BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
GOVERNMENT

Broj: 03-02-1555-1/2025
Sarajevo, 26.11.2025. godine

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

- Predstavnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući

- Dom naroda - ✓
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 26-11-2025			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01,02	-02-	2183	/25

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 163., 164. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155., 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam **NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE,** koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 61. sjednici, održanoj 17.11.2025. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

BOSNA I HERCEGOVINA - FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE * VLADA * Sarajevo 1

PREMIJER
Nermin Nikšić

Prilog:
- Nacrt zakona na bosanskom jeziku (CD)
- Odredbe Zakona koje se mijenjaju i dopunjuju
- Izjava o usklađenosti
- Obrazac broj 1a
- Obrazac broj 2
- Obrazac IFP-NE
- Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17)

Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar

Adresa: Hamdije Čemerlića 2, 71000 Sarajevo
Tel.: +387 33 66 44 49, Fax.: +387 33 21 24 11, +387 33 66 72 69
www.fbihvlada.gov.ba
e-mail: sekretar@fbihvlada.gov.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

NACRT

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, novembar 2025. godine

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/17 i 52/22 - drugi zakon) u članu 1. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Ovim zakonom uređuju se načela hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uslovi za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad, odnosno općinske ili gradske službe socijalne zaštite (u daljnjem tekstu: tijelo starateljstva), prava i obveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva, registar i evidencija podataka, upravni nadzor te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.".

Iza člana 1. dodaje se novi član 1a. koji glasi:

„Član 1a.
(Korisnici usluge hraniteljstva)

(1) Pravo na uslugu hraniteljstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i koja ima prebivalište na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

(2) Izuzetno od stava (1) ovoga člana, stranom državljaninu kojem je odobren stalni boravak na teritoriji Federacije, pripada pravo na uslugu hraniteljstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulisano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina.

(3) Izuzetno od stava (2) ovoga člana, strani državljanin kojem je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini, pravo na uslugu hraniteljstva iz ovoga zakona ostvaruje u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osobama kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 43/17).

(4) Zabranjena je direktna i indirektna diskriminacija hranjenika u hraniteljskoj porodici.".

Član 2.

Član 2. mijenja se i glasi:

„Član 2.
(Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi, u smislu ovoga zakona, imaju sljedeće značenje:

a) *Dijete* je osoba do navršenih 18 godina života;

b) *Mlađa punoljetna osoba* je osoba koja je navršila 18, a nije navršila 21 godinu života;
c) *Odrasla osoba* je osoba koja je navršila 18, a nije navršila 65 godina života;
d) *Starija osoba* je osoba s navršenih 65 godina života ili više;
e) *Hraniteljstvo* je poseban oblik zaštite izvan vlastite porodice kojim se djetetu ili odrasloj osobi osiguravaju porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;
f) *Hranitelj* je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen ugovor o hraniteljstvu i hranjeniku pruža usluge zaštite u skladu s ovim zakonom;
g) *Potencijalni hranitelj* je osoba za koju je centar utvrdio da ispunjava uslove za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu, u skladu s ovim zakonom;
h) *Hranjenik* je dijete, mlađa punoljetna osoba, odrasla osoba ili starija osoba kojoj se porodični smještaj i zaštita osiguravaju u hraniteljskoj porodici;
i) *Hraniteljska porodica* je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili izvanbračni partner i drugi srodnici s kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;
j) *Zakonski zastupnik* je roditelj djeteta, odnosno osoba koju je, u skladu s odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/2005, 41/2005 - ispravka, 31/2014 i 32/2019 - odluka Ustavnog suda), nadležno tijelo starateljstva postavilo za staratelja djeteta ili odrasle osobe;
k) *Zajedničko domaćinstvo* je ekonomska zajednica jedne ili više porodica u kojoj se zajednički stiču i troše novčana i druga materijalna sredstva;
l) *Naknada za izdržavanje hranjenika* je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;
m) Hraniteljska *naknada* je novčana naknada hranitelju za njegov rad i uloženi trud te pružene usluge zaštite hranjeniku koji je upućen na smještaj na temelju rješenja tijela starateljstva i u skladu s individualnim planom podrške hranjeniku;
n) *Individualni plan podrške hranjeniku* (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni radnici tijela starateljstva u suradnji s hranjenikom, njegovim zakonskim zastupnikom i članovima njegove porodice, hraniteljem, centrom za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva i drugim relevantnim subjektima, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, indikatore, rokove i nositelje izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje zaštita u najboljem interesu hranjenika te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;
o) *Ugovor o* hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obvezama koji sklapaju tijelo starateljstva i potencijalni hranitelj, odnosno hranitelj, a nakon donošenja rješenja tijela starateljstva kojim se hranjenik upućuje na smještaj u hraniteljsku porodicu;
p) *Voditelj individualnog plana* je stručni radnik tijela starateljstva koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici;
r) *Centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva* (u daljnjem tekstu: centar za stručnu podršku i savjetovanje) je licencirana pravna osoba koja, u suradnji s tijelom starateljstva, pruža uslugu stručne podrške i savjetovanja biološkim i hraniteljskim porodicama u skladu s odredbama ovoga zakona;
s) *Vođenje slučaja* je metoda stručnog rada na temelju koje, u suradnji s hranjenikom, nadležno tijelo starateljstva vrši stručnu procjenu njegovih potreba, dogovara i koordinira usluge zaštite i smještaja u hraniteljskoj porodici te prati, evaluira i zastupa najbolji interes hranjenika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti.".

Član 3.

U članu 17. stav (4) se briše.
Dosadašnji stavovi (5), (6), (7) i (8) postaju stavovi (4), (5), (6) i (7).

U stavu (6) koji je ovim izmjenama postao stav (5) procenat: „50%" zamjenjuje se procentom: „40% (četrdeset posto)".

Član 4.

U članu 18. u stavu (1), tačka h) mijenja se i glasi: „h) u kojoj hranitelj ima više od troje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici,".

Iza tačke h) dodaje se nova tačka i) koja glasi: „i) u kojoj je hranjenik ili član hraniteljske porodice imenovan za staratelja hranjeniku.".

Član 5.

U članu 21. u stavu (1) riječ: „petero" zamjenjuje se riječju: „šestero".

Član 6.

U članu 27. u stavu (3) iza tačke b) dodaju se nove tačke koje glase:

„c) hranitelj više ne ispunjava uvjete za obavljanje hraniteljstva,
d) hranitelj ne ispunjava obveze preuzete ugovorom o obavljanju hraniteljstva ili ometa praćenje provedbe ugovora o hraniteljstvu,
e) hranitelj odbija suradnju u procesu uspostavljanja kontakata ili reintegracije djeteta s njegovom porodicom porijekla ili odbija suradnju u procesu usvajanja djeteta,
f) hranitelj odbija suradnju s nadležnim tijelom starateljstva ili s centrom za stručnu podršku i savjetovanje,".

Dosadašnje tačke c) i d) postaju tačke g) i h).

Iza stava (4) dodaju se novi stavovi (5) i (6) koji glase:

„(5) Na rješenje iz stava (3) ovoga člana može se izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(6) Žalba iz stava (5) ovoga člana ne odlaže izvršenje rješenja.".

Član 7.

U članu 29. riječi: „federalno ministarstvo" zamjenjuju se riječima: „Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo)".

Član 8.

Član 30. mijenja se i glasi:

„Član 30.
(Upućivanje na smještaj u hraniteljsku porodicu)

(1) Za odlučivanje o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, prestanku smještaja u hraniteljskoj porodici, kao i zaključivanju ugovora o hraniteljstvu, mjesno je nadležno tijelo starateljstva prema mjestu prebivališta hranjenika.

(2) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva glede priznavanja prava na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika.

(3) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, hranjenik se smješta u hraniteljsku porodicu.

(4) Iznimno od odredbe stava (3) ovoga člana, kod hitnog hraniteljstva tijelo starateljstva može donijeti usmeno rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu i odrediti izvršenje usmenog rješenja bez odgode.

(5) U slučaju iz stava (4) ovoga člana, tijelo starateljstva će odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je dužno u roku ne dužem od tri dana dati ili uskratiti pisanu saglasnost na usmeno rješenje ukoliko se njime priznaje pravo na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika.

(6) U slučaju iz stava (5) ovoga člana, tijelo starateljstva je dužno, po dobijanju pisane saglasnosti kantonalnog ministarstva, donijeti rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu u pisanom obliku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(7) O žalbi protiv rješenja nadležnog tijela starateljstva kojim se odlučivalo o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i o prestanku smještaja u hraniteljsku porodicu po ovom zakonu odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo.

(8) Žalba ne odgađa izvršenje prvostepenog rješenja.".

Iza člana 30. dodaje se novi član 30a. koji glasi:

„Član 30a.
(Prestanak smještaja u hraniteljskoj porodici)

Smještaj u hraniteljskoj porodici prestaje:

a) smrću hranjenika;
b) usvojenjem hranjenika;
c) povratkom u biološku porodicu;
d) osamostaljivanjem hranjenika;
e) u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi za smještaj u hraniteljsku porodicu".

Član 9.

Član 31. mijenja se i glasi:

„Član 31.
(Ugovor o hraniteljstvu)

(1) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obvezama između tijela starateljstva i hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika

pojedinačno, a nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.

(2) Ugovorom o hraniteljstvu uređuju se:

a) dan otpočinjanja smještaja;
b) uvjeti i način zadovoljavanja specifičnih potreba podrške hranjeniku i hranitelju;
c) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen;
d) vrsta i opseg usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku;
e) moguće dodatne usluge stručne i druge podrške hranjeniku;
f) prava i obveze ugovornih strana;
g) kontaktiranje hranjenika s biološkim roditeljima i drugim srodnicima;
h) visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja;
i) visina hraniteljske naknade i način njezine isplate;
j) uslovi za otkazivanje ugovora;
k) dužina otkaznog roka ugovora o hraniteljstvu;
l) druga prava i obveze ugovornih strana.".

Član 10.

U članu 32. stavovi (3), (4) i (5) mijenjaju se i glase:

„(3) Hranitelju pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom hranjeniku u iznosu od najmanje 30% (trideset posto) osnovice iz stava (2) ovoga člana.

(4) Izuzetno od stava (3) ovoga člana, hranitelju koji obavlja specijalizirano hraniteljstvo pripada pravo na mjesečnu naknadu po jednom hranjeniku u iznosu od najmanje 45% (četrdeset pet posto) osnovice iz stava (2) ovoga člana."

(5) Ovisno o svojim finansijskim mogućnostima, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos hraniteljske naknade od iznosa utvrđenih stavovima (3) i (4) ovoga člana.".

Stav (6) briše se.

Član 11.

U članu 34. u stavu (3) procenat: „30%" zamjenjuje se procentom: „50% (pedeset posto)", procenat: „50%" zamjenjuje se procentom: „70% (sedamdeset posto)".

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Ovisno o svojim finansijskim mogućnostima, kantoni svojim propisima mogu utvrditi i veći iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika od iznosa utvrđenih stavom (3) ovoga člana.".

Dosadašnji stavovi (4) i (5) postaju stavovi (5) i (6).

Iza stava (5) koji je ovim izmjenama postao stav (6) dodaje se novi stav (7) koji glasi:

„(7) Naknada za izdržavanje hranjenika ne može se tretirati kao prihod i smatra se neoporezivom naknadom.".

Član 12.

U članu 36. stav (5) mijenja se i glasi:

„(5) S ciljem jačanja porodičnih odnosa ili povratka hranjenika u porodicu porijekla, hranitelj omogućava i potiče kontakte hranjenika s vlastitom porodicom, drugim srodnicima i ostalim bliskim osobama te aktivno sudjeluje u pripremi hranjenika za drugi oblik zaštite kao što su usvojenje, drugi oblik hraniteljstva ili druga hraniteljska porodica ili druga vrsta smještaja u skladu s odlukama nadležnih tijela, individualnom planu i najboljem interesu hranjenika.".

Stav (7) mijenja se i glasi:

„(7) Hranitelj kao i njegov bračni, odnosno izvanbračni partner sudjeluju u dodatnim edukacijama po potrebi, a na prijedlog stručnog tima tijela starateljstva.".

Iza stava (7) dodaje se novi stav (8) koji glasi:

„(8) Hranitelj omogućava da se najmanje dva puta tokom kalendarskog mjeseca, a u slučaju potrebe i češće, održavaju lični kontakti hranitelja i hranjenika sa stručnim radnikom centra za stručnu podršku i savjetovanje od čega najmanje jedan u stambenom prostoru hranitelja".

Član 13.

U članu 38. u stavu (8) riječ: „centar" zamjenjuje se riječima: „tijelo starateljstva ili centar za stručnu podršku i savjetovanje".

U stavu (9) riječi: „rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge" zamjenjuju se riječima: „stručne procjene tijela starateljstva i rješenja kojim se priznaje pravo na budžetsko finansiranje takvih usluga.".

U stavu (10) riječ: „centra" zamjenjuje se riječima: „tijela starateljstva ili centra za stručnu podršku i savjetovanje".

Član 14.

U članu 41. u stavu (1), u članu 45. u stavu (1) riječ: „centar" zamjenjuje se riječima: „tijelo starateljstva, centar za stručnu podršku i savjetovanje".

Član 15.

U članu 43. u stavu (1) u tački a) iza riječi: „staratelja," dodaju se riječi: „odabrani centar za stručnu podršku i savjetovanje,".

U stavu (1) u tački b) iza riječi: „porodicu" dodaju se riječi: „i odabrani centar za stručnu podršku i savjetovanje".

Član 16.

U članu 44. u stavu (3) riječi: „u pisanom obliku i sadrži" zamjenjuju se riječima: „u pisanom obliku i primjenom metode vođenja slučaja te sadrži".

U stavu (4) iza riječi: „porodicu," dodaju se riječi: „te odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje,".

U stavu (6) riječ: „centra" zamjenjuje se riječima: „tijela starateljstva, samostalno ili u pratnji stručnog radnika centra za stručnu podršku i savjetovanje,".

Član 17.

U članu 45. u stavu (2) iza riječi: „hraniteljem" dodaju se riječi: „i centrom za stručnu podršku i savjetovanje".

U stavu (4) iza riječi: „zajedno sa" dodaju se riječi: „centrom za stručnu podršku i savjetovanje,". Iza riječi: „pomoć" dodaju se riječi: „direktno ili preko centra za stručnu podršku i savjetovanje".

Član 18.

Iza člana 45. dodaju se novi članovi 45a., 45b., 45c., 45d., 45e., 45f. koji glase:

„Član 45a.
(Usluga stručne podrške i savjetovanja)

(1) Usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva obuhvaća skup stručnih metoda, mjera, postupaka i aktivnosti usmjerenih na preveniranje rizičnih faktora u životu hranjenika, kao i hraniteljske ili biološke porodice, te stručni tretman kojim se pruža podrška i pomoć hranjeniku, hraniteljskoj porodici i biološkoj porodici hranjenika u savladavanju poteškoća, postizanju individualno i društveno poželjnih promjena te unapređenju kvalitete života hranjenika.

(2) Usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva pružaju se u obliku:

a) stručnog socijalnog rada koji obuhvaća pripremu hranjenika za prihvaćanje hraniteljstva i primjenu drugih potrebnih oblika socijalne zaštite, pomoć hraniteljskoj porodici za prihvat i rad sa hranjenikom, saradnju s hraniteljskom porodicom i nadležnim institucijama, kao i drugim pravnim ili fizičkim osobama čije je uključivanje neophodno zbog zadovoljavanja utvrđenih potreba hranjenika, praćenje provedbe individualnog plana, primjenu različitih metoda podrške s ciljem usmjeravanja i osposobljavanja hranjenika ili njegove biološke porodice za rješavanje njihovih životnih problema i slično;
b) stručnog savjetovanja koje obuhvaća komunikacijski proces kojim stručni radnici i pružatelji usluge stručne podrške i savjetovanja u direktnom kontaktu potiču hranjenika ili njegovu biološku porodicu na sagledavanje njihove životne situacije s ciljem savladavanja poteškoća kojima su izloženi, stvaranja uslova za očuvanje i razvoj vlastitih kapaciteta i mogućnosti te izgradnje odgovornog odnosa prema vlastitom životu i zajednici u kojoj žive;
c) psihosocijalne podrške koja obuhvaća skup stručnih postupaka usmjerenih na stjecanje, poticanje i razvijanje kognitivnih, funkcionalnih i socijalnih vještina hranjenika s ciljem pružanja stručne podrške glede unapređenja ili održavanja njegovog stabilnog psihičkog stanja, razvijanja socijalnih kompetencija, lične prilagodljivosti i sposobnosti za što samostalniji i ispunjeniji život u okruženju po vlastitom izboru;

d) pomoći pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja koja obuhvaća proces u kojemu stručni radnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu podršku socijalno isključenom hranjeniku pri njegovom uključivanju u redovne ili prilagođene obrazovne programe ili programe osposobljavanja s ciljem njegovog materijalnog osnaživanja i socijalne integracije u zajednicu u kojoj živi;
e) krizne intervencije koja obuhvaća poseban stručni postupak u kojem stručni radnici i pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja posebnim tehnikama i vještinama interveniraju u situacijama obilježenim neočekivanim događajima koji izazivaju iznenadnu i značajnu opasnost za dobrobit hranjenika, kao i hraniteljske ili biološke porodice, a u svrhu stabiliziranja okolnosti i procesa kod hranjenika, hraniteljske ili biološke porodice koji su izloženi kriznom događaju;
f) rane intervencije koja obuhvaća postupak kojim stručni radnici pružatelja usluge stručne podrške i savjetovanja pružaju stručnu poticajnu pomoć udomljenom djetetu s utvrđenim razvojnim rizikom ili razvojnom poteškoćom te stručnu i savjetodavnu pomoć hraniteljskoj i biološkoj porodici ovakvog djeteta.

(3) Usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva u pravilu se pružaju u vremenski ograničenom razdoblju u trajanju do najviše 12 mjeseci s tim da se isto, u iznimnim slučajevima, može produžiti za još tri mjeseca.

Član 45b.
(Centri za stručnu podršku i savjetovanje)

(1) Uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva pružaju centri za stručnu podršku i savjetovanje.

(2) Centri za stručnu podršku i savjetovanje mogu se osnovati i registrirati svoju djelatnost i pod drugim nazivima od naziva utvrđenog stavom (1) ovoga člana pod uvjetom da ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom glede pružanja ove socijalne usluge.

(3) Minimalne uvjete za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, a koji se tiču lokacije, prostora, opreme, organizacije, broja i stručne spreme angažiranog osoblja za pružanje ove socijalne usluge propisuje federalni ministar.

Član 45c.
(Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta)

(1) Zahtjev za ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva podnosi pružatelj ove usluge.

(2) Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva provodi tijelo imenovano od strane federalnog ministra primjenom odredbi Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22) i ovoga zakona.

(3) Na prijedlog tijela iz stava (2) ovoga člana federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.

(4) Rješenje iz stava (3) ovoga člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(5) Način rada, sastav i nadležnosti, te ostala pitanja vezana za rad tijela iz stava (2) ovoga člana propisuje federalni ministar.

Član 45d.
(Postupak izdavanja licence)

(1) Na temelju rješenja iz člana 45c. stava (3) ovoga zakona federalni ministar izdaje licencu kojom se centru za stručnu podršku i savjetovanje odobrava pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.

(2) Licenca iz stava (1) ovoga člana izdaje se na razdoblje do pet godina.

(3) Glede uvjeta za izdavanje licence, ograničene licence, obnavljanja licence, privremenog ukidanja licence, oduzimanja licence, postupka za izdavanje, ograničavanje i oduzimanje licence, kao i registra o izdatim licencama primjenjuju se odredbe posebnog propisa o socijalnim uslugama kojim su ova pitanja uređena.

Član 45e.
(Izbor i ugovaranje usluge stručne podrške i savjetovanja)

(1) Svaki hranitelj ima pravo slobodnog izbora centra za stručnu podršku i savjetovanje između licenciranih pružatelja ove socijalne usluge koji djeluju na prostoru mjesno nadležnog tijela starateljstva, kao i pravo promjene centra za stručnu podršku i savjetovanje najviše jednom u 12 mjeseci.

(2) Nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu i na temelju izjave hranitelja o odabranom centru za stručnu podršku i savjetovanje, nadležno tijelo starateljstva zaključuje ugovor s odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje kojim se reguliraju međusobna prava i obveze.

Član 45f.
(Finansiranje i cijena usluge stručne podrške i savjetovanja)

(1) Centar za stručnu podršku i savjetovanje ima pravo na mjesečnu naknadu za izvršenu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva u sukladu sa zaključenim ugovoru iz člana 45e. stava (2) ovoga zakona.

(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa mjesečne naknade iz stava (1) ovoga člana je prosječna isplaćena neto plata u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(3) Mjesečnu naknadu iz stava (1) ovoga člana obračunava i uplaćuje tijelo starateljstva koje je donijelo rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.

(4) Sredstva za finansiranje naknade iz stava (1) ovoga člana osiguravaju se u budžetu Federacije.

(5) Metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva propisuje federalni ministar.".

Član 19.

U članu 48. u stavu (4) riječ: „dva" zamjenjuje se riječju: „jednom".

Iza stava (7) dodaju se novi stavovi (8), (9) i (10) koji glase:

„(8) Izuzetno od odredbi stavova (5) i (6) ovoga člana, obvezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja mogu organizirati i provoditi i centri za stručnu podršku i savjetovanje u skladu sa propisanim planom i programom iz stava (1) ovoga člana i putem angažiranja certificiranih edukatora te na temelju prijave i saglasnosti Federalnog ministarstva.

(9) Sredstva za troškove obveznog osposobljavanja i propisanih edukacija iz stava (8) ovoga člana osiguravaju centri za stručnu podršku i savjetovanje.

(10) Praćenje nad provedenim edukacijama iz stava (8) ovoga člana vrši Federalno ministarstvo.".

Član 20.

U članu 50. stava (4) mijenja se i glasi:

„Osim područja iz stavova (1) i (2) ovoga člana, program za osposobljavanje hranitelja za specijalizirano hraniteljstvo obuhvaća i dodatna područja.".

Član 21.

Član 51. mijenja se i glasi:

„Član 51.
(Registar hranitelja i licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje)

(1) Federalno ministarstvo vodi središnji registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.

(2) Registar iz stava (1) ovoga člana Federalno ministarstvo vodi temeljem podataka dostavljenih od strane tijela starateljstva.

(3) U roku od osam dana od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno zaključenja ugovora o hraniteljstvu u skladu s odredbama ovoga zakona nadležno tijelo starateljstva dostavlja Federalnom ministarstvu i nadležnom kantonalnom ministarstvu podatke o donesenom rješenju i zaključenom ugovoru.

(4) Pored središnjeg registra iz stava (1) ovoga člana, Federalno ministarstvo vodi i središnji registar licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje, kao i registar fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva u skladu s odredbama člana 49. ovoga zakona.

(5) Sadržaj i način vođenja registara iz stavova (1) i (4) ovoga člana propisuje federalni ministar.".

Član 22.

Član 52. mijenja se i glasi:

„Član 52.
(Nadzor nad provedbom Zakona)

(1) Nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovoga zakona vrše kantonalna ministarstva.

(2) Nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje vrši Federalno ministarstvo.

(3) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovoga zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.

(4) Nadzor iz stava (3) ovoga člana vrši se uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo starateljstva.

(5) S ciljem zaštite najboljeg interesa hranjenika i osiguranja nadzora nad uvjetima u kojima se pruža usluga hraniteljstva, nadležni inspektor može obaviti i posjet hranitelju kod kojega je izvršen smještaj u skladu sa odredbama ovoga zakona.".

Član 23.

Član 53. se briše.

Član 24.

Dosadašnji članovi 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60. i 61. postaju članovi 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59. i 60.

Član 25.

Član 58. koji je ovim izmjenama postao član 57. mijenja se i glasi:

„Član 57.
(Provedbeni akti)

(1) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti:

a) provedbeni akt iz člana 17. stav (1) tačka i) ovoga zakona;
b) provedbeni akt iz člana 45b. stav (3) ovoga zakona;
c) provedbeni akt iz članak 45c. stav (5) ovoga zakona;
d) provedbeni akt iz člana 45f. stav (5) ovoga zakona;
e) provedbeni akt iz člana 51. stav (4) ovoga zakona.

(2) Federalni ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona propisati:

a) obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovoga zakona;
b) obrazac za izvještavanje iz člana 36. stav (4) ovoga zakona.

(3) Federalni ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 48. stav (1) ovoga zakona.".

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 1.1.2026. godine.

O B R A Z L O Ž E NJ E
NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine sadržano je u odredbama člana III. 2. e) kojim je propisano da su federalne vlasti i kantoni mjerodavni za oblast socijalne politike, a u vezi s odredbama člana III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je utvrđeno da federalna vlast u ovoj oblasti ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone.

Prema odredbama člana III. 2. e) i člana III. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su nadležni za socijalnu politiku. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. Glede ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnom osnovu.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III. 3. (4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III. 4. j)).

Prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pored ostalih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Reforma sistema socijalne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) temelji se na potrebi usklađivanja pravnih okvira s potrebama i dobrim praksama kako bi se osigurala viša razina blagostanja stanovništva, unaprijedila kvaliteta života i socijalne inkluzije, zagarantovala kvaliteta i raznovrsnost socijalnih usluga pod jednakim uslovima za sve stanovnike. U skladu sa programskim opredjeljenjem Vlade Federacije, jedan od strateških ciljeva Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) je: unaprijediti sistem socijalne zaštite i zaštite porodica s djecom koji će garantirati osnovna i ujednačena prava koja osiguravaju zaštitu socijalno ugroženih kategorija.

Imajući u vidu prethodno navedeno, kao i identificiran ključni problem koji je bilo potrebno riješiti, a koji se odnosio na neadekvatan i neučinkovit sistem vaninstitucionalnog zbrinjavanja djece i odraslih bez porodične brige u Federaciji koji nije bio u stanju odgovoriti potrebama hranjenika, te međunarodne standarde u oblasti socijalne zaštite, podrške i brige za odrasle osobe i djecu bez porodične brige, 2017. godine donesen je Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17) (u daljnjem tekstu: Zakon o hraniteljstvu).

Zakonom o hraniteljstvu, čija je primjena počela u martu 2018. godine, na sistemski je način uređeno pitanje smještaja u drugu porodicu, koje je do donošenja navedenog zakona bilo regulirano Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 –rješenje US BiH, 45/16, 19/17 – dr. zakon, 40/18, 52/22 – dr. zakon, 16/23, 60/23 – dr. zakon i 13/25 – dr. zakon). Ovim je zakonom omogućeno razvijanje hraniteljstva i u onim kantonima Federacije gdje to do tada nije bio slučaj, te su stvorene pravne pretpostavke za

osiguranje jednake kvalitete i jednakog pristupa uslugama hraniteljstva na području cijele Federacije s obzirom na jednake procedure identifikacije kao i unificiranu metodu odabira i edukacije hranitelja. Također je kreiran jedinstven sistem praćenja njihovog rada u svim kantonima koji do tada nije postojao. Utvrđivanjem jedinstvenog minimuma za budžetsko finansiranje hraniteljstva na području Federacije, ujednačene su naknade za hraniteljstvo. Pored navedenog, definirana su četiri oblika hraniteljstva (tradicionalno, specijalizirano, hitno i povremeno) čime su stvorene pretpostavke za pružanje usluge hraniteljstva prema potrebama hranjenika. Osobe s invaliditetom su zakonom definirane kao korisnici usluge hraniteljstva pri čemu je potrebno naglasiti da je upravo specijalizirano hraniteljstvo namijenjeno ovim kategorijama korisnika. Na koncu, novinu je predstavljala i činjenica da su Zakonom o hraniteljstvu propisane redovne edukacije hranitelja što do tada nije bio slučaj.

Nakon stupanja na snagu Zakona i nakon početka njegove primjene od 2018. godine pa do sada utvrđeni su različiti razlozi za poboljšanje uspostavljenog zakonodavnog okvira s posebnim fokusom na visinu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika, kao i na potrebu uvođenja servisa za podršku hraniteljskim porodicama.

Prema postojećem zakonodavnom rješenju, mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku iznosi najmanje 15% osnovice definirane stavom (2) člana 32. Zakona o hraniteljstvu i ista se uvećava za 15% za svakog narednog hranjenika. Navedena odredba u praksi dovodi do neravnopravnog materijalnog položaja hraniteljskih porodica s obzirom na to da su porodice s jednim hranjenikom u povoljnijem položaju u odnosu na porodice s dvoje ili više hranjenika jer navedene porodice dobijaju veću novčanu naknadu za narednog hranjenika u iznosu od cca 20,00 KM, iako su potrebe drugog hranjenika iste kao i prvog. Također, angažman hranitelja može biti realno daleko veći za zadovoljavanje razvojnih potreba drugog hranjenika u odnosu na prvog pri čemu za navedenu uslugu dobija simbolično povećani iznos naknade.

Nadalje, zbog povećanja troškova života i podrške razvoju hraniteljstva, ocijenjeno je potrebnim povećati iznos naknade za izdržavanje hranjenika. Predloženim zakonskim rješenjima bi se potaknuo veći broj ljudi na bavljenje hraniteljstvom, a da taj teret ne padne na njihov budžet. S druge strane, za kantonalne budžete ovo je i dalje jeftiniji vid zbrinjavanja u odnosu na cijenu zbrinjavanja korisnika u ustanovu.

Dodatni argument za predložene izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu predstavlja identificirana potreba za uspostavljanjem kontinuirane podrške hranitelju i hraniteljskoj porodici. U tom kontekstu, predloženim je zakonskim rješenjima predviđeno uspostavljanje dodatne usluge stručne podrške i savjetovanja namijenjene hraniteljskim porodicama i hranjenicima u vidu posebnog servisa za ovu vrstu socijalne usluge. Servis za podršku hraniteljskim porodicama pružao bi uslugu kontinuirane podrške i praćenje hraniteljskih porodica što uključuje stručnog socijalnog rada, stručnog savjetovanja, psihosocijalne podrške i druge vidove podrške neophodne hranitelju, hranjeniku i hraniteljskoj porodici za potrebe prijema, adaptacije, boravka, razvoja, zaštite, rehabilitacije, resocijalizacije i reintegracije hranjenika s posebnim fokusom na razvijanje i očuvanje kapaciteta i mogućnosti hranjenika individualno ili u korelaciji s hraniteljskom porodicom i zajednicom unutar koje živi s ciljem osiguravanja potpunog ili djelomičnog osposobljavanja hranjenika za samostalan život i rad. Navedeni bi servisi bili licencirani i finansirani iz budžeta Federacije i u velikoj bi mjeri rasteretili tijela starateljstva.

Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno, te na temelju svakodnevne komunikacije s centrima za socijalni rad i općinskim ili gradskim službama socijalne zaštite, resornim

kantonalnim ministarstvima, hraniteljskim porodicama i drugim zainteresiranim subjektima, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je ocijenilo neophodnim sačiniti izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Metodološki posmatrano, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine sadrži ukupno 26 članova čijim se odredbama nastoje unaprijediti postojeća zakonska rješenja i otkloniti uočeni problemi u implementaciji ovoga propisa. Što se tiče samoga sadržaja pojedinih odredbi, odnosno obrazloženja predloženih izmjena i dopuna, oni su prikazani u nastavku.

Član 1: Predmetnim se članom predlaže dopuna člana 1. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17) na način da se u isti, kao pitanja koja su obuhvaćena odredbama predmetnog propisa, uvrste usluga stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva i centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva. Imajući u vidu da navedena pitanja predstavljaju svojevrsne nove cjeline unutar Zakona o hraniteljstvu, ocijenjeno je potrebnim ovu odredbu dopuniti na predloženi način. Osim navedenog, u okviru ovoga člana predloženo je preciziranje trenutne formulacije "centar za socijalni rad" na način da se uvrste i općinske ili gradske službe socijalne zaštite i s obzirom na činjenicu da određeni broj jedinica lokalne samouprave nema centre za socijalni rad, već odgovarajuće službe koje obavljaju tu vrstu stručnih poslova. Na koncu, predloženo je da trenutna kratica "centar" bude zamijenjena kraticom "tijelo starateljstva" kako bi na adekvatan terminološki način bile obuhvaćene i općinske ili gradske službe socijalne zaštite. Osnovni tekst Zakona o hraniteljstvu ne sadrži odredbe kojima se definiraju korisnici hraniteljstva s aspekta državljanstva i prebivališta, te je u tom kontekstu predloženo dodavanje člana 1a. kojim je propisano da pravo na hraniteljstvo, pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom, ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i koja ima prebivalište na teritoriji Federacije. Istim je članom definiran i izuzetak od navedene odredbe kojom je utvrđeno da korisnik hraniteljstva može biti i strani državljanin kojem je odobren stalni boravak na teritoriji Federacije, pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulirano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina. Strani državljanin kojem je priznata međunarodna zaštita u BiH, pravo na hraniteljstvo može ostvariti u skladu s odredbama Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osobama kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini.

Član 2: Predmetnim su članom obuhvaćene izmjene i dopune člana 2. temeljnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojim je regulirano značenje pojedinih izraza. U tom su kontekstu, pored postojećih definicija uvrštene i definicije koje se odnose na sljedeće pojmove: dijete, mlađu punoljetnu osobu, odraslu osobu, stariju osobu, zakonskog zastupnika, zajedničko domaćinstvo, centar za stručnu podršku i savjetovanje u oblasti hraniteljstva i vođenje slučaja. Navedene izmjene i dopune su se pokazale neophodnim s ciljem osiguranja jasnoće pravne norme, kao i terminološke usklađenosti sa savremenim standardima u ovoj oblasti.

Član 3: Predmetnim su članom predložene izmjene postojećeg člana 17. na način da se stav (4) briše. Ovim stavom je definirano da, prije donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za bavljenje hraniteljstvom po zahtjevu stranog državljanina, tijelo starateljstva pribavlja saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za strane državljane koji imaju stalni boravak u Federaciji i ispunjavaju uvjete za bavljenje hraniteljstvom. Naime, u praksi

se pokazalo da primjena ove odredbe nepotrebno usložnjava postupak, te da Federalno ministarstvo rada i socijalne politike nema nikakve zakonske ovlasti glede utvrđivanja nekih dodatnih činjenica koje već nisu utvrđene u prvostepenom postupku provedenom od strane nadležnog tijela starateljstva. S obzirom na to da postoji mogućnost žalbe na rješenje, čime je osigurana dvostepenost u odlučivanju, opredijelilo se za brisanje ove odredbe. Nadalje, u okviru ovoga člana izmijenjen je i stav (6) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu u smislu da se prihodni cenzus za samca koji se želi baviti hraniteljstvom s postojećih 50% prosječno isplaćene neto plaće u Federaciji umanjio na 40% jer je praksa pokazala da je postotak od 50% previsok za samca.

Član 4: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune postojećeg člana 18. stav (1) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu koji definira smetnje za obavljanje hraniteljstva. U dosadašnjoj tački h) je bilo definirano da hraniteljstvo ne može obavljati hraniteljska porodica u kojoj hranitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina s iznimkom srodničkog hraniteljstva. Međutim, imajući u vidu da postoje zainteresirane hraniteljske porodice koje bi se bavile hraniteljstvom i s troje vlastite djece, ocijenjeno je potrebnim popustiti predmetni kriterij, te ostaviti mogućnost da se hraniteljstvom mogu baviti i porodice koje imaju troje vlastite djece mlađe od 15 godina pod uvjetom da ispunjavaju druge propisane kriterije. Ovim članom predviđena je i dopuna postojećeg člana 18. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu dodavanjem nove tačke i) kojom je definirano da se hraniteljstvom ne može baviti hraniteljska porodica u kojoj je hranitelj ili član hraniteljske porodice imenovan za staratelja hranjeniku. Navedena se dopuna pokazala neophodnom nakon velikog broja upita za pojašnjenjem može li ista osoba biti hranjenik i ujedno staratelj udomljenoj osobi. S obzirom na to da bi dopuštanje ovakve prakse predstavljalo svojevrsno legaliziranje situacija u kojima objektivno postoji sukob interesa, ocijenjeno je nužnim jasno propisati da imenovani staratelj ili članovi njegove porodice ne mogu istovremeno biti i hranitelji.

Član 5: Predmetnim su članom predložene izmjene postojećeg člana 21. stav (1) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu čime je omogućeno da ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, računajući i djecu hranitelja, umjesto dosadašnjih petero može biti šestero. Time je izvršeno usklađivanje predmetne odredbe s odredbom člana 4. predloženih izmjena i dopuna Zakona o hraniteljstvu.

Član 6: Predmetnim su članom predložene dopune postojećeg člana 27. stav (3) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da su dodate nove tačke c), d), e) i f) kojima se proširuju razlozi za donošenje rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva. U tom su kontekstu, pored trenutno propisanih razloga, predloženim dopunama uvršteni sljedeći dodatni razlozi zbog kojih se može donijeti rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva: ako hranitelj više ne ispunjava uvjete za obavljanje hraniteljstva, ako hranitelj ne ispunjava obveze preuzete ugovorom o obavljanju hraniteljstva ili ometa praćenje provedbe ugovora o hraniteljstvu, ako hranitelj odbija suradnju u procesu uspostavljanja kontakata djeteta s porodicom porijekla i reintegracije djeteta s porodicom porijekla ili odbija saradnju u procesu usvajanja djeteta i ako hranitelj odbija saradnju s nadležnim tijelom starateljstva ili s centrom za stručnu podršku i savjetovanje. Predložene su dopune rezultat uočenih problema u praksi, a koji nisu prepoznati odredbom člana 27. stav (3) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu. Na koncu član 27. je dopunjen novim stavovima (5) i (6) kojima je propisano da se žalba na rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva može izjaviti kantonalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja, te da ista ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 7: Predmetnim je članom predložena izmjena postojećeg člana 29. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da se trenutna kratica "federalno ministarstvo" zamjenjuje riječima "Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo)" s obzirom na to da je kroz predložene izmjene i dopune iz člana 3. brisana odredba stava (4) iz postojećeg člana 17. u kojoj je bio po prvi put naveden puni naziv Ministarstva.

Član 8: Predmetnim je članom predložena potpuna izmjena naziva i teksta postojećeg člana 30. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da je istom obuhvaćeno pitanje postupka upućivanja na smještaj u hraniteljsku porodicu koje trenutno važećim propisom nije adekvatno regulirano. U tom je kontekstu predloženom izmjenom predviđeno da je za odlučivanje o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, prestanku smještaja u hraniteljskoj porodici, kao i zaključivanju ugovora o hraniteljstvu, mjesno nadležno tijelo starateljstva prema mjestu prebivališta hranjenika, te da se rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva glede priznavanja prava na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika. Nadalje je propisano da se smještaj realizira tek nakon donošenja rješenja s tim što kod hitnog hraniteljstva tijelo starateljstva može donijeti i usmeno rješenje i odrediti njegovo izvršenje bez odgode pri čemu je obvezno o navedenom odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo koje je dužno u roku ne dužem od tri dana dati ili uskratiti pisanu saglasnost na usmeno rješenje ukoliko se njime priznaje pravo na hraniteljsku naknadu i naknadu za izdržavanje hranjenika. Također, u situacijama u kojima se donosi usmeno rješenje, tijelo starateljstva je dužno, po dobijanju pisane saglasnosti kantonalnog ministarstva, donijeti pisano rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja. Na koncu je propisano da o žalbi protiv rješenja nadležnog tijela starateljstva kojim se odlučivalo o upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i o prestanku smještaja u hraniteljskoj porodici po ovom zakonu odlučuje nadležno kantonalno ministarstvo, te da žalba ne odgađa izvršenje prvostupanjskog rješenja.

Predloženo je dodavanje novoga člana 30a. u osnovni tekst Zakona o hraniteljstvu kojim se regulira pitanje okolnosti u kojima prestaje smještaj u hraniteljsku porodicu s obzirom na to da navedeno pitanje nije uređeno trenutno važećim propisom. S tim u vezi, propisano je da smještaj u hraniteljskoj porodici prestaje: smrću hranjenika, usvojenjem hranjenika, povratkom u biološku porodicu, osamostaljivanjem hranjenika i u drugim slučajevima kada prestanu postojati razlozi za smještaj u hraniteljsku porodicu.

Član 9: Predmetnim je članom predložena potpuna izmjena naziva i teksta postojećeg člana 31. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s obzirom na potrebu da se pitanje zaključivanja i sadržaja ugovora o hraniteljstvu premjesti iz trenutno važećeg člana 30. u član 31. zbog predložene izmjene obuhvaćene članom 8. ovog zakona.

Član 10: Predmetnim su članom predložene izmjene odredbi stavova (3), (4) i (5) postojećeg člana 32. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojima je predviđeno povećanje mjesečne naknade po jednom hranjeniku s trenutnih 15% na najmanje 30% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 30% na 45% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Pritom je kantonima ostavljena mogućnost da, ovisno o svojim finansijskim mogućnostima, mogu utvrditi i veći iznos hraniteljske naknade od navedenih minimalnih iznosa. Navedeno je povećanje predmetnih naknada ocijenjeno neophodnim s obzirom na konstantna povećanja životnih troškova, ali i zbog razine

odgovornosti koju hranitelj preuzima na sebe osiguravajući u svom vlastitom domu socijalno zbrinjavanje i socijalnu podršku djeci i odraslim osobama koje se nađu u stanju potrebe.

Član 11: Predmetnim je članom predložena izmjena odredbe stava (3) postojećeg člana 34. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojom je predviđeno povećanje naknade za izdržavanje hranjenika s trenutnih 30% na najmanje 50% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 50% na 70% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Pritom je kantonima ostavljena mogućnost da, ovisno o svojim finansijskim mogućnostima, mogu utvrditi i veći iznos naknade za izdržavanje hranjenika od navedenih minimalnih iznosa. Navedeno je povećanje predmetne naknade ocijenjeno neophodnim s obzirom na konstantna povećanja životnih troškova, ali i zbog razine odgovornosti koju hranitelj preuzima na sebe osiguravajući u svom vlastitom domu socijalno zbrinjavanje i socijalnu podršku djeci i odraslim osobama koje se nađu u stanju potrebe. Na koncu, postojeći član 34. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu dopunjen je još jednom odredbom kojom je propisano da se naknada za izdržavanje hranjenika ne može tretirati kao prihod i da se ista smatra neoporezivom naknadom.

Član 12: Predmetnim su članom predložene izmjene odredbi stavova (5) i (7) postojećeg člana 36. osnovnog teksta Zakona o hraniteljatvu kojima se proširuje odgovornost i naglašava uloga hranitelja kao osobe koja aktivno pomaže hranjeniku na putu njegove pripreme za povratak u zajednicu iz koje je došla ili na putu njegovog osamostaljenja, te se predviđa mogućnost dodatnog stručnog usavršavanja hranitelja i njegovog partnera. Na koncu, u sklopu ovoga člana postojeći član 36. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu dopunjuje se odredbom koja naglašava njegovu obavezu glede održavanja redovitih ličnih kontakata hranitelja i hranjenika sa stručnim radnikom centra za stručnu podršku i savjetovanje od čega najmanje jedan u stambenom prostoru hranitelja.

Član 13: Predmetnim je članom predložena izmjena odredbi postojećeg člana 38. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s ciljem terminološkog usklađivanja pojedinih riječi ili formulacija. U stavu (8) riječ: "centar" zamjenjuje se riječima: "tijelo starateljstva ili centar za stručnu podršku i savjetovanje", te u stavu (9) riječi: "rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge" zamjenjuju se riječima: "stručne procjene tijela starateljstva i rješenja kojim se priznaje pravo na budžetsko finansiranje takvih usluga". Jednako terminološko usklađivanje je realizovano za član 38. stav (10).

Član 14: Predmetnim je članom predložena izmjena odredbi postojećeg člana 41. stava (1) osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s ciljem terminološkog usklađivanja pojma "centar" koji je zamijenjen pojmovima "tijelo starateljstva" i "centar za stručnu podršku i savjetovanje". Jednaka izmjena odnosi se i na član 45. stav (1).

Član 15: Predmetnim je članom predložena izmjena odredbi postojećeg člana 43. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s ciljem uključivanja centara za stručnu podršku i savjetovanje u proces izrade individualnog plana i pripremanja hraniteljske porodice za prijem hranjenika na smještaj. Tako je u stavu (1) tačka a) predmetnog člana predviđeno da tijelo starateljstva uključuje centar za stručnu podršku i savjetovanje u proces izrade individualnog plana, dok je u istom stavu, ali u tački b) propisano da je tijelo starateljstva obvezno upoznati hraniteljsku porodicu i centar za stručnu podršku i savjetovanje s osobinama hranjenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati, te s ciljevima koji se žele postići individualnim planom.

Član 16: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune odredbi postojećeg člana 44. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu s ciljem uključivanja centara za stručnu podršku i savjetovanje u proces koordiniranja provedbe individualnog plana i praćenja prilika smještenog djeteta. Tako je navedenim dopunama u stavu (4) predmetnog člana predviđeno da voditelj individualnog plana koordinira provođenje plana u saradnji s hranjenikom i njegovom porodicom, te odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje, a po potrebi i s drugim pravnim i fizičkim osobama, dok je u stavu (6) istoga člana utvrđeno da tijelo starateljstva prati prilike smještenog djeteta, samostalno ili u pratnji stručnog radnika centra za stručnu podršku i savjetovanje. Osim navedenog, dopunom odredbe stava (3) propisano je da se individualni plan sastavlja u pisanom obliku i primjenom metode vođenja slučaja čime je tijelima starateljstva propisano korištenje metode stručnog rada na temelju koje se, u saradnji s hranjenikom, vrši stručna procjena njegovih potreba, dogovaraju i koordiniraju usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške u hraniteljskoj porodici, te prati, evaluira i zastupa najbolji interes hranjenika radi poboljšanja njegove socijalne dobrobiti.

Član 17: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune odredbi postojećeg člana 45. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da je u stavu (2) propisano da tijelo starateljstva, zajedno s hraniteljem i centrom za stručnu podršku i savjetovanje, priprema hranjenika na odlazak iz porodice i prihvat u novoj hraniteljskoj porodici u slučajevima kada se procijeni da ga je potrebno uputiti na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu. Na koncu, predloženom dopunom stava (4) predmetnog člana utvrđena ja obveza tijela starateljstva da, zajedno s centrom za stručnu podršku i savjetovanje i hraniteljem, mlađim punoljetnim osobama na smještaju u hraniteljskim porodicama osigura pomoć za osamostaljivanje i samostalan život izravno ili preko centra za stručnu podršku i savjetovanje.

Član 18: Predmetnim je članom predloženo dodavanje novoga člana 45a. iza postojećeg člana 45. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu kojim se regulira pitanje usluga stručne podrške i savjetovanja. U tom su kontekstu novim članom propisani sadržaj i oblici navedene usluge (stručni socijalni rad, stručno savjetovanje, psihosocijalna podrška, pomoć pri uključivanju u programe obrazovanja i osposobljavanja, te krizne i rane intervencije). Na koncu, u okviru ovoga člana je utvrđeno da se usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva u pravilu pružaju u vremenski ograničenom razdoblju u trajanju do najviše 12 mjeseci s tim da se isto, u iznimnim slučajevima, može produžiti za još tri mjeseca. Predloženo je i dodavanje člana 45b. kojim se regulira pitanje pružatelja usluga stručne podrške i savjetovanja. S tim u vezi, novim su članom, kao pružatelji navedene usluge, definirani centri za stručnu podršku i savjetovanje koji svoju djelatnost mogu osnovati i registrirati i pod drugim nazivom pod uvjetom da ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom glede pružanja ove socijalne usluge. Osim navedenog, u okviru ovog člana je utvrđeno da minimalne uvjete za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, a koji se tiču lokacije, prostora, opreme, organizacije, broja i stručne spreme angažiranog osoblja za pružanje ove socijalne usluge propisuje federalni ministar rada i socijalne politike. Predloženo je dodavanje novoga člana 45c. kojim se regulira postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta za rad i pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. S tim u svezi, odredbama predmetnog člana propisano je da zahtjev za ocjenjivanje ispunjenosti minimalnih uvjeta za pružanje ove usluge podnosi njezin pružatelj, a da postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta provodi tijelo imenovano od strane federalnog ministra. Također je utvrđeno da, na prijedlog ovoga tijela, federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti minimalnih uvjeta koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom, te da će se način rada, sastav i nadležnosti, te ostala pitanja vezana za rad navedenog tijela urediti posebnim provedbenim aktom.

Predloženo je i dodavanje novoga člana 45d. kojim se regulira postupak izdavanja licence. S tim u vezi, propisano je da federalni ministar rada i socijalne politike, na temelju rješenja o ispunjenosti minimalnih uvjeta, izdaje licencu na razdoblje do pet godina kojom se centru za stručnu podršku i savjetovanje odobrava pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva. Ujedno je odredbama ovoga člana utvrđeno da se primjenjuju odredbe posebnog propisa o socijalnim uslugama glede uvjeta za izdavanje licence, ograničenje licence, obnavljanja licence, privremenog ukidanja licence, oduzimanja licence, postupka za izdavanje, ograničavanje i oduzimanje licence, kao i registra o izdanim licencama.

Predloženo je dodavanje novoga člana 45e. kojim se regulira pitanje izbora i ugovaranja usluge stručne podrške i savjetovanja. U tom je kontekstu utvrđeno da svaki hranitelj ima pravo slobodnog izbora centra za stručnu podršku i savjetovanje između licenciranih pružatelja ove socijalne usluge koji djeluju na prostoru mjesno nadležnog tijela starateljstva, kao i pravo promjene centra za stručnu podršku i savjetovanje najviše jednom u 12 mjeseci. Također je propisano da će, nakon donošenja rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu i na osnovu izjave hranitelja o odabranom centru za stručnu podršku i savjetovanje, nadležno tijelo starateljstva zaključiti ugovor s odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje kojim se reguliraju međusobna prava i obveze.

Predloženo je i dodavanje novog člana 45f. kojim se regulira pitanje finansiranja i cijene usluge stručne podrške i savjetovanja. Predmetnim je članom utvrđeno da centar za stručnu podršku i savjetovanje ima pravo na mjesečnu naknadu za izvršenu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva, te da prosječna isplaćena neto plata u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu predstavlja osnovicu za obračun ove naknade. Također je propisano da mjesečnu naknadu po ovom osnovu obračunava i uplaćuje tijelo starateljstva koje je donijelo rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, te da se sredstva za istu osiguravaju u budžetu Federacije. Na koncu je utvrđeno i da federalni ministar rada i socijalne politike propisuje metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva.

Član 19: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune odredbi postojećeg člana 48. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu na način da u se stavu (4) obavljanje dodatnih edukacija umjesto dosadašnjih dva puta godišnje smanjuje na jednom godišnje iz razloga što je praksa pokazala da ne postoji realna potreba za velikim brojem dodatnih edukacija. Nadalje, dodavanjem stavova (8), (9) i (10) stvorene su pravne pretpostavke da obvezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja mogu organizirati i provoditi i centri za stručnu podršku i savjetovanje pri čemu njihove troškove podmiruju svojim sredstvima. Na koncu je propisana nadležnost Federalnog ministarstva glede praćenja nad provedbom ovih edukacija.

Član 20: Predmetnim su članom predložene izmjene odredbe postojećeg člana 50. stav (4) osnovnog teksta Zakona o hraniteljastvu na način da se, pored onih već propisanih, stvore pravne pretpostavke za uključivanje i drugih dodatnih područja edukacija ukoliko se za njima ukaže potreba pri čemu se ova mogućnosti odnosi isključivo na specijalizirano hraniteljstvo.

Član 21: Predmetnim su članom predložene izmjene odredbe postojećeg člana 51. osnovnog teksta Zakona o hraniteljastvu na način da se, pored središnjeg registra hranitelja, uspostavlja i registar licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje, kao i registar fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva pri čemu sadržaj i način vođenja predmetnih registara propisuje federalni ministar rada i socijalne politike.

Član 22: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune naslova i teksta postojećeg člana 52. osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu u smislu jasnijeg definiranja nadzora nad primjenom ovoga propisa. U tom je kontekstu utvrđeno da nadzor nad provedbom ovoga zakona i pratećih podzakonskih akata vrše kantonalna ministarstva, dok nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Također je u određenoj mjeri proširen i opseg inspekcijskog nadzora koji vrše kantonalni inspektori za oblast socijalne zaštite pri čemu je propisano da se isti provodi uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo starateljstva uz mogućnost posjeta hranitelju kod kojega je izvršen smještaj što do sada nije bio slučaj.

Član 23: Predmetnim je članom predloženo brisanje postojećeg člana 53. osnovnog teksta Zakona o hraniteljastvu kojim je bilo predviđeno uspostavljanje posebnog radnog tijela za praćenje implementacije ovoga zakona. Razlog navedenom leži u odredbi člana 49. Zakona o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 52/22 i 58/24) kojom je propisan prestanak primjene ovoga člana osnovnog teksta Zakona o hraniteljstvu.

Član 24: Ovim članom dosadašnji članovi 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., i 61. postaju članovi 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59. i 60.

Član 25: Predmetnim su članom predložene izmjene i dopune postojećeg člana 58. osnovnog teksta Zakona o hraniteljastvu koje se odnose na donošenje provedbenih akata. Imajući u vidu uvođenje novih zakonskih ili drugačijih rješenja koja su predviđena predloženim izmjenama i dopunama, ocijenjeno je neophodnim revidirati i prateće podzakonske akte kako bi se osigurala dosljednost u primjeni ovoga zakona.

Član 26: Predmetnim je članom propisano stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, a to je osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH". Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrnaiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine primjenjivat će se od 1.1.2026.

IV. USKLAĐENOST ZAKONA S PROPISIMA EU

U skladu s Uredbom o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine s pravnom tečevinom Evropske unije, Izjava o usklađenosti dostavljena je Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije. U odnosu na predmetnu materiju koja je uređena ovim zakonom ne postoji odgovarajući propis Evropske unije s kojim je potrebno izvršiti usklađivanje.

V. PROVJERA PROVOĐENJA

Provedba predviđena ovim izmjenama se ostvaruje putem nadležnih tijela kako slijedi: tijelo starateljstva, mjesno nadležno prema prebivalištu hranjenika, donosi rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva, može u hitnim slučajevima donijeti usmeno rješenje, zaključuje ugovore o hraniteljstvu, koordinira provedbu i prati prilike hranjenika u saradnji s voditeljem individualnog plana i centrom za stručnu podršku i savjetovanje, zaključuje ugovor s odabranim centrom za stručnu podršku i savjetovanje te obračunava i uplaćuje mjesečnu naknadu za izvršenu uslugu stručne podrške i savjetovanja. Kantonalno ministarstvo daje saglasnost na rješenja o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, odlučuje o žalbama protiv rješenja tijela starateljstva te vrši nadzor nad provedbom.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike propisuje minimalne uvjete za pružanje usluge stručne podrške i savjetovanja, provodi postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih uvjeta te izdaje licence, vodi središnji registar potencijalnih hranitelja i hranjenika, središnji registar licenciranih centara za stručnu podršku i savjetovanje te registar fizičkih osoba koje su stekle zvanje edukatora u oblasti hraniteljstva, vrši nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje, propisuje metodologiju za izračun mjesečne naknade za pruženu uslugu stručne podrške i savjetovanja te vrši praćenje nad provedenim edukacijama. Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga zakona i podzakonskih akata vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo starateljstva, uz mogućnost posjeta hranitelju kod kojega je izvršen smještaj.

Rokovi za donošenje provedbenih akata su određeni tako da federalni ministar u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donosi provedbene akte te program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja, a u roku od 60 dana propisuje obrasce (obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva i obrazac za izvještavanje). Praćenje se osigurava vođenjem središnjih registara na nivou Federacije na temelju podataka dostavljenih od strane tijela starateljstva u roku od osam dana od donošenja rješenja, koordinacijom provedbe i praćenjem prilika smještenog djeteta od strane tijela starateljstva, uključivanjem centra za stručnu podršku i savjetovanje u izradu i provedbu individualnog plana te redovnim ličnim kontaktima hranitelja i hranjenika sa stručnim radnikom centra za stručnu podršku i savjetovanje, od čega najmanje jedan u stambenom prostoru hranitelja. Žalbe protiv rješenja tijela starateljstva odlučuju se pred nadležnim kantonalnim ministarstvom, a žalba ne odgađa izvršenje prvostepenog rješenja.

VI. KONSULTACIJE I PRIBAVLJENA MIŠLJENJA

Prednacrt je pripremljen nakon što su od svih kantonalnih ministarstava nadležnih za socijalnu i dječju zaštitu zatražene pisane sugestije, te nakon rada Radne grupe imenovane od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (predstavnici Ministarstva, JU Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Tuzlanskog kantona, SOS Dječija sela BiH i UNICEF BiH). Na dostavljeni Prednacrt pismeno su se očitovala sljedeća kantonalna ministarstva: Posavski kanton (Ministarstvo zdravstva i socijalne politike), Srednjobosanski kanton (Ministarstvo zdravstva i socijalne politike), Unsko-sanski kanton (Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike), Zapadnohercegovački kanton (Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite) i Tuzlanski kanton (Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak). Ključne teme iz pristiglih mišljenja odnosile su se na: visinu naknada i fiskalne učinke po kantone; broj djece u hraniteljskoj porodici; nadležnosti i ulogu centara za stručnu podršku i savjetovanje u odnosu na tijela starateljstva; te rok početka primjene. Uvažena je primjedba o početku primjene (član 26. – od 1.1.2026.), dok su ostale sugestije uzete u razmatranje i bit će praćene u fazi implementacije. Prednacrt je dostavljen Federalnom ministarstvu pravde, koje je dalo mišljenje bez primjedbi iz okvira svoje nadležnosti; mišljenja Federalnog ministarstva finansija i Ureda Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Europske unije su zatražena.

VII. FINANSIJSKA SREDSTVA

Predložene izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu će imati određene učinke po kantonalne budžete u smislu potrebe za osiguranjem dodatnih sredstava s obzirom na to da je istima predviđeno povećanje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika. Glede hraniteljske naknade, koja se isplaćuje u mjesečnom iznosu, predviđeno je povećanje s trenutnih 15% na najmanje 30% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 30% na

45% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Polazeći od procjene da će prosječna neto plaća za 2025. godinu biti 1.600,00 KM, tada bi mjesečna hraniteljska naknada za tradicionalno hraniteljstvo trebala iznositi 480 KM, odnosno 720 KM za specijalizirano hraniteljstvo. S obzirom na to da je trenutno evidentirano 380 korisnika hraniteljstva od kojih su njih 85% (ili 323) korisnici tradicionalnog, a 15% (ili 57) specijaliziranog hraniteljstva, dolazi se do procjene da će po osnovu isplate hraniteljske naknade iz kantonalnih budžetu na godišnjem nivou trebati izdvojiti ukupno 2.352.960,00 KM od čega 1.860.480,00 KM za korisnike tradicionalnog hraniteljstva, te 492.480,00 KM za korisnike specijaliziranog hraniteljstva.

Nadalje, glede mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika, predloženim je izmjenama i dopunama također predviđeno povećanje s trenutnih 30% na najmanje 50% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 50% na 70% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Uzimajući u obzir ranije navedene parametre koji se odnose na visinu prosječne plate u 2025. godini, mjesečna naknada za izdržavanje hranjenika, prema predloženim izmjenama i dopunama, trebala bi iznositi 800 KM za tradicionalno hraniteljstvo, odnosno 1120 KM za specijalizirano hraniteljstvo. S obzirom na prethodno navedeni evidentirani broj korisnika hraniteljstva, dolazi se do procjene da će po osnovu isplate mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika iz kantonalnih budžeta na godišnjem nivou trebati izdvojiti ukupno 3.866.880,00 KM od čega 3.100.800,00 KM za korisnike tradicionalnog hraniteljstva, te 766.080,00 KM za korisnike specijaliziranog hraniteljstva.

Na koncu, predloženim izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu predviđeno je uvođenje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva koja bi se finansirala iz federalnog budžeta. Prijedlog je da se mjesečna naknada po korisniku za ovu uslugu utvrdi u iznosu od 15% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu za korisnike tradicionalnog hraniteljstva (240 KM), odnosno 30% za korisnike specijaliziranog hraniteljstva (480 KM). Imajući u vidu trenutni broj korisnika hraniteljstva, procjena je da bi na godišnjem nivou iz federalnog budžeta trebalo izdvojiti ukupno 1.258.560,00 KM od čega 930.240,00 KM za hraniteljske porodice koje se bave tradicionalnim hraniteljstvom i 328.320,00 KM za hraniteljske porodice koje se bave specijaliziranim hraniteljstvom.

U narednoj se tabeli nalazi rekapitulacija procijenjenih izdataka za provedbu Zakona o hraniteljstvu s predloženim izmjenama i dopunama, razvrstana prema vrstama naknada i oblicima hraniteljstva.

Tradicionalno hraniteljstvo	**Hraniteljsk naknada**	**Naknada za izdržavanje hranjenika**	**Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja**
Osnovica u KM	1.600	1.600	1.600
% od osnovice	30	50	15
Visina naknade u KM	480	800	240
Broj korisnika	323	323	323

Visina izdvajanja na mjesečnoj razini u KM	155.040,00	258.400,00	77.520,00
Visina izdvajanja na godišnjoj razini u KM	1.860.480,00	3.100.800,00	930.240,00
Specijalizirano hraniteljstvo	**Hraniteljska naknada**	**Naknada za izdržavanje hranjenika**	**Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja**
Osnovica u KM	1.600	1.600	1.600
% od osnovice	45	70	30
Visina naknade u KM	720	1.120	480
Broj korisnika	57	57	57
Visina izdvajanja na mjesečnoj razini u KM	41.040,00	63.840,00	27.360,00
Visina izdvajanja na godišnjoj razini u KM	492.480,00	766.080,00	328.320,00

Rezimirajući prethodno navedeno, u narednoj se tablici nalazi pregled ukupnih izdvajanja na godišnjem nivou, razvrstan prema vrstama naknada i izvorima finansiranja.

Vrsta naknade	Iznos u KM	Izvor
Hraniteljska naknada na godišnjem nivou za tradicionalno hraniteljstvo	1.860.480,00	Kantonalni budžeti
Hraniteljska naknada na godišnjem nivou za specijalizirano hraniteljstvo	492.480,00	Kantonalni budžeti
Naknada za izdržavanje hranjenika na godišnjem nivou za tradicionalno hraniteljstvo	3.100.800,00	Kantonalni budžeti
Naknada za izdržavanje hranjenika na godišnjem nivou za specijalizirano hraniteljstvo	766.080,00	Kantonalni budžeti
Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja na godišnjem nivou za tradicionalno hraniteljstvo	930.240,00	Federalni budžeti
Naknada za uslugu stručne podrške i savjetovanja na godišnjem nivou za specijalizirano hraniteljstvo	328.320,00	Federalni budžeti
Ukupno	**7.478.400,00**	-

Predloženo rješenje povećava dostupnost hraniteljstva i smanjuje oslanjanje na institucionalni smještaj. Rashodi su direktno vezani za kretanje prosječne neto plaće. Očekivani efekti: rast broja hraniteljskih mjesta, kraće vrijeme do smještaja, bolji razvojni ishodi i dugoročno niži javni rashodi.

VIII. ZAKLJUČAK

Kako je obrazloženo u tačkama II i III, izmjene su nužne radi povećanja naknada s obzirom na porast troškova života, uspostave i finansiranja stručne podrške i savjetovanja, preciziranja nadležnosti i postupaka tijela starateljstva i kantonalnih organa, te unapređenja registara i nadzora, čime se otklanjaju uočene prepreke daljnjem razvoju hraniteljstva. Provedbeni učinci pratit će se kroz registre, izvještaje i nadzor propisan ovim zakonom i podzakonskim aktima.

("Službene novine Federacije BiH", br. 19/17 i 52/22 - drugi zakon)

TEKST ODREDABA ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Član 1.

(Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuju se: principi hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uvjeti za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad (u daljnjem tekstu: centar), prava i obaveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, upravni nadzor, te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.
(2) Djeci i odraslim licima koja su privremeno ili trajno bez roditeljskog, odnosno porodičnog staranja omogućit će se zaštita u porodičnom okruženju.
(3) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 2.

(Značenje pojedinih izraza)

U smislu ovog zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

a) **hranitelj** je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen ugovor o hraniteljstvu i pruža usluge zaštite hranjeniku u skladu sa ovim zakonom;
b) **hraniteljska naknada** je naknada hranitelju za njegov rad, pruženu zaštitu i uložen trud u zbrinjavanju hranjenika na smještaju u skladu sa rješenjem centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu i individualnim planom zaštite hranjenika;
c) **hraniteljska porodica** je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili vanbračni partner i drugi srodnici sa kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;
d) **hraniteljstvo** je oblik zaštite izvan vlastite porodice kojom se djetetu ili odraslom licu osigurava odgovarajući porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;
e) **hranjenik** je dijete, mlađe punoljetno lice do završetka redovnog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka redovnog školovanja ako se ne može zaposliti, a najduže do 26. godine i odraslo lice koje je ostvarilo pravo na usluge zaštite izvan vlastite porodice i smješteno je u hraniteljsku porodicu na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;
f) **individualni plan zaštite hranjenika** (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni radnici centra u saradnji sa hranjenikom, članovima njegove porodice, starateljem ili zastupnikom, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;

g) **naknada za izdržavanje hranjenika** je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;
h) **potencijalni hranitelj** je lice za koje je centar utvrdio da ispunjava uvjete za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu u skladu sa ovim zakonom;
i) **ugovor o hraniteljstvu** je ugovor o međusobnim pravima i obavezama koji sklapaju centar i potencijalni hranitelj, odnosno hranitelj, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;
j) **voditelj individulanog plana** je stručni radnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju, te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici.

Član 17.

(Uvjeti koje moraju ispunjavati hranitelj i hraniteljska porodica)

(1) Lice koje želi biti hranitelj mora:

a) biti državljanin Bosne i Hercegovine,
b) biti punoljetno,
c) imati prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija),
d) imati poslovnu sposobnost,
e) imati zdravstvenu sposobnost,
f) imati završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje,
g) imati dokaz da članovi hraniteljske porodice nemaju neizmirenih poreskih obaveza,
h) imati kompetencije za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba prema stručnoj procjeni centra i
i) imati stambene i materijalne uvjete za obavljanje hraniteljstva koje će propisati federalni ministar rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

(2) Izuzetno od stava (1) tačka a) ovog člana, hranitelj može biti i strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji koji ispunjava uvjete propisane ovim zakonom, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.
(3) Izuzetno, hranitelj može biti i lice koje ima niži stepen obrazovanja od propisanog u stavu (1) tačka f) ovog člana, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.
(4) U slučaju iz stava (2) ovog člana centar je dužan pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
(5) Hranitelj i članovi hraniteljske porodice moraju ostvarivati mjesečne prihode za izdržavanje po članu domaćinstva u iznosu od najmanje 15% prosječne isplaćene neto-plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
(6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, hranitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u iznosu od najmanje 50% prosječne isplaćene neto-plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(7) U pogledu ispunjavanja uvjeta iz st. (5) i (6) ovog člana u obzir se uzimaju mjesečni prihodi ostvareni u posljednja tri mjeseca.
(8) Srodnički hranitelj, odnosno članovi srodničke hraniteljske porodice ne moraju ispunjavati uvjete iz st. (5) i (6) ovog člana ako centar procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

Član 18.

(Smetnje za obavljanje hraniteljstva)

(1) Hraniteljstvo ne može obavljati porodica:

a) u kojoj su poremećeni porodični odnosi,
b) u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice izrečena mjera porodično-pravne zaštite u pogledu ličnih prava djeteta,
c) u kojoj su interesi hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice u suprotnosti sa interesima hranjenika,
d) u kojoj hranitelj ili član hraniteljske porodice ima zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju sa hranjenikom,
e) u kojoj hranitelj ili drugi član hraniteljske porodice ispoljava društveno neprihvatljivo ponašanje u smislu važećeg zakona iz oblasti socijalne zaštite,
f) u kojoj bi zbog bolesti hranitelja ili člana hraniteljske porodice moglo biti ugroženo zdravlje ili drugi interesi hranjenika,
g) u kojoj se protiv hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice vodi krivični postupak, odnosno u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice pravomoćnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili određena uvjetna osuda za krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ili Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, ili je izrečena neka od zaštitnih mjera prema učiniocu nasilja u porodici, koje su propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici Federacije Bosne i Hercegovine,
h) u kojoj hranitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici.

(2) Centar po službenoj dužnosti prikuplja dokaze iz stava (1) tačka g) ovog člana za hranitelja i članove hraniteljske porodice.

Član 21.

(Broj djece hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

(1) U hraniteljskoj porodici može biti smješteno najviše troje djece, s tim da ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, računajući i djecu hranitelja, ne može biti veći od petero.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u hraniteljskoj porodici može biti smješteno više od troje djece ako se radi o braći i sestrama ili o hranjenicima hitnog i povremenog hraniteljstva ili roditelju sa djetetom dobi do godinu dana starosti.
(3) Ako se hraniteljska porodica stara o djeci sa invaliditetom, samo jedno dijete može biti dijete sa težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcioniranja koji zahtijeva veću stručnu pomoć.
(4) Hranitelj samac može se starati o najviše dvoje djece, odnosno o jednom djetetu sa težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcioniranja koji zahtijeva veću stručnu pomoć.
(5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju djece, ako je to u njihovom najboljem interesu i ako za to ispunjava uvjete iz člana 17. ovog zakona.

Član 27.

(Prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva)

(1) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva prestaje važiti po sili zakona smrću hranitelja.
(2) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva prestaje važiti i danom pravomoćnosti rješenja o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva.
(3) Centar donosi rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva ako:

a) hranitelj podnese zahtjev za prestanak obavljanja hraniteljstva,
b) hranitelj obavlja hraniteljstvo suprotno interesima hranjenika,
c) potencijalni hranitelj ili hranitelj bez opravdanih razloga ne primi na smještaj hranjenika kojeg mu je uputio centar, iako se saglasio sa njegovim smještajem,
d) prestane potreba za smještajem hranjenika u srodničku hraniteljsku porodicu, ako ta porodica obavlja samo srodničko hraniteljstvo.

(4) Centar može donijeti privremeno rješenje za obavljanje hraniteljstva odraslom članu hraniteljske porodice umrlog hranitelja iz stava (1) ovog člana na njegov zahtjev kojim se uređuju njegova prava i obaveze za obavljanje hraniteljstva do konačnog rješavanja po tom zahtjevu, a najduže šest mjeseci.

Član 29.

(Brisanje iz registra hranitelja)

U slučajevima donošenja rješenja o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za bavljenje hraniteljstvom, centar po službenoj dužnosti obavještava kantonalno i federalno

ministarstvo, koji će u roku tri dana od dana prijema obavijesti izvršiti brisanje potencijalnog hranitelja ili hranitelja iz registra hranitelja.

Član 30.

(Ugovorni odnos)

(1) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obavezama između centra i potencijalnog hranitelja, odnosno hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu.
(2) Za rješavanje o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i zaključivanje ugovora o hraniteljstvu mjesno je nadležan centar prebivališta hranjenika.
(3) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva u pogledu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.
(4) O žalbi na rješenje kojim se rješava o pravu na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu odlučuje kantonalno ministarstvo.
(5) Ugovorom o hraniteljstvu uređuje se:

a) dan otpočinjanja smještaja,
b) uvjeti i način zadovoljavanja osnovnih i specifičnih potreba podrške hranjeniku i hranitelju,
c) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen,
d) vrsta i obim usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku,
e) moguće druge socijalne usluge podrške hranjeniku,
f) prava i obaveze ugovornih strana,
g) kontaktiranje hranjenika sa biološkim roditeljima i srodnicima,
h) visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja,
i) hraniteljska naknada,
j) uvjeti za otkaz ugovora,
k) dužina otkaznog roka ugovora o hraniteljstvu i
l) druga prava i obaveze ugovornih strana.

Član 31.

(Prestanak ugovora o hraniteljstvu)

Ugovor o hraniteljstvu iz člana 30. ovog zakona prestaje:

a) smrću hranitelja ili smrću hranjenika,
b) usvojenjem hranjenika,
c) stupanjem u brak hranjenika,
d) istekom roka, ako je ugovor zaključen na određeno vrijeme,

e) otkazom ugovora,
f) zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obaveza, te
g) drugih razloga zbog kojih se ugovorne obaveze više ne mogu izvršavati.

Član 32.

(Hraniteljska naknada)

(1) Visina hraniteljske naknade ovisi o broju i vrsti smještenih hranjenika.
(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa hraniteljske naknade je prosječna neto-plaća isplaćena u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
(3) Mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku iznosi najmanje 15% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 15% za svakog narednog hranjenika.
(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, mjesečna naknada hranitelju koji obavlja specijalizovano hraniteljstvo iznosi najmanje 30% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 20% za svakog narednog hranjenika.
(5) Mjesečna naknada za hranitelja koji istovremeno obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo utvrđuje se na način da se kao polazna osnovica uzima mjesečna naknada za specijalizovano hraniteljstvo iz stava (4) ovog člana i uvećava se za 15% za hranjenika korisnika tradicionalnog hraniteljstva, odnosno za 20% za hranjenika korisnika specijalizovanog hraniteljstva.
(6) Hranitelj koji obavlja srodničko hraniteljstvo ima pravo na hraniteljsku naknadu, pod uvjetom da između hranjenika i hranitelja ne postoji obaveza izdržavanja prema Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 34.

(Naknada za izdržavanje hranjenika)

(1) Naknada za izdržavanje hranjenika odnosi se na troškove smještaja i izdržavanje hranjenika, te njegove lične potrebe u skladu sa njegovim individualnim planom.
(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa naknade za izdržavanje hranjenika je prosječna isplaćena neto-plaća u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.
(3) Iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika za tradicionalno hraniteljstvo iznosi najmanje 30% a za specijalizovano najmanje 50% od osnovice iz stava (2) ovog člana.
(4) Naknadu za izdržavanje hranjenika obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanje u hraniteljsku porodicu.
(5) Naknada za izdržavanje hranjenika obračunava se prvim danom smještaja i prestaje sa posljednjim danom smještaja hranjenika, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.

Član 36.

(Opće obaveze hranitelja)

(1) Hranitelj i hraniteljska porodica pružaju djetetu ili odraslom licu koje im je upućeno na smještaj usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabavke odjeće i obuće, održavanja lične higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja, obrazovanja, organiziranja slobodnog vremena, prijevoza, te druge usluge ovisno od potreba djeteta ili odraslog lica.

(2) Hranitelj je obavezan:

a) pripremiti sebe i porodicu za prihvat hranjenika, u saradnji sa centrom,
b) učestvovati u izradi individualnog plana prije i za vrijeme smještaja hranjenika,
c) omogućiti da prilagođavanje hranjenika u porodici bude uspješno i što kraće, te da ponašanje svih članova hraniteljske porodice prema hranjeniku bude odgovarajuće i brižno,
d) pružati hranjeniku pomoć u prilagođavanju na novu zajednicu,
e) pružati hranjeniku sve vrste usluga u skladu sa ugovornim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,
f) hranjenika pravilno njegovati i pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću, te potrebne lične i druge potrepštine,
g) osigurati hranjeniku pristup obrazovnim, zdravstvenim, kulturnim i sportskim aktivnostima,
h) starati se za očuvanje i unapređenje zdravlja hranjenika, te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u okviru primarne i specijalističke zdravstvene zaštite, te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije,
i) starati se da hranjenik stekne radne sposobnosti i razvije životne vještine za samostalno funkcioniranje, te mu pomoći u traženju odgovarajućeg zaposlenja,
j) pripremiti hranjenika za povratak u vlastitu porodicu ili za odlazak kod drugog pružaoca smještaja ili za samostalan život.

(3) Hranitelj postupa prema uputama staratelja, centra i drugih nadležnih pružaoca socijalnih i drugih usluga, te poduzima mjere utvrđene individualnim planom.

(4) Hranitelj vodi evidenciju i dokumentaciju o svim važnim životnim okolnostima hranjenika, te redovno i, po potrebi, izvještava centar najmanje dva puta godišnje, te, po potrebi, i druge pružaoce socijalnih usluga na način i u skladu sa obrascem čiji sadržaj propisuje federalni ministar.

(5) Hranitelj omogućava i potiče kontakte hranjenika sa vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim licima u skladu sa individualnim planom, odlukama nadležnih tijela i u skladu sa najboljim interesom hranjenika.

(6) Hranitelj osigurava zaštitu dostojanstva, lični integritet i tajnost podataka o hranjeniku.

(7) Hranitelj kao i njegov bračni, odnosno vanbračni partner najmanje jedanput godišnje, a na prijedlog centra po potrebi i češće učestvuje u edukacijama.

Član 38.

(Posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu)

(1) Centar ili drugi pružalac socijalnih usluga priprema dijete za hraniteljstvo i njegovu porodicu za zaštitu izvan vlastite porodice, u skladu sa njegovim individualnim planom, osim u slučaju hitnog hraniteljstva kada utvrđuje plan najkasnije u roku osam dana od dana smještaja hranjenika.
(2) Dijete do treće godine smješta se u hraniteljsku porodicu.
(3) Dijete koje se izmješta iz biološke ili druge hraniteljske porodice smješta se u hraniteljsku porodicu.
(4) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog člana, uz postojanje opravdanih razloga i ako je to u najboljem interesu djeteta, dijete se može smjestiti u ustanovu socijalne zaštite.
(5) Djetetu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim ako to nije u njegovom najboljem interesu.
(6) Izbor hraniteljske porodice mora odgovarati djetetovim potrebama i karakteristikama.
(7) Centar u saradnji sa roditeljima, odnosno starateljima i djetetom prvenstveno bira hranitelja iz kruga srodnika ili drugih osoba bliskih djetetu, u njegovom mjestu prebivališta uvijek kada je to moguće, osim ako to nije u najboljem interesu djeteta.
(8) Djetetu ili mlađem punoljetnom licu na redovnom školovanju centar, po potrebi, osigurava neophodnu stručnu pomoć u skladu sa utvrđenim potrebama u individualnom planu.
(9) Djetetu sa poteškoćama u razvoju ili problemima u ponašanju hranitelj osigurava potrebnu zaštitu i omogućava pružanje specijalizovanih usluga kod drugih pružaoca usluga na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge.
(10) Stručni radnici centra i hranitelj zajedno planiraju i pripremaju odlazak djeteta iz hraniteljske porodice radi povratka u vlastitu porodicu radi usvojenja, za samostalan život, za smještaj u drugu hraniteljsku porodicu ili kod drugog pružaoca usluga smještaja radi postepenog prilagođavanja na nove uvjete života.

Član 41.

(Stručna podrška hraniteljstvu)

(1) Hraniteljskoj porodici i hranjeniku usluge stručne pomoći pružaju: centar, ustanove socijalne zaštite, odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanova, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica koja pružaju usluge stručne pomoći porodici.

(2) Pružaoci usluga stručne podrške hraniteljskim porodicama i hranjenicima po potrebi pohađaju edukaciju propisanu ovim zakonom.

Član 43.

(Obaveze centra)

(1) Centar koji je uputio na smještaj hranjenika obavezan je:

a) u izradu individualnog plana uključiti izabranog hranitelja te hranjenika, roditelja, staratelja, a, po potrebi, i druge članove porodice hranjenika,
b) upoznati hraniteljsku porodicu tokom izrade individualnog plana sa osobinama hranjenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati te sa ciljevima koji se žele postići individualnim planom,
c) pravovremeno osigurati hranitelju dokumente u vezi sa prijavom boravišta i ostvarivanja zdravstvene zaštite hranjenika,
d) podržavati kontakte hranjenika sa roditeljima i članovima biološke porodice,
e) pratiti ispunjavanje obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom i redovno obilaziti hraniteljsku porodicu i kontaktirati sa hranjenikom, uz obavezu izrade izvještaja o utvrđenom stanju na terenu koji se ulaže u spis predmeta hranjenika.

(2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može naći odgovarajućeg hranitelja ili ako smještaj hranjenika na tom području ne bi bio u njegovom interesu, centar će uputiti hranjenika na smještaj kod hranitelja na području najbližeg centra koji ima na raspolaganju odgovarajućeg hranitelja od kojeg će prethodno zatražiti pisano mišljenje o upućivanju hranjenika na smještaj.
(3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem lica u hraniteljsku porodicu čije je prebivalište na području druge općine. Za dijete čiji roditelji žive odvojeno mjesna nadležnost centra određuje se prema prebivalištu roditelja kojem je dijete povjereno odlukom suda ili organa starateljstva. Do donošenja odluke mjesno je nadležan centar prema prebivalištu roditelja kod kojeg dijete živi.
(4) Sve indicije ili dokaze zloupotrebe, nasilja, zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja, diskriminacije i drugih kršenja prava hranjenika centar je dužan prijaviti nadležnim organima.

Član 44.

(Individualni plan)

(1) Centar je obavezan postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje najbolji interes hranjenika i svrha hraniteljstva.
(2) Voditelj individualnog plana planira i predlaže odgovarajuće postupanje i stručnu pomoć hranjeniku te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici, uz pomoć članova stručnog tima.

(3) Individualni plan sastavlja se u pisanom obliku i sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana na osnovu čega se dopunjava i po potrebi mijenja najmanje jedanput godišnje.
(4) Nakon smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu voditelj individualnog plana koordinira provođenje plana u saradnji sa hranjenikom i njegovom porodicom, a po potrebi i sa drugim pravnim i fizičkim licima.
(5) Lica iz stava (4) ovog člana učestvuju u provođenju i praćenju individualnog plana i po potrebi se sastaju, preispituju plan i utvrđuju nove ciljeve i buduće aktivnosti za smještenog hranjenika.
(6) Stručni radnik centra prati prilike smještenog djeteta putem posjeta najmanje jedanput sedmično u prvom mjesecu smještaja, zatim jedanput mjesečno u naredna tri mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tokom smještaja, putem razgovora u centru i domu hranitelja, posjeta školi i saradnjom sa drugim pravnim, odnosno fizičkim licima koja učestvuju u ostvarivanju njegovog individualnog plana.
(7) Stručni radnik centra prati prilike smještenog odraslog lica putem posjeta najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje jedanput u četiri mjeseca tokom smještaja, a po potrebi i češće.
(8) Ako centar ili druga lica iz stava (4) ovog člana utvrde da hranitelj postupa u suprotnosti sa interesima smještenog hranjenika, centar je obavezan po službenoj dužnosti pokrenuti postupak utvrđivanja činjeničnog stanja, te na osnovu utvrđenog eventualno donijeti odluku o raskidu ugovora o hraniteljstvu.
(9) Centar prati obavljanje hraniteljstva na području svoje mjesne nadležnosti u skladu sa članom 43. stav (3) ovog zakona.

Član 45.

(Podrška hranjeniku)

(1) Centar i hraniteljska porodica zajednički pripremaju hranjenika za povratak u vlastitu porodicu, za drugi oblik zaštite ili za samostalan život.
(2) U slučaju da centar utvrdi da je hranjenika potrebno uputiti na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu, u skladu sa promjenama u individualnom planu hranjenika, zajedno sa hraniteljem priprema hranjenika na odlazak iz porodice i prihvat u novoj hraniteljskoj porodici.
(3) Ako je hranjeniku nakon navršene 18. godine, radi školovanja i najduže godinu dana nakon završetka školovanja ako se ne može zaposliti, potrebno osigurati ostanak na smještaju u hraniteljskoj porodici, centar zajedno sa hraniteljem i hranjenikom preispituje planirane ciljeve te da li je daljnji ostanak u hraniteljskoj porodici u njegovom najboljem interesu.
(4) Mlađim punoljetnim licima na smještaju u hraniteljskim porodicama centar je obavezan, zajedno sa hraniteljem, pružiti pomoć za osamostaljivanje i samostalan život.
(5) Nakon prestanka smještaja u hraniteljskoj porodici mlađim punoljetnim licima centar će u roku godinu dana od dana prestanka smještaja u hraniteljsku porodicu

osigurati praćenje i pomoć, kao i kontakt sa hraniteljskom porodicom i pomoć za uključivanje u lokalnu zajednicu.

Član 48.

(Edukacija hranitelja)

(1) Osposobljavanje i edukacija hranitelja u Federaciji provodi se u skladu sa planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija.
(2) Plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar nakon izvršenih konsultacija sa kantonalnim ministarstvima.
(3) Osnovne edukacije za osobe koje žele biti hranitelji organizirat će se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.
(4) Dodatne edukacije hranitelja obavljat će se dva ili više puta godišnje u skladu sa potrebama.
(5) Federalno ministarstvo organizira i provodi obavezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja.
(6) Sredstva potrebna za edukaciju hranitelja osiguravaju se u budžetu Federacije.
(7) Edukacija hranitelja vrši se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ako se u nekom kantonu ne može formirati edukativna grupa.

Član 50.

(Područja edukacije)

(1) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za djecu, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva obuhvata sljedeća područja:

a) pojam i značaj hraniteljstva,
b) uloga i odgovornost hranitelja,
c) odgojni postupci, načini odgoja i osnovne zadaće roditeljstva,
d) životne krize i načini funkcioniranja porodice,
e) razvojne potrebe djeteta, odvajanje djeteta iz primarne porodice i stvaranje bliskih veza,
f) prava, interesi i dobrobit djeteta,
g) emocionalna inteligencija kod djece,
h) zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
i) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog djeteta,
j) komunikacijske vještine u brizi za djecu i mlađa punoljetna lica i
k) samoprocjenu hranitelja.

(2) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za odrasla lica, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva obuhvata sljedeća područja:

a) pojam i značaj hraniteljstva,
b) uloga i odgovornost hranitelja,
c) životne krize i načini funkcioniranja porodice,
d) metode poticanja i podrške, sposobnosti i vještine za samostalnu brigu o sebi odraslog lica,
e) zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
f) zaštita od nasilja nad odraslim licima u stanju socijalne potrebe,
g) komunikacijske vještine u brizi za odraslo lice,
h) integracija odraslih smještenih lica u lokalnu sredinu,
i) prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja,
j) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog odraslog lica.

(3) Nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva centar će srodničkom hranitelju odrediti rok u kojem mora izvršiti osposobljavanje i učestvovanje u edukaciji, odnosno obuci za obavljanje hraniteljstva u područjima iz st. (1) i (2) ovog člana.
(4) Osim područja iz st. (1) i (2) ovog člana, program za osposobljavanje hranitelja za djecu sa poteškoćama u razvoju i lica sa invaliditetom sadrži i dodatna područja.
(5) Hranitelj mora najmanje jedanput godišnje učestvovati u propisanim edukacijama, a u skladu sa procjenom stručnog tima nadležnog centra.
(6) Obaveza osposobljavanja i učestvovanja u edukacijama iz stava (4) ovog člana odnosi se i na srodničkog hranitelja.

Član 51.

(Registar hranitelja)

(1) Ministarstvo vodi centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.
(2) Registar iz stava (1) ovog člana Ministarstvo vodi na osnovu podataka koje dostavlja centar.
(3) Centar podatke o donošenju rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno zaključivanju ugovora o hraniteljstvu za područje svoje mjesne nadležnosti dostavlja kantonalnom ministarstvu i Ministarstvu u roku osam dana od dana donošenja rješenja, odnosno zaključenja ugovora u skladu sa ovim zakonom.
(4) Sadržaj i način vođenja registra i evidencije iz stava (1) ovog člana propisuje federalni ministar.
(5) Podaci u registru i evidencijama iz ovog člana razvrstavaju se prema spolu.

Član 52.

(Stručni i inspekcijski nadzor)

(1) Stručni nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrše kantonalna ministarstva.
(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.
(3) Nadzor iz stava (2) ovog člana vrši se u centru, a na osnovu uvida u dokumentaciju kojom raspolaže centar.

Član 53.

(Praćenje primjene)

(1) Za potrebe praćenja implementacije ovog zakona i provedbenih propisa donesenih u skladu sa ovim zakonom uspostavlja se radno tijelo u čiji sastav se imenuju predstavnici Ministarstva i kantonalnih ministarstava.
(2) Mandat, pitanje kvoruma za održavanje sastanaka, metode donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad radnog tijela iz stava (1) ovog člana definirat će se poslovnikom o radu radnog tijela, koji će se donijeti na konstituirajućem sastanku.
(3) Radno tijelo iz stava (1) ovog člana vrši objedinjavanje podataka i informacija prikupljenih putem pojedinačnih izvještaja resornih kantonalnih i općinskih organa, vrši njihovu analizu i sačinjava jedinstvene polugodišnje izvještaje o provedbi ovog zakona, koje dostavlja Ministarstvu i kantonalnim ministarstvima.

Član 58.

(Provedbeni akti)

(1) Federalni ministar će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis iz člana 17. stav (1) tačka i) ovog zakona.
(2) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovog zakona.
(3) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac za izvještavanje iz člana 36. stav (4) ovog zakona.
(4) Federalni ministar donijet će plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 48. stav (1) ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a za svaku narednu godinu najkasnije do 1. marta tekuće godine.

(5) Federalni ministar u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijet će pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz člana 51. stav (4) ovog zakona.

Obrazac i upute za popunjavanje izjave o usklađenosti

IZJAVA O USKLAĐENOSTI		
1. Podaci o obrađivaču propisa	Naziv federalnog organa uprave odnosno federalne upravne organizacije	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
	Naziv organizacione jedinice	Sektor za socijalnu zaštitu i zaštitu obitelji s djecom
2. Naziv propisa		Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine - Prednacrt Law on amendments to the Law on foster care in the Federation of Bosnia and Herzegovina - Draft
3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju		
3.1.	Odredba Sporazuma	Glava VIII Poglavlje: Politike saradnje, Članak 99. Suradnja u području socijalne politike
3.2.	Ocjena ispunjenosti navedene odredbe Sporazuma	Djelomično ispunjava
3.3.	Razlozi za djelomično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obveze iz navedene odredbe Sporazuma, rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	Dio sadržaja članka 99. Sporazuma koji se odnosi na radno-pravne aspekte, kao što su uvjeti rada, jednake mogućnosti za žene i muškarce te zaštita zdravlja i sigurnosti radnika, nije predmet uređenja ovim zakonom, već je normativno obuhvaćen posebnim zakonima koji uređuju oblast rada, ravnopravnosti spolova i zaštite na radu. U tom smislu, može se konstatirati djelomična usklađenost, ali s obzirom na zakonodavni okvir Federacije BiH, relevantne obveze se funkcionalno ispunjavaju kroz primjenu međusobno povezanih propisa. Nisu potrebne dodatne zakonodavne mjere u okviru ovog zakona za postizanje potpune usklađenosti. Rok predviđen Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane i Bosne i Hercegovine sa druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori", br. 10/08, 1/17 i 8/17), je 01.06.2021. godine, rok je istekao.
4. Veza propisa sa Programom integrisanja (PI)		
4.1.	PI za razdoblje	
4.2.	Poglavlje, potpoglavlje	
4.3.	Rok za donošenje propisa	
4.4.	Napomena	
5. Usklađenost propisa s pravnom tekovinom EU		
5.1.	Primarni izvori prava EU	
5.2.	Sekundarni izvori prava EU	
5.3.	Stupanj usklađenosti sa sekundarnim izvorima prava	
5.4.	Razlozi za djelomičnu usklađenost ili neusklađenost	
5.5.	Rok za potpuno usklađivanje	
5.6.	Ostali izvori prava EU	
6. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi EU sa kojima je potrebno izvršiti usklađivanje potrebno je to konstatirati		Ne postoji odgovarajući propis Europske unije s kojim je potrebno izvršiti usklađivanje
7. Da li je osiguran prijevod pravnih izvora na službene jezike u upotrebi u Federaciji Bosne i Hercegovine		
8. Da li je propis preveden na engleski jezik?		
Ovlašteno lice obrađivača odnosno predlagača: Potpis: *Adnan Delić, ministar*		Direktor Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije Potpis: Željko Sikirić, direktor
Datum i pečat: 01.09.2025. godine		Datum i pečat: 03-09-2025

Obrazac broj 1a

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	**Izrada Prednacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine**
Naziv prednacrta/nacrta zakona	**Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine**
Datum	**01.9.2025**
Obrađivač	**Federalno ministarstvo rada i socijalne politike**

I - Usklađenost prednacrta/nacrta zakona sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije

Je li prednacrt/nacrt zakona sukladan strateškim dokumentima i programu rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije?

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu sukladan je Programu rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za 2025. godinu, u okviru kojeg je planirana izrada predmetnog zakona. Zakon je u potpunosti usklađen sa **Strategijom razvoja sistema socijalne i dječije zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2024–2030. godine**, i to kroz **Strateški cilj 2: Osnažiti i ubrzati inkluziju marginalizovanih pojedinaca i grupa**.

U okviru **Prioriteta 2.1 – Prevenirati institucionalizaciju**, Strategija prepoznaje udomiteljstvo kao ključni oblik zaštite a **Mjera 2.1.3 – Podržati razvoj socijalnih usluga u zajednici** predviđa stvaranje uslova za njegovo jačanje kroz uspostavu pravnog okvira, propisivanje standarda, sistemsku podršku pružateljima usluga, te formalizaciju međusektorske saradnje i uspostavu mehanizama kontrole kvalitete. Udomiteljstvo je, kao zakonski uređena i strateški prepoznata socijalna usluga u zajednici, sastavni dio ovog pristupa. Donošenjem izmjena i dopuna Zakona osigurava se njegova veća dostupnost, kvalitet i institucionalna održivost, što je ujedno i jedan od prioriteta navedenih u Strategiji – posebno u dijelu koji se odnosi na deinstitucionalizaciju.

Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje:

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu povezan je s primjenom sljedećih važećih propisa:

- Zakon o osnovama socijalne skrbi, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 –rješenje US BiH, 45/16, 19/17 – dr. zakon, 40/18, 52/22 – dr. zakon, 16/23, 60/23 – dr. zakon i 13/25 – dr. zakon);
- Zakon o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02, 85/07);
- Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18, 23/20 - Odluka US, 49/21 - dr. zakon, 103/21 - dr. Zakon, 44/22 i 39/24);
- Zakon o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 73/14 i 19/17 - Odluka US);
- Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22);
- Zakon o zaštiti osobnih podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11, 89/11 i 12/25);
- Zakon o obligacijskim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, "Službeni list RBiH", broj 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03 i 42/11);
- Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 48/11);
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/25);
- Zakon o zaštiti i postupanju s djecom i malodobnicima u kaznenom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/14 i 74/20);
- Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 74/08 – odluka US, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22);
- Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 - Prečišćeni tekst).

II - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići prednacrtom/nacrtom zakona

1) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće?

Odgovor: Nakon stupanja na snagu Zakona o udomiteljstvu i nakon početka njegove primjene od 2018. godine pa do sada utvrđeni su različiti razlozi za poboljšanje uspostavljenog zakonodavnog okvira s posebnim fokusom na visinu udomiteljske naknade i naknade za izdržavanje udomljenika, kao i na potrebu uvođenja servisa za podršku udomiteljskim obiteljima. Prema postojećem zakonodavnom rješenju, mjesečna naknada udomitelju po jednom udomljeniku iznosi najmanje 15% osnovice definirane stavkom (2) članka 32. Zakona o udomiteljstvu i ista se uvećava za 15% za svakog narednog udomljenika. Navedena odredba u praksi dovodi do neravnopravnog materijalnog položaja udomiteljskih obitelji s obzirom na to da su obitelji s jednim udomljenikom u povoljnijem položaju u odnosu na obitelji s dvoje ili više udomljenika jer navedene obitelji dobijaju veću novčanu naknadu za narednog udomljenika u iznosu od cca 20,00 KM, iako su potrebe drugog udomljenika iste kao i prvog. Također, angažman udomitelja može biti realno daleko veći za zadovoljavanje razvojnih potreba drugog udomljenika u odnosu na prvog pri čemu za navedenu uslugu dobija simbolično povećani iznos naknade. Nadalje, zbog povećanja troškova života i podrške razvoju udomiteljstva ocijenjeno je potrebnim povećati iznos naknade za izdržavanje udomljenika. Predloženim zakonskim rješenjima bi se potaknuo veći broj ljudi na bavljenje udomiteljstvom, a da taj teret ne padne na njihov proračun. S druge strane, za kantonalne proračune ovo je i dalje jeftiniji vid zbrinjavanja u odnosu na cijenu zbrinjavanja korisnika u ustanovu.

Dodatni argument za predložene izmjene i dopune Zakona o udomiteljstvu predstavlja identificirana potreba za uspostavljanjem kontinuirane podrške udomitelju i udomiteljskoj obitelji. U tom kontekstu, predloženim je zakonskim rješenjima predviđeno uspostavljanje dodatne usluge stručne podrške i savjetovanja namijenjene udomiteljskim obiteljima i udomljenicima u vidu posebnog servisa za ovu vrstu socijalne usluge. Servis za podršku udomiteljskim obiteljma pružao bi uslugu kontinuirane podrške i praćenja udomiteljskim obiteljma u vidu stručnog socijalnog rada, stručnog savjetovanja, psihosocijalne podrške i druge vidove podrške neophodne udomitelju, udomljeniku i udomiteljskoj obitelji za potrebe prijema, adaptacije, boravka, razvoja, zaštite, rehabilitacije, resocijalizacije i reintegracije udomljenika s posebnim fokusom na razvijanje i očuvanje kapaciteta i mogućnosti udomljenika individualno ili u korelaciji s udomiteljskom obitelji i zajednicom unutar koje živi s ciljem osiguravanja potpunog ili djelomičnog osposobljavanja udomljenika za samostalan život i rad. Navedeni bi servisi bili licencirani i financirani iz proračuna Federacije i u velikoj bi mjeri rasteretili tijela skrbništva. Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno, te na temelju svakodnevne komunikacije s centrima za socijalni rad i općinskim ili gradskim službama socijalne skrbi, resornim kantonalnim ministarstvima, udomiteljskim obiteljima i drugim zainteresiranim subjektima, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je ocijenilo neophodnim sačiniti izmjene i dopune Zakona o udomiteljstvu.

2) Koji cilj se želi postići? U kojoj mjeri se očekuje da će prednacrt/nacrt zakona riješiti definirani problem i u kojem razdoblju?

Odgovor: **Opći cilj** donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu je unapređenje sistema udomiteljstva u Federaciji BiH kroz povećanje dostupnosti, kvalitete i održivosti udomiteljstva kao socijalne usluge u zajednici, u skladu sa stvarnim potrebama korisnika i strateškim opredjeljenjima.

U okviru općeg cilja definirana su dva specifična cilja:

Cilj 1: Utvrditi visinu udomiteljske naknade i naknade za izdržavanje udomljenika koja odgovara stvarnim učincima udomiteljstva, angažmanu udomitelja i potrebama udomljenika, s ciljem poticanja većeg broja osoba na bavljenje udomiteljstvom.

Očekivani rezultat:

- Usvajanje zakonodavnog okvira za povećanje naknada;
- Planiranje i osiguranje sredstava u kantonalnim proračunima za 2026. godinu i nadalje;
- Povećanje broja udomitelja i korisnika udomiteljstva počevši od 2026. godine;
- Usklađivanje iznosa naknada s rastom troškova života.

Zakon operacionalizira ovaj cilj kroz odredbe članaka 10. i 11. prednacrta, koje uspostavljaju pravni okvir za redefiniranje visine naknada.

Cilj 2: Uspostaviti uslugu stručne podrške i savjetovanja namijenjene udomiteljskim obiteljima i udomljenicima u vidu servisa za kontinuiranu stručnu pomoć.

Očekivani rezultat:

- Donošenje podzakonskih akata o minimalnim uvjetima, licenciranju i cijeni usluge (pokazatelj: broj donesenih akata u rokovima iz zakona);
- Provođenje postupka licenciranja (pokazatelj: broj licenciranih pružatelja i korisnika usluge);
- Uspostava funkcionalnog registra pružatelja usluge.

Predmetni zakon predviđa:

- osnivanje servisa kao posebnog pružatelja socijalne usluge podrške udomiteljstvu;
- licenciranje pružatelja i definisanje minimalnih uvjeta;
- evidentiranje, kontrolu kvalitete i mogućnosti ukidanja ili obnavljanja licence.

Dodatno, kroz zakon su provedena i terminološka usklađivanja u cilju preciznijeg normiranja i harmonizacije sa savremenim pristupima u oblasti socijalne i dječje zaštite, što doprinosi jasnoći i dosljednosti u primjeni zakona.

Vremenski okvir

Implementacija oba cilja predviđena je od 1. januara 2026. godine, u skladu s rokovima definisanim Zakonom i usklađena s razdobljem implementacije Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite u Federaciji BiH (2024–2030), u okviru Prioriteta 2.1: Prevenirati institucionalizaciju, kroz Mjeru 2.1.3 – Podržati razvoj socijalnih usluga u zajednici.

3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi prednacrt/nacrt zakona.

Odgovor: Subjekti koji će izravno primjenjivati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine su: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kantonalna ministarstva nadležna za socijalnu i dječju zaštitu, jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi), centri za socijalni rad i općinske službe socijalne zaštite, centri za stručnu podršku i savjetovanje, udomitelji, udomljenici, biološke porodice udomljenika, edukatori u oblasti udomiteljstva, ostala pravna lica koje će pružati uslugu stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu (udruge, fondacije, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje budu ispunjavale propisane uvjete).

III - Proces konzultacija

1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konzultirali i način na koji ste vršili konzultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.)

Odgovor: Obzirom da se Zakon o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine implementira na kantonalnom nivou Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je zatražilo od resornih ministarstava kantona prijedloge izmjena i dopuna navedenog propisa. U skladu s dostavljenim prijedlozima pripremljen je draft Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine. Potom je imenovana Radna grupa za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, imenovana od strane ministra Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, u čijem sastavu su pored predstavnika ovog ministarstva bili i predstavnici JU Kantonalni centra za socijalni rad Sarajevo, Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona, Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Tuzlanskog kantona, SOS Dječja sela BiH I UNICEF-a BiH.

I pored navedenog a sukladno članku 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br.6/10, 37/10 i 62/10, 39/20 i 67/21), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o

udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine je dostavljen na očitovanje i pribavljanje mišljenja svim kantonalnim ministarstvima nadležnim za socijalnu i dječju zaštitu od kojih se očitovalo pismeno sljedećih pet ministarstva:

a) Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Posavskog kantona;
b) Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona;
c) Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona;
d) Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Zapadno-hercegovačkog kantona i
e) Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona.

2) Koji su rezultati konzultacija i da li su utjecali na sadržaj novog zakona?

Odgovor: Mišljenja su omogućila prikupljanje važnih komentara i sugestija kantonalnih ministarstava nadležnih za socijalnu zaštitu. Budući da su se dostavljanja mišljenja uglavnom osvrtala na finasijske učinke u fazi implementacije pratit će se efekti predloženih rješenja, naročito u pogledu fiskalnih kapaciteta kantona, operativne uloge centara za stručnu podršku i pitanja koordinacije sa organima starateljstva. Ovisno o rezultatima i povratnim informacijama u praksi, otvorena je mogućnost dodatnog normativnog usklađivanja u narednom periodu. Izdvajamo pristigla mišljenja:

a) Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Posavskog kantona - Budući da je predloženo znatno povećanje iznosa naknada za tradicionalno i specijalizirano udomiteljstvo, kako udomiteljske naknade tako i naknade za izdržavanje udomljenika, ovo ministarstvo je mišljenja da se treba ponovo razmotriti i utvrditi niže cijene za udomiteljstvo.
b) Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona - Istaknuto je da će predložene izmjene doprinijeti smanjenju institucionalnog zbrinjavanja i povećanju broja djece u udomiteljstvu. Poseban napredak predstavlja povećanje visine naknada i uvođenje kontinuirane podrške kroz stručnu podršku i savjetovanje. Ističe se i da povećanje naknade može dovesti do naglog rasta broja udomljenika, a što će imati efekta na kantonalne proračune.
c) Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Zapadno-hercegovačkog kantona - Nema primjedbi ni prijedloga u pogledu predloženih zakonskih rješenja te daje suglasnost.
d) Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona - Smatra da Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine će doprinijeti efikasnosti i boljem funkcionisanju sistema zbrinjavanja djece i odraslih bez porodične brige. Jedna od najvažnijih novina po mišljenju ovog ministarstva je uspostavljanje kontinuirane podrške udomitelju i udomiteljskoj obitelji putem centara za stručnu podršku i savjetovanje. Ističe da bi troškove za provođenje edukacije udomitelja trebalo osigurati iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, a ne od centara za stručnu podršku i savjetovanje. Dodatno se smatra da povećanje ukupnog broja djece u udomiteljskoj porodici ipak ne bi trebalo prelaziti petero. Povećanje na ukupan broj od šestero djece bi umanjilo kvalitet brige udomitelja. Izuzetak od ovog broja ukupne djece bio bi opravdan samo u slučaju da se radi o udomljenicima koji su braća i sestre. Ovo ministarstvo se slaže sa prijedlogom povećanja iznosa naknade za udomitelja i naknade za izdržavanje udomljenika, te smatra da naknade bi trebale da proporcionalno prate povećanje troškova. Međutim, usljed povećanja minimalne plaće za 2025. godinu doći će do toga da će značajno doći i do povećanja prosječne neto plaće, čime će doći do značajnih izdvajanja za ove naknade, što može biti problem za kantone u osiguravanju sredstava za ovu namjenu. Preporučuje se praćenje efekata povećanja minimalne plaće na prosječnu neto plaću prije nego se pristupi povećanju naknade. Dodatno, povećanje naknade za svakog narednog udomitelja trebalo bi biti veće, npr. 50% za drugog hranjenika, 75% za trećeg hranjenika.
e) Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona - Smatra da materijal Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu tretira pitanja usluga koje su predmet Zakona o socijalnim uslugama u Federaciji Bosne i Hercegovine, te naglašava da se usluge socijalne zaštite mogu i trebaju uređivati Zakonom o socijalnim uslugama kao lex specialis propisom za ovu oblast. U vezi s predloženim uvođenjem centara za stručnu podršku i savjetovanje, Ministarstvo ukazuje da prednacrtom zakona ovim centrima dodjeljuju se preširoke ovlasti koje se u praksi preklapaju s ulogom organa starateljstva. Pritom ističu da centar za stručnu podršku i savjetovanje može imati isključivo pomoćnu ulogu, i to samo na zahtjev organa starateljstva i u saradnji s njim. Također, jedino sa organom starateljstva centar za stručnu podršku i savjetovanje može posjetiti porodicu, a ovim zakonom propisano je suprotno. Centar za stručnu podršku i savjetovanje može imati i ulogu u animiranju i razmjeni iskustava sa organima starateljstva. Pružanje usluga stručnog socijalnog rada je u isključivoj nadležnosti organa starateljstva. Kada je riječ o edukaciji udomitelja, ističe se da taj proces teče nesmetano već nekoliko godina te da ništa nije ukazivalo potrebu za rasterećenjem

dosadašnjih sudionika u organizovanju i provođenju edukacije. Brišući stav (6) člana 32. trenutnog Zakona o udomiteljstvu, koji se odnosi na obveznike izdržavanja prema Obiteljskom zakonu FBiH, odnosno njihovo ograničavanje na udomiteljsku naknadu jer su obveznici izdržavanja, izražava se bojazan da bi ukidanjem ovog stava inicirali nedovoljno učešće u obavezi izdržavanja od strane srodnika, jer bi bezuslovno ostvarivali naknadu udomiteljsku. Predlaže se da se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji BiH primjenjuje od naredne budžetske godine, odnosno od 1.1.2026.

Prednacrt zakona će biti dostupan javnosti na internet stranici obrađivača, a sve u skladu sa odredbama člana 78.-86. Pravila i postupaka za izradu zakona i drugih propisa Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 71/14), te odredbama Uredbe o pravilima za sudjelovanje zainteresovane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata ("Službene novine Federacije BiH", broj 51/12) u narednom periodu.

IV - Alternativna rješenja – identifikacija opcija

1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od tih opcija.

Normativno rješenje koje se predlaže kroz izmjene i dopune Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine proizašlo je iz potrebe da se nakon višegodišnje primjene zakona u praksi odgovori na uočene nedostatke i osigura efikasniji i pravičniji sistem udomiteljstva. Postojeći zakon, koji se primjenjuje od 2018. godine, omogućio je sistemsko regulisanje udomiteljstva, stvaranje jedinstvenog pristupa i procedure, te unapređenje institucionalnog okvira u kantonima gdje udomiteljstvo do tada nije bilo razvijeno. Međutim, praksa je pokazala da postoje ključna pitanja koja nisu do kraja normativno riješena, posebno u pogledu visine naknada za udomitelje i udomljenike, kao i potrebe za dodatnim oblicima podrške.

Kao pozitivna strana normativne opcije ističe se stvaranje preduslova za ravnomjerniji i pravedniji pristup uslugama udomiteljstva na području cijele Federacije BiH. Preciznijim određivanjem visine naknada povezanih s realnim pokazateljima, predviđenim povećanjem naknade za udomitelje i za izdržavanje udomljenika te uvođenjem servisa za stručnu podršku, omogućava se unapređenje kvalitete usluge, motivacija građana da se uključe u sistem udomiteljstva, kao i efikasnije zbrinjavanje korisnika u zajednici. Negativna strana ove opcije može biti privremeno dodatno opterećenje kantonalnih budžeta, međutim, to se kompenzira uštedama kroz smanjenje institucionalnog zbrinjavanja i povoljnijim socijalnim ishodima korisnika.

Ekonomski utjecaj predložene izmjene je značajan, ali povoljan. Iako zahtijeva povećanje izdvajanja iz budžeta za naknade i nove servise, analiza pokazuje da je udomiteljstvo, čak i sa povećanim naknadama, i dalje jeftinije od institucionalnog zbrinjavanja. Trošak po korisniku ostaje niži, a dugoročno se jača održivost sistema socijalne zaštite. Istovremeno, kroz povećanje naknada za izdržavanje korisnika direktno se stimuliše i lokalna potrošnja.

Socijalni utjecaj izmjena je izuzetno snažan. Unaprjeđenje položaja udomiteljskih porodica i samih korisnika dovodi do bolje integracije, većeg nivoa socijalne uključenosti, humanijeg pristupa i jačanja porodičnog modela zbrinjavanja. Poseban značaj ima uspostavljanje servisa za stručnu podršku i savjetovanje, koji pored psihosocijalne pomoći, omogućavaju rehabilitaciju, resocijalizaciju i bolju prilagodbu korisnika

Utjecaj na okoliš ovom intervencijom nije izravan jer se ne predviđa nikakva fizička infrastruktura niti građevinske aktivnosti, pa nema ekoloških posljedica.

U pogledu utjecaja na različite društvene i ekonomske skupine, izmjene doprinose smanjenju postojećih nejednakosti. Time što omogućavaju jednak pristup usluzi udomiteljstva u svim kantonima, što prepoznaju osobe sa invaliditetom, kao i djecu bez roditeljskog staranja, djecu s problemima u ponašanju, osobe pod međunarodnom zaštitom i druge ranjive grupe, zakon doprinosi inkluzivnijem društvu. Time se istovremeno smanjuju teritorijalne i socijalne razlike među korisnicima.

Predložena opcija direktno doprinosi postavljenim zakonodavnim i strateškim ciljevima u oblasti socijalne zaštite. Kroz precizne izmjene i jasno definisane parametre, omogućava se bolja dostupnost, veća jednakost i viši kvalitet usluga

socijalne zaštite, uz istovremeno povećanje profesionalizacije i kapaciteta ustanova koje pružaju podršku udomiteljima.

U okviru razmatranih nenormativnih opcija, analizirane su dvije mogućnosti. Prva je promocija udomiteljstva putem kampanja koje bi imale za cilj podizanje svijesti, međutim ovakva mjera, bez oslonca na konkretne mehanizme podrške i sistemskih izmjena, ne bi mogla ostvariti željene rezultate. Kampanja treba biti opcija koja će dopunjavati odabrano normativno rješenje, a sve u cilju razvoja udomiteljstva u FBiH. Osim toga razmatrana je i opcija profesionalizacije udomiteljstva na način da se uspostavi sustav u kojem bi u Federaciji Bosne i Hercegovine određen broj udomitelja bio u statusu udomitelja u radnom odnosu. Međutim, procjenjeno je postojanje više ograničavajućih faktora za uspješnu provedbu ovog rješenja. Prije svega Odlukom o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine udomiteljstvo nije prepoznato kao zanimanje niti kao djelatnost a shodno ovom i nepripremljenost drugih sustava za profesionalizaciju udomiteljstva kao što su (obrazovanje, zdravstvo koje udomitelje ne prepoznaje kao osiguranike, poreske evidencije koje također udomitelje ne prepoznaju kao osiguranike iz radnog odnosa, kao ni mirovinski sustav koji udomitelje ne prepoznaju kao korisnike prava na mirovinu). Ovo rješenje bi podrazumjevalo izmjene mnogih propisa kojima su regulirani gore navedeni sustavi, koji nisu svi ni u nadležnosti ovog ministarstva. Ocijenjeno je da će se u budućnosti raditi na stvaranju pretpostavki za realiziranjem ove opcije. Na osnovu svega navedenog, normativna opcija je ocijenjena kao najprikladnija i najizvodivija, sa jasnim i višestrukim pozitivnim efektima, kako za korisnike tako i za sistem socijalne zaštite u cjelini.

2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor: Nakon analize dostupnih opcija, odabrano je **normativno rješenje** kao najpovoljnije. Usporednom analizom pokazalo se da:

- **Nenormativno rješenje** koje je razmatrano ne bi dalo očekivane rezultate zbog trenutno zakonom definirane visine naknada koja ne odgovara stvarnim potrebama udomljenika niti odgovaraju razini odgovornosti i brige koju preuzimaju udomitelji kada korisnika prime u udomiteljstvo kao i nedovoljne podrške koju udomitelji dobivaju od sustava zbog čega je ta opcija ocijenjena **neprikladnom**.
- **Normativno rješenje**, koje podrazumijeva donošenje Zakona o izmjena i dopuna Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, omogućava:
    - zakonodavni osnov za povećanje naknada,
    - usklađivanje naknada s povećanjem troškova života
    - povećan broj udomitelja koji se žele baviti udomiteljstvom
    - uspostavu usluge stručne podršku i savjetovanja udomiteljstvu
    - sistem licenciranja pružatelja navedene usluge,
    - preciznu standardizaciju usluge
    - povećan broj korisnika udomiteljstva.

Ova opcija direktno odgovara na identificirani problem – neadekvatnost trenutne visine udomiteljskih naknada i nepostajanje usluge stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu – te je jedina koja osigurava **trajno, sistemsko i zakonski utemeljeno rješenje**. U skladu s tim, Strategija razvoja sistema socijalne i dječje zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine (2024–2030) također prepoznaje važnost donošenja odgovarajućeg zakonodavnog rješenja kroz **Prioritet 2.1**, gdje se kao konkretna mjera navodi uspostava standardiziranog modela pružanja usluga kroz definisanje pravnog okvira i minimalnih standard.

V - Utjecaj odabranog rješenja problema na gospodarstvo, društvo i okoliš

1a) Utječe li prednacrt/nacrt zakona na poslovno okruženje? Kreira li dodatna administrativna opterećenja? Utječe li na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika? Hoće li imati utjecaja na funkcioniranje tržišta i konkurenciju?

Odgovor: Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine predviđa jasnu normativnu regulaciju uslova pod kojima se može obavljati udomiteljstvo, ali ne uvodi dodatna administrativna opterećenja, već uređuje sistem kroz uvođenje licenciranja, propisivanje minimalnih uvjeta i uspostavljanje registra pružalaca usluge stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu. U pogledu poslovnog okruženja, zakon otvara mogućnost da udruge, fondacije, vjerske zajednice, gospodarska poduzeća i druge pravne osobe pružaju

navedenu uslugu, ukoliko budu registrirane za istu i budu ispunjavale uvjete utvrđene zakonom. Time se omogućava uključivanje različitih pravnih subjekata u pružanje socijalnih usluga, čime se djelimično proširuje tržište pružatelja socijalnih usluga. Zakon ne sadrži specifične odredbe koje se odnose na mala i srednja preduzeća i obrtnike, niti ih eksplicitno prepoznaje kao ciljnu grupu, ali njihovo učešće nije isključeno ukoliko djeluju u formi pravne osobe i ispune uslove predviđene zakonom. Što se tiče funkcionisanja tržišta i konkurencije, zakon može imati ograničen i indirektan utjecaj, budući da uvodi normirane kriterije za licenciranje i standardizaciju pružalaca usluga, čime doprinosi **ujednačavanju uvjeta tržišne utakmice** među potencijalnim pružateljima usluga stručne podrške. Time se ojačava transparentnost i profesionalizacija sektora, ali se istovremeno uvode minimalni standardi koji mogu djelovati kao selektivni mehanizam, što je u skladu s interesom korisnika i kvalitetom javne usluge. Dakle, iako zakon ne utiče direktno na komercijalne tržišne sektore, on oblikuje okvir u kojem se odvija dio usluga koje mogu pružati i pravna lica koja djeluju po tržišnim principima.

1b) Koji su financijski učinci prednacrta/nacrta zakona? Utječe li na operativne troškove i obavljanje poslovanja? Utječe li na priliv sredstava u javne proračune?

Odgovor: Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ima značajne, ali precizno procijenjene rashodovne učinke na javne proračune, dok ne proizvodi direktne prihode niti utječe na priliv sredstava u proračune.

U pogledu kantonalnih proračuna, predviđena su povećanja iznosa udomiteljske naknade i naknade za izdržavanje udomljenika. Uzimajući u obzir da je trenutno evidentirano ukupno 380 korisnika (od kojih 323 u tradicionalnom i 57 u specijaliziranom udomiteljstvu), ukupni godišnji izdaci na kantonalnoj razini iznosili bi:

- 2.352.960,00 KM za udomiteljsku naknadu (1.860.480,00 KM tradicionalno + 492.480,00 KM specijalizirano),
- 3.866.880,00 KM za naknadu za izdržavanje udomljenika (3.100.800,00 KM tradicionalno + 766.080,00 KM specijalizirano).

Što se tiče federalnog proračuna, nova obaveza odnosi se na uspostavljanje i finansiranje usluge stručne podrške i savjetovanja za udomiteljske obitelji. Na osnovu procijenjene naknade od 240 KM (15%) za tradicionalno i 480 KM (30%) za specijalizirano udomiteljstvo, ukupni godišnji izdaci iznose:

- 1.258.560,00 KM (930.240,00 KM za tradicionalno i 328.320,00 KM za specijalizirano udomiteljstvo).

Ukupan godišnji rashod za sve predložene intervencije iznosi 7.478.400,00 KM, od čega 6.219.840,00 KM pada na kantonalne, a 1.258.560,00 KM na federalni proračun.

U pogledu utjecaja na operativne troškove, zakon ne zahtijeva nova institucionalna tijela, već preraspodjelu funkcija postojećih struktura. Implementacija usluge stručne podrške vrši se kroz angažman licenciranih pružatelja usluga, bez dodatnog administrativnog aparata, čime se minimizira potreba za dodatnim tehničko-operativnim sredstvima.

Kada je riječ o obavljanju poslovanja, zakon ne donosi negativne efekte. Naprotiv, otvara prostor za uključivanje nevladinih i drugih pravnih subjekata (udruga, fondacija, vjerskih zajednica i gospodarskih društava) u pružanje podrške, čime može stimulirati razvoj tržišta socijalnih usluga, ali bez nametanja obaveza ili barijera za poslovne subjekte koji ne djeluju u ovoj oblasti.

Zakon ne utječe na priliv sredstava u javne proračune, međutim, posredno može generisati dugoročne uštede kroz smanjenje potrebe za institucionalnim smještajem, koji je višestruko skuplji u odnosu na troškove udomiteljstva.

Dodatno, svi rashodi vezani su uz prosječnu neto plaću, pa se indeksiraju s ekonomskim pokazateljima, čime je sistem automatski usklađen sa realnim mogućnostima budžeta. Očekivani efekti predložene zakonske intervencije uključuju povećanje broja udomiteljskih mjesta, skraćeno vrijeme čekanja na smještaj, bolje razvojne ishode za korisnike i dugoročno smanjenje javnih rashoda kroz deinstitucionalizaciju i veće oslanjanje na porodične modele brige.

2a) Utječe li na prednacrt/nacrt zakona na mogućnost zapošljavanja i tržište rada?

Odgovor: Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine uvodi standardiziranu uslugu stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu tako da se očekuju efekti u smislu potrebe za dodatnim zapošljavanjem osoba određenih stručnih profila kod pružatelja ove usluge.

2b) Tretira li prednacrt/nacrt zakona pitanje ravnopravnosti spolova? Je li osigurana socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina? Daje li mogućnost pristupa zdravstvenoj i socijalnoj skrbi i obrazovanju?

Odgovor: Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ne tretira pitanje ravnopravnosti spolova kao zasebnu normativnu cjelinu, ali ga afirmira kroz niz odredbi koje podrazumijevaju jednak pristup pravima i uslugama bez diskriminacije. Naime, u novopredloženom članu 1a stav (4) eksplicitno se propisuje zabrana izravne i neizravne diskriminacije udomljenika u udomiteljskoj obitelji, čime se potvrđuje opredijeljenost ka principima jednakosti i ravnopravnosti.

Socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina dodatno su osnažene uvođenjem člana 1a, kojim se proširuje krug korisnika udomiteljstva. Pored državljana BiH s prebivalištem u Federaciji, pravo na uslugu udomiteljstva priznaje se i stranim državljanima sa stalnim boravkom, kao i osobama kojima je priznata međunarodna zaštita. Ovim proširenjem zakonodavac omogućava pristup uslugama ranjivim kategorijama, što predstavlja značajan iskorak u pogledu jednakog pristupa i inkluzivnosti.

Nadalje, predložene izmjene i dopune zakona uključuju i jačanje socijalnih servisa, konkretno kroz uvođenje centara za stručnu podršku i savjetovanje. Ove institucije imaju zadatak pružati psihosocijalnu i edukativnu podršku kako udomiteljima, tako i udomljenicima i njihovim biološkim porodicama, čime se doprinosi boljoj integraciji korisnika u društvenu zajednicu. Time se u praksi osigurava pristup psihosocijalnoj podršci i indirektno zdravstvenoj skrbi, posebno u dijelu koji se odnosi na mentalno zdravlje i rehabilitaciju.

Kroz definicije korisnika udomiteljstva (član 2. – „dijete", „mlada punoljetna osoba", „odrasla osoba", „starija osoba") potvrđuje se da zakon uključuje širok spektar dobnih skupina, a time i specifične potrebe različitih korisnika u pogledu obrazovanja i zdravstvene zaštite, iako nisu direktno normirani. Zaključno, iako se pojedini aspekti kao što je ravnopravan pristup obrazovanju i zdravstvenim uslugama ne tretiraju direktno kroz nove članove, predložene izmjene doprinose ukupnom jačanju socijalne uključenosti, osnaživanju zaštite osjetljivih skupina i afirmaciji temeljnih principa jednakosti i nediskriminacije koji su već sadržani u važećem zakonu.

3) Hoće li prednacrt/nacrt zakona imati utjecaje na okoliš?

a) DA **b) NE**

Objasnite: Prednacrt Zakona o socijalnim uslugama nema utjecaja na okoliš.

VI - Provođenje zakona

1) Precizira li prednacrt/nacrt zakona tko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način? Koja razina vlasti je mjerodavna za primjenu? Tko vrši nadzor?

Odgovor: U pogledu primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ista je definirana u nadležnosti resornih kantonalnih ministarstava i općinkih organa socijalnog staranja.

U nadležnosti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike je izbor i licenciranje pružaoca usluge stručne podrške i savjetovanja udomiteljstvu kao i finansiranje rada navedenih servisa.

Također, članom 25. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine predložene su izmjene i dopune naslova i teksta postojećeg članka 52. temeljnog teksta Zakona o udomiteljstvu u smislu jasnijeg definiranja nadzora nad primjenom ovoga propisa. U tom je kontekstu utvrđeno je da nadzor nad provedbom ovoga zakona i pratećih podzakonskih akata vrše kantonalna ministarstva, dok nadzor nad zakonitošću rada centara za stručnu podršku i savjetovanje vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Također je u određenoj mjeri proširen i opseg inspekcijskog nadzora koji vrše kantonalni inspektori za oblast socijalne skrbi pri čemu je propisano da se isti provodi uvidom u relevantnu dokumentaciju kojom raspolaže tijelo skrbništva uz mogućnost posjet udomitelju kod kojega je izvršen smještaj što do sada nije bio slučaj.

Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje:

Odgovor: Zakon o o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine povezan je s primjenom sljedećih važećih propisa:

- Zakon o osnovama socijalne skrbi, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14 –rješenje US BiH, 45/16, 19/17 – dr. zakon, 40/18, 52/22 – dr. zakon, 16/23, 60/23 – dr. zakon i 13/25 – dr. zakon);
- Zakon o udruženjima i fondacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj: 45/02, 85/07);
- Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18, 23/20 - Odluka US, 49/21 - dr. zakon, 103/21 - dr. Zakon, 44/22 i 39/24);
- Zakon o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 73/14 i 19/17 - Odluka US);
- Zakon o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22);
- Zakon o zaštiti osobnih podataka Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11, 89/11 i 12/25);
- Zakon o obligacijskim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, "Službeni list RBiH", broj 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03 i 42/11);
- Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 48/11);
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/25);
- Zakon o zaštiti i postupanju s djecom i malodobnicima u kaznenom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/14 i 74/20);
- Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 74/08 – odluka US, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22);
- Zakon o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 32/10 - Prečišćeni tekst).

3) Je li prijelazno razdoblje s postojećeg rješenja na novi prednacrt/nacrt zakona jasno definirano?

Odgovor: Zakon propisuje obavezu donošenja podzakonskih akata jer se uvode nova zakonska ili drugačija rješenja koja su predviđena predloženim izmjenama i dopunama, te je ocijenjeno neophodnim revidirati i prateće podzakonske akte kako bi se osigurala dosljednost u primjeni ovoga zakona. Propisan je rok od 6 mjeseci za donošenje preciziranih podzakonskih akata. Također, a kako bi se ostavilo prostora za planiranje sredstava koja su neophodna za implementaciju ovog propisa, primjena zakona je planirana od 01.01.2026. godine.

Obrazac broj: 2

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa			
Naziv prednacrta/nacrta zakona	**Prednacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine**		
Datum	**09.09.2025. godine**		
Kontrolno područje		**DA**	**Obrazloženje Ureda**
AKTIVNOST			
Naziv **prednacrta/nacrta zakona** je naveden i razumljiv		**DA**	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača		**DA**	
Naveden je datum		**DA**	
DEFINIRANJE PROBLEMA			
Problem je jasno i sažeto objašnjen		**DA**	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni		**DA**	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni		**DA**	
KONZULTACIJE			
Zainteresirane strane su jasno definirane		**DA**	
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen		**DA**	**Ured je napomenuo obrađivača na blagovremeno provođenje konzultacija**
PREDLOŽENA RJEŠENJA			
Predložena su normativna i nenormativna rješenja		**DA**	
Definirani su rizici predloženog rješenja		**DA**	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun		**DA**	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi		**DA**	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima		**DA**	
Definirano je prijelazno razdoblje		**DA**	
PROCJENA PROVEDENA SUKLADNO UREDBI		**DA**	

UREDI VLADE FBiH ZA ZAKONODAVSTVO I USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE
Željko Šilaći, direktor Ureda

Datum i pečat: 09.09.2025. godine

OVLAŠTENA OSOBA

OBRAZAC IZJAVE O FISKALNOJ PROCJENI

Obrazac IFP-DA

A 1. Obradivač propisa

	KOD	NAZIV
Razdjel	5101	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

B 2. Osnovni podaci o prijedlogu propisa

Vrsta propisa	Zakon	DA	Odluka	NE	Strategija	NE
	Uredba	NE	Drugi akti	NE	Drugi akti planiranja	NE
Naziv propisa	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine					

C 3. Fiskalni efekt

3.1. Prihodi i primici budžeta

KOD	NAZIV	OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+1						OČEKIVANI PRIHODI I PRIMICI U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja
		1	2	3	4=1+2+3	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća				0		0				0		0				0		0
712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu				0		0				0		0				0		0
713000	Porezi na plaću i radnu snagu				0		0				0		0				0		0
714000	Porez na imovinu				0		0				0		0				0		0
715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)				0		0				0		0				0		0
716000	Porez na dohodak				0		0				0		0				0		0
717000	Prihodi od indirektnih poreza				0		0				0		0				0		0
719000	Ostali porezi				0		0				0		0				0		0
721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika				0		0				0		0				0		0
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga				0		0				0		0				0		0
723000	Novčane kazne (neporezne prirode)				0		0				0		0				0		0
731000	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija				0		0				0		0				0		0
732000	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti				0		0				0		0				0		0
733000	Donacije				0		0				0		0				0		0
741000	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija				0		0				0		0				0		0
742000	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti				0		0				0		0				0		0
777000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza				0		0				0		0				0		0
789000	Prihodi od internih transakcija				0		0				0		0				0		0

811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava				0		0				0		0				0		0
813000	Primici od finansijske imovine				0		0				0		0				0		0
814000	Primici od dugoročnog zaduživanja				0		0				0		0				0		0
815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja				0		0				0		0				0		0
UKUPNO PRIHODI I PRIMCI					0		0				0		0				0		0

3.2. Rashodi i izdaci budžeta

KOD	NAZIV	TROŠKOVI PREOVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n							TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+1						TROŠKOVI PROVOĐENJA U TEKUĆOJ GODINI n+2					
		Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupno dodata sredstva	Planirana sredstva unutar budžeta u tekućoj godini	Ukupna potrebna sredstva za provođenje	Preraspodjela	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja	Budžet	Namjenski izvori	Ostali izvori	Ukupni dodatni prihodi i primici	Plan prihoda i primitaka u tekućem budžetu	Ukupni prihodi i primici nakon provođenja
		1	2	3	4=1+2+3	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih				0		0					0		0				0		0
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi				0		0					0		0				0		0
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge				0		0					0		0				0		0
614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi				0	2.000.000	2.000.000		1.081.575			1.081.575	2.000.000	3.081.575	1.081.575			1.081.575	2.000.000	3.081.575
615000	Kapitalni transferi				0		0					0		0				0		0
616000	Izdaci za kamate				0		0					0		0				0		0
689000	Rashodi od internih transakcija				0		0					0		0				0		0
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava				0		0					0		0				0		0
822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU				0		0					0		0				0		0
823000	Izdaci za otplate dugova				0		0					0		0				0		0
UKUPNO RASHODI I IZDACI					0	2.000.000	2.000.000		1.081.575			1.081.575	2.000.000	3.081.575	1.081.575			1.081.575	2.000.000	3.081.575
FISKALNI EFEKAT PROPISA		0	0	0	0	-2.000.000	-2.000.000		-1.081.575	0	0	-1.081.575	-2.000.000	-3.081.575	-1.081.575	0	0	-1.081.575	-2.000.000	-3.081.575

3.3. Obrazloženje promjena u prihodima i primicima, te rashodima i izdacima

Predloženim zakonskim rješenjima nisu predviđena značajnija odstupanja u odnosu na postojeći model financiranja usluge hraniteljstva u Federaciji Bosne i Hercegovine. Međutim, predložene izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu će imati određene učinke po kantonalne budžete u smislu potrebe za osiguranjem dodatnih sredstava s obzirom na to da je istima predviđeno povećanje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika. U pogledu hraniteljske naknade, koja se isplaćuje u mjesečnom iznosu, predviđeno je povećanje s trenutnih 15% na najmanje 30% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 30% na 45% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Polazeći od procjene da će prosječna neto plaća za 2024. godinu biti 1.375,00 KM, tada bi mjesečna hraniteljska naknada za tradicionalno hraniteljstvo trebala iznositi 412,50 KM, odnosno 618,75 za specijalizirano hraniteljstvo. S obzirom na to da je trenutno evidentirano 380 korisnika hraniteljstva od kojih su njih 85% (ili 323) korisnici tradicionalnog, a 15% (ili 57) specijaliziranog hraniteljstva, dolazi se do procjene da će po osnovu isplate hraniteljske naknade iz kantonalnih budžeta na godišnjoj osnovi trebati izdvojiti ukupno 2.022.075,00 KM od čega 1.598.850,00 KM za korisnike tradicionalnog hraniteljstva, te 423.225,00 KM za korisnike specijaliziranog hraniteljstva. Nadalje, u pogledu mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika, predloženim je izmjenama i dopunama također predviđeno povećanje s trenutnih 30% na najmanje 50% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 50% na 70% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Uzimajući u obzir ranije navedene parametre koji se odnose na visinu prosječne plaće u 2024. godini, mjesečna naknada za izdržavanje hranjenika, prema predloženim izmjenama i dopunama, trebala bi iznositi 687,50 KM za tradicionalno hraniteljstvo, odnosno 962,50 KM za specijalizirano hraniteljstvo. S obzirom na prethodno navedeni evidentirani broj korisnika hraniteljstva, dolazi se do procjene da će po osnovu isplate mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika iz kantonalnih budžeta na godišnjem nivou trebati izdvojiti ukupno 2.022.075,00 KM od čega 2.664.750,00 KM za korisnike tradicionalnog hraniteljstva, te 658.350,00 KM za korisnike specijaliziranog hraniteljstva. Ono što predstavlja određenu novinu u pogledu finansiranja u odnosu na postojeća zakonodavna rješenja jeste što se predloženim izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu predviđa uvođenje usluge stručne podrške i savjetovanja u oblasti hraniteljstva koja bi se finansirala iz federalnog budžeta. Prijedlog je da se mjesečna naknada po korisniku za ovu uslugu utvrdi u iznosu od 15% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu za korisnike tradicionalnog hraniteljstva (206,25 KM), odnosno 30% za korisnike specijaliziranog hraniteljstva (412,50 KM). Imajući u vidu trenutni broj korisnika hraniteljstva, procjena je da bi na godišnjoj osnovi iz federalnog budžeta trebalo izdvojiti ukupno 1.081.575,00 KM od čega 799.425,00 KM za hraniteljske porodice koje se bave tradicionalnim hraniteljstva i 282.150,00 KM za hraniteljske porodice koje se bave specijaliziranim hraniteljstvom. U tom su kontekstu u federalnom budžetu za 2025. godinu na poziciji Tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - Podrška vaninstitucionalnim oblicima brige i zaštite odobrena sredstva na čijoj su poziciji odobrena sredstva u iznosu od 2.000.000,00 KM. U okviru navedenog Transfera planirana je podrška neprofitnim organizacijama koje pružaju usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške u porodičnom modelu brige ili usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške u zajednici (dnevni ili poludnevni boravak, pomoć u kući, stanovanje u zajednici uz podršku i prihvatilišta) kroz koje se prevenira institucionalizacija ranjivih pojedinaca i grupa (djeca, osobe s invaliditetom ili stare osobe). S tim u vezi, na poziciji navedenog transfera trebalo bi osigurati ukupno dodatnih 1.081.575,00 KM.

D 4. Promjena broja zaposlenih

PERIOD	SISTEMATIZOVANO			PLANIRANO BUDŽETOM			TRENUTNO STANJE			POTREBNO		
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
Rukovodeći službenici i savjetnici	9	9	9	9	9	9	9			9	9	9
Službenici i namještenici	90	90	90	89	89	89	77			89	90	90
Volonteri												
UKUPNO	99	99	99	98	98	98	86			98	99	99
Obrazloženje	Predmetni Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine moguće je implementirati sa postojećim brojem sistematizovanih radnih mjesta u ovom ministarstvu.											

5. Potencijalne obaveze za budžet	
NAZIV	Imajući u vidu mjere i aktivnosti koje će se s federalnog nivoa podržavati u pogledu provedbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hraniteljstvu u u Federaciji Bosne i Hercegovine na godišnjoj osnovi će iz federalnog budžeta trebati izdvajati ukupno 1.081.575,00 KM.
Garancije	
Ostalo	
E.6. Fiskalni efekt na druge nivoe vlasti	
NAZIV	
Budžet BiH, vanbudžetski fondovi i korisnici	
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, Federalni vanbudžetski fondovi i korisnici	
Budžet kantona, vanbudžetski fondovi i korisnici	Kao što je već istaknuto, predloženim zakonskim rješenjima nisu predviđena značajnija odstupanja od postojećeg modela financiranja usluge hraniteljstva s obzirom da je istima utvrđeno da troškove socijalne usluge hraniteljstva snosi osoba kojoj je priznato pravo na socijalnu uslugu, odnosno roditelj, usvojitelj ili srodnik koji ima zakonsku obvezu izdržavanja te osobe ili druga pravna ili fizička osoba koja je preuzela obavezu plaćanja usluge su skladu s relevantnim federalnim i kantonalnim propisima kojima je uređeno ovo pitanje. Predložene izmjene i dopune Zakona o hraniteljstvu će imati određene učinke po kantonalne budžete u smislu potrebe za osiguranjem dodatnih sredstava s obzirom na to da je istima predviđeno povećanje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika. U pogledu hraniteljske naknade, koja se isplaćuje u mjesečnom iznosu, predviđeno je povećanje s trenutnih 15% na najmanje 30% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 30% na 45% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Polazeći od procjene da će prosječna neto plaća za 2024. godinu biti 1.375,00 KM, tada bi mjesečna hraniteljska naknada za tradicionalno hraniteljstvo trebala iznositi 412,50 KM, odnosno 618,75 za specijalizirano hraniteljstvo. S obzirom na to da je trenutno evidentirano 380 korisnika hraniteljstva od kojih su njih 85% (ili 323) korisnici tradicionalnog, a 15% (ili 57) specijaliziranog hraniteljstva, dolazi se do procjene da će po osnovu isplate hraniteljske naknade iz kantonalnih budžeta na godišnjoj osnovi trebati izdvojiti ukupno 2.022.075,00 KM od čega 1.598.850,00 KM za korisnike tradicionalnog hraniteljstva, te 423.225,00 KM za korisnike specijaliziranog hraniteljstva. Nadalje, u pogledu mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika, predloženim je izmjenama i dopunama također predviđeno povećanje s trenutnih 30% na najmanje 50% (tradicionalno hraniteljstvo), odnosno s trenutnih 50% na 70% (specijalizirano hraniteljstvo) prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu. Uzimajući u obzir ranije navedene parametre koji se odnose na visinu prosječne plaće u 2024. godini, mjesečna naknada za izdržavanje hranjenika, prema predloženim izmjenama i dopunama, trebala bi iznositi 687,50 KM za tradicionalno hraniteljstvo, odnosno 962,50 KM za specijalizirano hraniteljstvo. S obzirom na prethodno navedeni evidentirani broj korisnika hraniteljstva, dolazi se do procjene da će po osnovu isplate mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika iz kantonalnih budžeta na godišnjem nivou trebati izdvojiti ukupno 2.022.075,00 KM od čega 2.664.750,00 KM za korisnike tradicionalnog hraniteljstva, te 658.350,00 KM za korisnike specijaliziranog hraniteljstva.
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	
Jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi)	

F 7. Pečat i potpis odgovornog lica obradivača propisa		Mjesto i datum	, 29-04-2025

д) одбије примити хранјеника на смјештај без ваљаног разлога иако је учествовао у доношењу индивидуалног плана хранјеника и био сагласан са смјештајем тог хранјеника,

е) изврши самовољан премјештај хранјеника из стамбеног простора наведеног у уговору о хранитељству у други стамбени простор без одобрења мјесно надлежног центра,

ф) не пружа све врсте услуга хранјенику или услуге не пружа у обиму прописаном законом или подзаконским актом у складу с уговореним обавезама из уговора о хранитељству,

г) у одређеном року не предузме мјере утврђене промјеном индивидуалног плана хранјеника,

х) не води на прописан начин евиденцију и документацију о хранјенику,

и) не извјештава мјесно надлежни центар о свим важним животним околностима хранјеника,

ј) онемогућава контакте хранјеника с властитом породицом, другим сродницима те осталим блиским лицима,

к) поступа супротно индивидуалном плану и одлукама надлежних тијела,

л) не обезбиједи повјерљивост података и лични интегритет и достојанство хранјеника.

Члан 56.

(Казнене одредбе за прекршај центра)

(1) Новчаном казном од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ биће кажњен за прекршај центар ако:

а) инспектору онемогући рад, односно не обезбиједи услове за несметан рад или знатно отежа инспекцијски надзор или му не достави или не припреми податке, обавијести и материјале на његов захтјев у одређеном року или му не достави или припреми нетачне и непотпуне подаке, обавијести и материјале,

б) не изврши правоснажно рјешење инспектора социјалне заштите.

(2) Новчаном казном од 500,00 КМ до 1.500,00 КМ за прекршај из става (1) овог члана биће кажњено и одговорно лице у центру.

ТРЕЋИ ДИО
ПОГЛАВЉЕ XIV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

(Регулисање статуса хранитеља који на дан ступања на снагу овог закона обавља хранитељство)

(1) Хранитељ који на дан ступања на снагу овог закона обавља хранитељство може и даље обављати хранитељство и бринути о затеченим хранјеницима док ти корисници остварују право на смјештај у хранитељску породице, а најдуже годину дана од дана почетка примјене овог закона.

(2) Хранитељ из става (1) овог члана који и даље жели да обавља хранитељство поднијеће пријаву за обављање хранитељства из члана 23. овог закона у року шест мјесеци од дана почетка примјене овог закона.

Члан 58.

(Спроведбени акти)

(1) Федерални министар ће у року шест мјесеци од дана ступања на снагу овог Закона донијети пропис из члана 17. став (1) тачка и) овог закона.

(2) Федерални министар ће у року 60 дана од дана ступања на снагу овог закона прописати образац пријаве за обављање хранитељства из члана 23. став (1) овог закона.

(3) Федерални министар ће у року 60 дана од дана ступања на снагу овог закона прописати образац за извјештавање из члана 36. став (4) овог закона.

(4) Федерални министар ће донијети план и програм основних и додатних едукација хранитеља из члана 48. став (1) овог закона у року шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, а за сваку наредну годину најкасније до 1. марта текуће године.

(5) Федерални министар ће у року шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети правилник о садржају и начину вођења евиденција из члана 51. став (4) овог закона.

Члан 59.

(Престанак примјене одредби Закона о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породице с дјецом)

Даном почетка примјене овог закона престају се примјењивати одредбе члана 19. став (1) тачка 3. и чл. од 31. до 40. Закона о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породице с дјецом.

Члан 60.

(Усклађивање кантоналних прописа)

До дана почетка примјене овог закона кантони су дужни ускладити своје прописе са овим законом.

Члан 61.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ", а почеће се примјењивати након 12 мјесеци од дана ступања на снагу Закона, осим чл. 48. и 49. овог закона.

Предсједавајућа	Предсједавајући
Дома народа	Представничког дома
Парламента Федерације БиХ	Парламента Федерације БиХ
Лидија Брадара, с. р.	**Един Мушић**, с. р.

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 15.02.2017. godine i na sjednici Doma naroda od 09.02.2017. godine.

Broj 01-02-147-01/17
10. marta 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, s. r.

ZAKON
O HRANITELJSTVU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI
POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Predmet Zakona)

(1) Ovim zakonom uređuju se: principi hraniteljstva, pojam i vrste hraniteljstva, uvjeti za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranjenika, podobnost za obavljanje hraniteljstva, ugovor o hraniteljstvu, hraniteljska naknada i naknada za izdržavanje hranjenika, obaveze, odgovornosti i prava hranitelja i centra za socijalni rad (u daljnjem tekstu:

centar), prava i obaveze hranjenika, osposobljavanje i edukacija, registar i evidencija podataka, upravni nadzor, te druga pitanja iz oblasti hraniteljstva.

(2) Djeci i odraslim licima koja su privremeno ili trajno bez roditeljskog, odnosno porodičnog staranja omogućit će se zaštita u porodičnom okruženju.

(3) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 2.

(Značenje pojedinih izraza)

U smislu ovog zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

a) **hranitelj** je predstavnik hraniteljske porodice ili samac koji ima sklopljen ugovor o hraniteljstvu i pruža usluge zaštite hranjeniku u skladu sa ovim zakonom;

b) **hraniteljska naknada** je naknada hranitelju za njegov rad, pruženu zaštitu i uložen trud u zbrinjavanju hranjenika na smještaju u skladu sa rješenjem centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu i individualnim planom zaštite hranjenika;

c) **hraniteljska porodica** je porodica koju čine hranitelj, njegov bračni ili vanbračni partner i drugi srodnici sa kojima hranitelj živi u zajedničkom domaćinstvu;

d) **hraniteljstvo** je oblik zaštite izvan vlastite porodice kojom se djetetu ili odraslom licu osigurava odgovarajući porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici;

e) **hranjenik** je dijete, mlađe punoljetno lice do završetka redovnog školovanja i najduže godinu dana nakon završetka redovnog školovanja ako se ne može zaposliti, a najduže do 26. godine i odraslo lice koje je ostvarilo pravo na usluge zaštite izvan vlastite porodice i smješteno je u hraniteljsku porodicu na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;

f) **individualni plan zaštite hranjenika** (u daljnjem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni radnici centra u saradnji sa hranjenikom, članovima njegove porodice, starateljem ili zastupnikom, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;

g) **naknada za izdržavanje hranjenika** je naknada kojom se podmiruju troškovi smještaja i druge potrebe hranjenika;

h) **potencijalni hranitelj** je lice za koje je centar utvrdio da ispunjava uvjete za bavljenje hraniteljstvom i nema sklopljen ugovor o hraniteljstvu u skladu sa ovim zakonom;

i) **ugovor o hraniteljstvu** je ugovor o međusobnim pravima i obavezama koji sklapaju centar i potencijalni hranitelj, odnosno hranitelj, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava na smještaj u hraniteljsku porodicu;

j) **voditelj individulanog plana** je stručni radnik centra koji planira i predlaže odgovarajuće postupanje i pruža stručnu pomoć hranitelju, te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici.

DIO DRUGI

POGLAVLJE II. PRINCIPI HRANITELJSTVA

Član 3.

(Principi hraniteljstva)

Hraniteljstvo se provodi u skladu sa osnovnim principima socijalne zaštite i principima porodičnog okruženja, održivosti socijalnih veza, uključenosti hranjenika i najboljeg interesa hranjenika, te poštivanje ravnopravnosti spolova.

Član 4.

(Princip porodičnog okruženja)

(1) Hranjenik ostvaruje osnovnu i specifičnu zaštitu i pomoć u hraniteljskoj porodici koja je njemu poticajno i pozitivno porodično okruženje.

(2) Smještajem hranjenika u hraniteljsku porodicu hranjenik postaje ravnopravni član hraniteljske porodice.

Član 5.

(Princip održivosti socijalnih veza)

Hranjenik se upućuje na smještaj u hraniteljsku porodicu u njegovoj lokalnoj zajednici radi održivosti porodičnih i drugih socijalnih veza i očuvanja postignutog nivoa njegove socijalne uključenosti, osim ako to nije u njegovom interesu ili na tom području nema hraniteljske porodice.

Član 6.

(Princip uključenosti)

Hranjenik ima aktivnu ulogu u zadovoljavanju svojih potreba u planiranju i realizaciji aktivnosti za poboljšanje svog položaja, a potrebne usluge mu osiguravaju međusobno povezani i koordinirani pružaoci usluga u jedinici lokalne samouprave.

Član 7.

(Princip najboljeg interesa)

Pri utvrđivanju potrebe i okolnosti za smještaj hranjenika u hraniteljsku porodicu vodi se računa o potrebama hranjenika, odnosno ciljevima njegovog individualnog plana.

POGLAVLJE III. VRSTE HRANITELJSTVA

Član 8.

(Hraniteljstvo prema potrebama hranjenika)

Hraniteljstvo prema potrebama hranjenika može biti:

a) tradicionalno hraniteljstvo,
b) specijalizovano hraniteljstvo,
c) hitno hraniteljstvo i
d) povremeno hraniteljstvo.

Član 9.

(Tradicionalno hraniteljstvo)

Tradicionalno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se pružaju usluge zaštite:

a) djetetu i mlađem punoljetnom licu bez odgovarajućeg roditeljskog staranja čiji psihofizički razvoj i nivo funkcioniranja ne odstupaju značajnije od razvoja i odrastanja djeteta iste životne dobi, a za koje je procijenjeno da je primjena hraniteljstva u njegovom najboljem interesu,
b) djetetu čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama,
c) odraslom licu za zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba povezanih uz njegovu životnu dob ili zdravstveno stanje i
d) samohranom roditelju sa djetetom dobi do godinu dana starosti ako nema sredstava za izdržavanje ili kojem je usljed neriješenog stambenog pitanja ili poremećenih porodičnih odnosa potreban privremeni smještaj u hraniteljskoj porodici.

Član 10.
(Specijalizovano hraniteljstvo)

(1) Specijalizovano hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se hranjeniku pružaju specijalizovane usluge zaštite zadovoljavanjem njegovih osnovnih i dodatnih životnih potreba, povezanih uz njegov psihofizički razvoj i nivo funkcioniranja koji odstupaju značajnije od odrastanja i razvoja lica iste životne dobi, ili uz veće probleme u ponašanju, teže zdravstveno stanje ili invaliditet, a hranjeniku potrebnu zaštitu pruža specijalizovani hranitelj koji ima posebna znanja i vještine, te članovi njegove porodice.

(2) Specijalizovani hranitelj pruža usluge zaštite iz stava (1) ovog člana sljedećim kategorijama djece:
a) djetetu sa invaliditetom,
b) odgojno zanemarenom djetetu,
c) djetetu u sukobu sa zakonom,
d) djetetu žrtvi porodičnog i drugog nasilja,
e) djetetu žrtvi trgovine ljudima,
f) djetetu žrtvi zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti,
g) djetetu sa društveno negativnim ponašanjem,
h) djetetu kojem je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite i
i) maloljetnoj trudnici, maloljetnom roditelju ili maloljetnim roditeljima sa djetetom ako se na taj način osnažuje njihovo roditeljstvo i ako nemaju porodičnu podršku.

(3) Specijalizovani hranitelj pruža usluge zaštite iz stava (1) ovog člana sljedećim odraslim kategorijama hranjenika:
a) licu sa invaliditetom,
b) licu sa društveno negativnim ponašanjem,
c) licu u sukobu sa zakonom,
d) žrtvi porodičnog i drugog nasilja,
e) žrtvi trgovine ljudima,
f) žrtvi zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti za koje je procijenjeno da je njihov smještaj u specijalizovanu hraniteljsku porodicu u njihovom najboljem interesu.

Član 11.
(Hitno hraniteljstvo)

(1) Hitno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se hranjeniku radi njegove sigurnosti, zaštite ili drugih životnih potreba mora hitno osigurati privremeni smještaj u hraniteljsku porodicu do prestanka rizične, odnosno nepovoljne situacije i stvaranja uvjeta za njegov povratak u vlastitu porodicu ili do osiguravanja drugih oblika zaštite.

(2) Hitnost iz stava (1) ovog člana podrazumijeva situacije u kojima je djetetu potrebno hitno zbrinjavanje:
a) kada je dijete napušteno od roditelja,
b) kada ga roditelji grubo ili u većoj mjeri zanemaruju ili zlostavljaju,
c) kada su roditelji spriječeni brinuti o djetetu zbog teške bolesti ili smrti,
d) u drugim situacijama kada je dijete potrebno hitno zbrinuti.

(3) Hitnost iz stava (1) ovog člana podrazumijeva situacije u kojima je odraslom licu potrebno hitno zbrinjavanje:
a) jer je staro, nemoćno, napušteno, a ovisno je o pomoći i njezi drugog lica,
b) zbog elementarne nepogode usljed koje je ostalo bez vlastitog doma,
c) jer je žrtva nasilja,
d) u slučaju kada umre roditelj koji se starao o licu sa invaliditetom, a o njemu se nema ko nastaviti starati,
e) jer je na drugi način ugrožen njegov životni interes.

(4) Hitno hraniteljstvo može trajati najduže mjesec dana u neprekidnom trajanju, a može ga obavljati hranitelj koji obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo kao nesrodnički ili srodnički hranitelj u skladu sa ovim zakonom.

Član 12.
(Povremeno hraniteljstvo)

(1) Povremeno hraniteljstvo je hraniteljstvo kojim se djetetu ili odraslom licu pruža usluga zaštite na privremenom smještaju tokom pripreme za stalni smještaj u tu hraniteljsku porodicu, ili za dijete ili odraslo lice koje je na dužem smještaju u ustanovi socijalne zaštite radi njegovog prilagođavanja na porodični način života, odnosno pripreme za samostalan život.

(2) Povremeno hraniteljstvo je i hraniteljstvo za dijete sa razvojnim ili zdravstvenim teškoćama, za dijete čija porodica ima različite teškoće u funkcioniranju ili za odraslo lice sa invaliditetom koje živi u vlastitoj ili hraniteljskoj porodici, pa se upućuju na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu na kraće vrijeme (vikend, praznici ili tokom dana) radi očuvanja kapaciteta vlastite ili hraniteljske porodice i sprečavanja nepovoljnih situacija koje bi mogle privremeno ugroziti funkcioniranje porodice i dobrobit djeteta, odnosno odraslog lica.

(3) Osim u izuzetnim situacijama, povremeno hraniteljstvo može trajati najduže do tri mjeseca u neprekidnom trajanju, a može ga obavljati hranitelj koji obavlja tradicionalno ili specijalizovano hraniteljstvo, kao nesrodnički ili srodnički hranitelj u skladu sa ovim zakonom.

Član 13.
(Hraniteljstvo prema statusu)

Hraniteljstvo prema statusu može biti:
a) nesrodničko hraniteljstvo i
b) srodničko hraniteljstvo.

Član 14.
(Nesrodničko hraniteljstvo)

Nesrodničko hraniteljstvo je hraniteljstvo koje obavlja hranitelj koji nije u krvnom ili tazbinskom srodstvu sa hranjenikom, a može biti tradicionalno, specijalizovano, hitno i povremeno hraniteljstvo.

Član 15.
(Srodničko hraniteljstvo)

(1) Srodničko hraniteljstvo je hraniteljstvo koje obavlja hranitelj koji je u krvnom, odnosno tazbinskom srodstvu sa hranjenikom kada je takav oblik zaštite u njegovom najboljem interesu.

(2) Srodnik u pravoj i srodnik do četvrtog stepena krvnog srodstva pobočne linije i njegov bračni ili vanbračni partner može obavljati srodničko hraniteljstvo.

(3) Izuzetno, srodnički hranitelj može biti i drugi srodnik hranjenika ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

(4) Srodnički hranitelj može obavljati sve vrste hraniteljstva utvrđene ovim zakonom u skladu sa procjenom stručnog tima centra i propisanim uvjetima.

Član 16.
(Staranje o hranjeniku u njegovom stambenom prostoru)

Hranitelj se stara o hranjeniku u svom stambenom prostoru, a izuzetno u stambenom prostoru hranjenika kada je to u najboljem interesu hranjenika.

POGLAVLJE IV. UVJETI ZA OBAVLJENJE HRANITELJSTVA

Član 17.

(Uvjeti koje moraju ispunjavati hranitelj i hraniteljska porodica)

(1) Lice koje želi biti hranitelj mora:
   a) biti državljanin Bosne i Hercegovine,
   b) biti punoljetno,
   c) imati prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija),
   d) imati poslovnu sposobnost,
   e) imati zdravstvenu sposobnost,
   f) imati završeno najmanje srednjoškolsko obrazovanje,
   g) imati dokaz da članovi hraniteljske porodice nemaju neizmirenih poreskih obaveza,
   h) imati kompetencije za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba prema stručnoj procjeni centra i
   i) imati stambene i materijalne uvjete za obavljanje hraniteljstva koje će propisati federalni ministar rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

(2) Izuzetno od stava (1) tačka a) ovog člana, hranitelj može biti i strani državljanin sa stalnim boravkom u Federaciji koji ispunjava uvjete propisane ovim zakonom, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

(3) Izuzetno, hranitelj može biti i lice koje ima niži stepen obrazovanja od propisanog u stavu (1) tačka f) ovog člana, ako stručni tim centra procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

(4) U slučaju iz stava (2) ovog člana centar je dužan pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(5) Hranitelj i članovi hraniteljske porodice moraju ostvarivati mjesečne prihode za izdržavanje po članu domaćinstva u iznosu od najmanje 15% prosječne isplaćene neto-plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, hranitelj samac mora ostvarivati mjesečne prihode u iznosu od najmanje 50% prosječne isplaćene neto-plaće u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(7) U pogledu ispunjavanja uvjeta iz st. (5) i (6) ovog člana u obzir se uzimaju mjesečni prihodi ostvareni u posljednja tri mjeseca.

(8) Srodnički hranitelj, odnosno članovi srodničke hraniteljske porodice ne moraju ispunjavati uvjete iz st. (5) i (6) ovog člana ako centar procijeni da je to u najboljem interesu hranjenika.

Član 18.

(Smetnje za obavljanje hraniteljstva)

(1) Hraniteljstvo ne može obavljati porodica:
   a) u kojoj su poremećeni porodični odnosi,
   b) u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice izrečena mjera porodično-pravne zaštite u pogledu ličnih prava djeteta,
   c) u kojoj su interesi hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice u suprotnosti sa interesima hranjenika,
   d) u kojoj hranitelj ili član hraniteljske porodice ima zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju sa hranjenikom,
   e) u kojoj hranitelj ili drugi član hraniteljske porodice ispoljava društveno neprihvatljivo ponašanje u smislu važećeg zakona iz oblasti socijalne zaštite,
   f) u kojoj bi zbog bolesti hranitelja ili člana hraniteljske porodice moglo biti ugroženo zdravlje ili drugi interesi hranjenika,
   g) u kojoj se protiv hranitelja ili drugog člana hraniteljske porodice vodi krivični postupak, odnosno u kojoj je hranitelju ili drugom članu hraniteljske porodice pravomoćnom sudskom presudom izrečena kazna zatvora, novčana kazna ili određena uvjetna osuda za krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ili Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, ili je izrečena neka od zaštitnih mjera prema učiniocu nasilja u porodici, koje su propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici Federacije Bosne i Hercegovine,
   h) u kojoj hranitelj ima više od dvoje djece mlađe od 15 godina, izuzev ako se radi o srodničkoj hraniteljskoj porodici.

(2) Centar po službenoj dužnosti prikuplja dokaze iz stava (1) tačka g) ovog člana za hranitelja i članove hraniteljske porodice.

Član 19.

(Dobna razlika između hranitelja i hranjenika)

(1) Dobna razlika između hranitelja i hranjenika djeteta ne može biti manja od 25 i veća od 50 godina života.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, dobna razlika između hranitelja i hranjenika djeteta može biti manja od 25 i veća od 50 godina života, ako je to u najboljem interesu djeteta što procjenjuje stručni tim centra.

(3) Hranitelj ne može biti osoba mlađa od 25 i starija od 65 godina života, izuzev kod srodničkog hraniteljstva, ili ako je to u najboljem interesu hranjenika.

POGLAVLJE V. VRSTE I BROJ HRANJENIKA

Član 20.

(Vrste hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

(1) Hraniteljska porodica se, po pravilu, stara o istoj grupi hranjenika, posebno o djeci, a posebno o odraslim licima, izuzev kada postoji potreba za zajedničkim staranjem o roditelju sa djetetom, braći i sestrama, maloljetnom roditelju ili bračnim, odnosno vanbračnim partnerima.

(2) Hraniteljska porodica koja se stara o djeci može se istovremeno starati o djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zloupotrebljavaju svoje roditeljske dužnosti, djeci sa problemima u ponašanju, djeci sa invaliditetom i djeci žrtvama porodičnog i drugog nasilja, ako je to u najboljem interesu djece i ako ispunjava za to potrebne uvjete.

(3) Hraniteljska porodica koja se stara o odraslim licima može se istodobno starati o odraslim licima sa različitom vrstom invaliditeta.

(4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u slučaju kada tokom smještaja kod hranjenika nastanu takve promjene da više ne pripada istoj vrsti hranjenika, hraniteljska porodica, uz procjenu potreba hranjenika i saglasnost centra, može se i dalje starati o hranjeniku, ako to nije suprotno interesima drugih smještenih hranjenika.

Član 21.

(Broj djece hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

(1) U hraniteljskoj porodici može biti smješteno najviše troje djece, s tim da ukupan broj djece koja žive u hraniteljskoj porodici, računajući i djecu hranitelja, ne može biti veći od petero.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u hraniteljskoj porodici može biti smješteno više od troje djece ako se radi o braći i sestrama ili o hranjenicima hitnog i povremenog

hraniteljstva ili roditelju sa djetetom dobi do godinu dana starosti.

(3) Ako se hraniteljska porodica stara o djeci sa invaliditetom, samo jedno dijete može biti dijete sa težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcioniranja koji zahtijeva veću stručnu pomoć.

(4) Hranitelj samac može se starati o najviše dvoje djece, odnosno o jednom djetetu sa težim tjelesnim, intelektualnim, senzoričkim, komunikacijskim ili višestrukim teškoćama u razvoju kod kojeg je utvrđen takav nivo funkcioniranja koji zahtijeva veću stručnu pomoć.

(5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju djece, ako je to u njihovom najboljem interesu i ako za to ispunjava uvjete iz člana 17. ovog zakona.

Član 22.

(Broj odraslih hranjenika u jednoj hraniteljskoj porodici)

(1) U hraniteljskoj porodici mogu biti smještena najviše tri odrasla hranjenika.

(2) Izuzetno, u hraniteljskoj porodici može biti smješteno i više od tri odrasla hranjenika ako se radi o odraslom hranjeniku korisniku hitnog ili povremenog hraniteljstva, a porodica ispunjava uvjete iz člana 17. ovog zakona.

(3) Hranitelj samac može imati na smještaju najviše dva odrasla hranjenika, odnosno samo jednog odraslog hranjenika sa težim invaliditetom.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, samac koji je srodnički hranitelj može se starati o većem broju odraslih lica, ako ispunjava uvjete iz člana 17. ovog zakona i ako je to u njihovom najboljem interesu.

POGLAVLJE VI. UTVRĐIVANJE PODOBNOSTI ZA OBAVLJANJE HRANITELJSTVA

Odjeljak A. Stručna procjena podobnosti za obavljanje hraniteljstva

Član 23.

(Prijava za obavljanje hraniteljstva)

(1) Svako lice koje želi biti hranitelj podnosi prijavu za obavljanje hraniteljstva centru prema mjestu svog prebivališta, odnosno boravišta na obrascu prijave za obavljanje hraniteljstva koju propisuju federalni ministar.

(2) Uz prijavu iz stava (1) ovog člana prilaže se pisana saglasnost članova porodice za obavljanje hraniteljstva i druga dokumentacija koju centar ne može pribaviti po službenoj dužnosti.

(3) U roku 30 dana od dana prijema prijave iz stava (1) ovog člana centar utvrđuje da li podnosilac prijave iz stava (1) ovog člana i članovi njegove porodice ispunjavaju uvjete iz čl. 17. i 19. ovog zakona, te postoji li neka od smetnji iz člana 18. ovog zakona.

Član 24.

(Stručna procjena)

(1) Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja centar daje stručnu procjenu o ispunjavanju uvjeta propisanih ovim zakonom za podnosioca prijave iz stava (1) član 23. ovog zakona i za članove njegove porodice.

(2) Kod davanja stručne procjene iz stava (1) ovog člana centar na osnovu intervjua i drugih odgovarajućih metoda razmatra i procjenjuje motive lica i članova njegove porodice za obavljanje hraniteljstva, odnose u porodici i njihov utjecaj na prihvaćanje hranjenika u porodicu kao zamjensku porodicu, te njihove psihofizičke sposobnosti, vodeći računa o svim činjenicama koje bi mogle utjecati na zadovoljavanje potreba i najbolji interes hranjenika.

(3) Tokom postupka procjene centar utvrđuje i primjerenost životnih uvjeta porodice, a posebno prostora i opreme namijenjene hranjeniku u skladu sa propisom iz člana 17. stav (1) tačka i) ovog zakona.

(4) Tokom postupka stručne procjene centar, po potrebi, uzima u obzir i potvrde, mišljenja ili preporuke drugih institucija, ustanova, nevladinih organizacija i drugih tijela.

Član 25.

(Postupak nakon izvršene stručne procjene)

(1) Nakon dobijanja pozitivne stručne procjene iz člana 24. stav (1) ovog zakona podnositelj prijave iz člana 23. stav (1) ovog zakona i njegov bračni, odnosno vanbračni partner imaju obavezu proći edukaciju iz člana 49. ovog zakona.

(2) U roku 10 dana od dana izvršene edukacije iz stava (1) ovog člana, edukator dostavlja stručno mišljenje o izvršenoj edukaciji podnositelja prijave i njegovom bračnom, odnosno vanbračnom partneru i mjesno nadležnom centru.

(3) U roku osam dana od dana pribavljanja pozitivnog stručnog mišljenja edukatora iz stava (2) ovog člana, centar podnosiocu prijave iz člana 23. stav (1) ovog zakona izdaje rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva.

(4) Rješenje iz stava (3) ovog člana obavezno sadrži podatke o vrsti hraniteljstva i broju hranjenika koji mogu biti zbrinuti.

(5) Licu iz člana 23. stav (1) ovog zakona koje nije dobilo pozitivnu stručnu procjenu iz člana 24. stav (1) ovog zakona ili nije dobilo pozitivno stručno mišljenje edukatora iz stava (2) ovog člana, centar donosi rješenje o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva.

(6) Na rješenja iz st. (3) i (5) ovog zakona može se izjaviti žalba kantonalnom ministarstvu nadležnom za oblast socijalne zaštite (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) u roku osam dana od dana prijema rješenja.

Odjeljak B. Revizija stručne procjene podobnosti za obavljanje hraniteljstva

Član 26.

(Revizija stručne procjene)

(1) Reviziju stručne procjene vrši nadležni centar najmanje jednom u dvije godine od dana donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno od urađene prethodne revizije.

(2) U slučaju promjene okolnosti koje bi mogle biti bitne za obavljenje hraniteljstva, hranitelj, odnosno potencijalni hranitelj dužan je najkasnije u roku pet dana od nastanka, odnosno saznanja za promjenu okolnosti obavijestiti nadležni centar koji će provesti postupak revizije stručne procjene.

(3) Revizija iz stava (1) ovog člana provodi se na način utvrđen članom 24. ovog zakona.

(4) U skladu sa izvršenom revizijom stručne procjene centar po službenoj dužnosti evidentira izvršenu reviziju u registar hranitelja.

(5) U slučaju da se u toku postupka revizije stručne procjene utvrdi da je došlo do promjene uvjeta za obavljanje hraniteljstva ili do promjene okolnosti vezanih uz podatke o vrsti hraniteljstva i broju hranjenika koji mogu biti zbrinuti, centar izdaje novo rješenje u skladu sa promijenjenim okolnostima.

(6) U zavisnosti od rješenja iz stava (4) ovog člana centar poduzima i sve druge potrebne radnje, a posebno u pogledu donesenog rješenja o pravu na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu, odnosno registar hranitelja.

Odjeljak C. Prestanak ispunjavanja uvjeta za obavljanje hraniteljstva

Član 27.

(Prestanak važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva)

(1) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva prestaje važiti po sili zakona smrću hranitelja.

(2) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva prestaje važiti i danom pravomoćnosti rješenja o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva.

(3) Centar donosi rješenje o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva ako:
a) hranitelj podnese zahtjev za prestanak obavljanja hraniteljstva,
b) hranitelj obavlja hraniteljstvo suprotno interesima hranjenika,
c) potencijalni hranitelj ili hranitelj bez opravdanih razloga ne primi na smještaj hranjenika kojeg mu je uputio centar, iako se saglasio sa njegovim smještajem,
d) prestane potreba za smještajem hranjenika u srodničku hraniteljsku porodicu, ako ta porodica obavlja samo srodničko hraniteljstvo.

(4) Centar može donijeti privremeno rješenje za obavljanje hraniteljstva odraslom članu hraniteljske porodice umrlog hranitelja iz stava (1) ovog člana na njegov zahtjev kojim se uređuju njegova prava i obaveze za obavljanje hraniteljstva do konačnog rješavanja po tom zahtjevu, a najduže šest mjeseci.

Član 28.

(Hranitelj koji više ne želi da se bavi hraniteljstvom)

Ako hranitelj ne želi više da se bavi hraniteljstvom, obavezan je o tome obavijestiti centar najkasnije 60 dana prije datuma kada namjerava prestati baviti se hraniteljstvom kako bi zajedno osigurali optimalne uvjete za premještaj hranjenika ili njegovo zbrinjavanje na drugi način, u skladu sa individualnim potrebama hranjenika.

Član 29.

(Brisanje iz registra hranitelja)

U slučajevima donošenja rješenja o ne ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno rješenja o prestanku važenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za bavljenje hraniteljstvom, centar po službenoj dužnosti obavještava kantonalno i federalno ministarstvo, koji će u roku tri dana od dana prijema obavijesti izvršiti brisanje potencijalnog hranitelja ili hranitelja iz registra hranitelja.

POGLAVLJE VII. UGOVOR O HRANITELJSTVU

Član 30.

(Ugovorni odnos)

(1) Ugovor o hraniteljstvu je ugovor o međusobnim pravima i obavezama između centra i potencijalnog hranitelja, odnosno hranitelja koji se sklapa u pisanom obliku za svakog hranjenika pojedinačno, a nakon donošenja rješenja centra o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu.

(2) Za rješavanje o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i zaključivanje ugovora o hraniteljstvu mjesno je nadležan centar prebivališta hranjenika.

(3) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost kantonalnog ministarstva u pogledu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.

(4) O žalbi na rješenje kojim se rješava o pravu na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu odlučuje kantonalno ministarstvo.

(5) Ugovorom o hraniteljstvu uređuje se:
a) dan otpočinjanja smještaja,
b) uvjeti i način zadovoljavanja osnovnih i specifičnih potreba podrške hranjeniku i hranitelju,
c) vrsta hraniteljstva za koju je ugovor sklopljen,
d) vrsta i obim usluga koje su hranitelj i hraniteljska porodica obavezni osigurati smještenom hranjeniku,
e) moguće druge socijalne usluge podrške hranjeniku,
f) prava i obaveze ugovornih strana,
g) kontaktiranje hranjenika sa biološkim roditeljima i srodnicima,
h) visina naknade za izdržavanje hranjenika i način plaćanja,
i) hraniteljska naknada,
j) uvjeti za otkaz ugovora,
k) dužina otkaznog roka ugovora o hraniteljstvu i
l) druga prava i obaveze ugovornih strana.

Član 31.

(Prestanak ugovora o hraniteljstvu)

Ugovor o hraniteljstvu iz člana 30. ovog zakona prestaje:
a) smrću hranitelja ili smrću hranjenika,
b) usvojenjem hranjenika,
c) stupanjem u brak hranjenika,
d) istekom roka, ako je ugovor zaključen na određeno vrijeme,
e) otkazom ugovora,
f) zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obaveza, te
g) drugih razloga zbog kojih se ugovorne obaveze više ne mogu izvršavati.

POGLAVLJE VIII. HRANITELJSKA NAKNADA I NAKNADA ZA IZDRŽAVANJE HRANJENIKA

Član 32.

(Hraniteljska naknada)

(1) Visina hraniteljske naknade ovisi o broju i vrsti smještenih hranjenika.

(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa hraniteljske naknade je prosječna neto-plaća isplaćena u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(3) Mjesečna naknada hranitelju po jednom hranjeniku iznosi najmanje 15% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 15% za svakog narednog hranjenika.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, mjesečna naknada hranitelju koji obavlja specijalizovano hraniteljstvo iznosi najmanje 30% od osnovice iz stava (2) ovog člana i uvećava se za 20% za svakog narednog hranjenika.

(5) Mjesečna naknada za hranitelja koji istovremeno obavlja tradicionalno i specijalizovano hraniteljstvo utvrđuje se na način da se kao polazna osnovica uzima mjesečna naknada za specijalizovano hraniteljstvo iz stava (4) ovog člana i uvećava se za 15% za hranjenika korisnika tradicionalnog hraniteljstva, odnosno za 20% za hranjenika korisnika specijalizovanog hraniteljstva.

(6) Hranitelj koji obavlja srodničko hraniteljstvo ima pravo na hraniteljsku naknadu, pod uvjetom da između hranjenika i hranitelja ne postoji obaveza izdržavanja prema Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 33.

(Isplata hraniteljske naknade)

(1) Hraniteljska naknada obračunava se od dana početka smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu u skladu sa

ugovorom o hraniteljstvu, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.

(2) Hraniteljska naknada prestaje se obračunavati posljednjim danom smještaja hranjenika.

(3) Izuzetno od st. (1) i (2) ovog člana, hranitelju koji pruža usluge hitnog ili povremenog hraniteljstva za najviše 30 dana hraniteljstva, naknada se isplaćuje za svaki provedeni dan smještaja hranjenika.

(4) Isplata naknade hranitelju u slučajevima kada hranjenik opravdano odsustvuje iz hraniteljske porodice duže od 15 dana za taj mjesec isplaćuje se u skladu sa stavom (3) ovog člana.

(5) Hraniteljsku naknadu obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanju u hraniteljsku porodicu.

Član 34.

(Naknada za izdržavanje hranjenika)

(1) Naknada za izdržavanje hranjenika odnosi se na troškove smještaja i izdržavanje hranjenika, te njegove lične potrebe u skladu sa njegovim individualnim planom.

(2) Osnovica za utvrđivanje iznosa naknade za izdržavanje hranjenika je prosječna isplaćena neto-plaća u Federaciji prema objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

(3) Iznos mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika za tradicionalno hraniteljstvo iznosi najmanje 30% a za specijalizovano najmanje 50% od osnovice iz stava (2) ovog člana.

(4) Naknadu za izdržavanje hranjenika obračunava centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanje u hraniteljsku porodicu.

(5) Naknada za izdržavanje hranjenika obračunava se prvim danom smještaja i prestaje sa posljednjim danom smještaja hranjenika, a pri izračunu se smatra da mjesec ima 30 dana.

Član 35.

(Sredstva za finansiranje naknada)

(1) Troškove hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika plaća lice koje je smješteno u hraniteljsku porodicu, roditelj, usvojitelj ili srodnik koji je, prema odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, dužan izdržavati to lice ili drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo obavezu plaćanja troškova.

(2) Sredstva za finansiranje naknada iz stava (1) ovog člana osiguravaju se u budžetu kantona ako je rješenjem o priznavanju prava i upućivanju na smještaj u hraniteljsku porodicu određeno da kantonalno ministarstvo potpuno ili djelimično snosi plaćanje hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.

(3) Isplatu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika vrši kantonalno ministarstvo.

(4) Kantonalno ministarstvo ima pravo na potpunu ili djelimičnu naknadu troškova iz imovine i prihoda smještenog lica ili lica koje je u skladu sa odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine dužno izdržavati lice smješteno u hraniteljsku porodicu.

(5) U postupku utvrđivanja i obračunavanja prihoda i imovine hranjenika, odnosno drugih lica koja su prema zakonu obavezna učestvovati u troškovima smještaja u hraniteljsku porodicu, a koji se uzimaju u obzir pri obračunavanju hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika, primjenjuje se propis o socijalnoj zaštiti kantona.

POGLAVLJE IX. OBAVEZE I PRAVA HRANITELJA I OBAVEZE I ODGOVORNOSTI CENTRA

Odjeljak A. Obaveze i prava hranitelja

Član 36.

(Opće obaveze hranitelja)

(1) Hranitelj i hraniteljska porodica pružaju djetetu ili odraslom licu koje im je upućeno na smještaj usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabavke odjeće i obuće, održavanja lične higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja, obrazovanja, organiziranja slobodnog vremena, prijevoza, te druge usluge ovisno od potreba djeteta ili odraslog lica.

(2) Hranitelj je obavezan:

a) pripremiti sebe i porodicu za prihvat hranjenika, u saradnji sa centrom,

b) učestvovati u izradi individualnog plana prije i za vrijeme smještaja hranjenika,

c) omogućiti da prilagođavanje hranjenika u porodici bude uspješno i što kraće, te da ponašanje svih članova hraniteljske porodice prema hranjeniku bude odgovarajuće i brižno,

d) pružati hranjeniku pomoć u prilagođavanju na novu zajednicu,

e) pružati hranjeniku sve vrste usluga u skladu sa ugovornim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,

f) hranjenika pravilno njegovati i pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću, te potrebne lične i druge potrepštine,

g) osigurati hranjeniku pristup obrazovnim, zdravstvenim, kulturnim i sportskim aktivnostima,

h) starati se za očuvanje i unapređenje zdravlja hranjenika, te mu osigurati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu u okviru primarne i specijalističke zdravstvene zaštite, te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti uključivanje u programe psihosocijalne rehabilitacije,

i) starati se da hranjenik stekne radne sposobnosti i razvije životne vještine za samostalno funkcioniranje, te mu pomoći u traženju odgovarajućeg zaposlenja,

j) pripremiti hranjenika za povratak u vlastitu porodicu ili za odlazak kod drugog pružaoca smještaja ili za samostalan život.

(3) Hranitelj postupa prema uputama staratelja, centra i drugih nadležnih pružaoca socijalnih i drugih usluga, te poduzima mjere utvrđene individualnim planom.

(4) Hranitelj vodi evidenciju i dokumentaciju o svim važnim životnim okolnostima hranjenika, te redovno i, po potrebi, izvještava centar najmanje dva puta godišnje, te, po potrebi, i druge pružaoce socijalnih usluga na način i u skladu sa obrascem čiji sadržaj propisuje federalni ministar.

(5) Hranitelj omogućava i potiče kontakte hranjenika sa vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim licima u skladu sa individualnim planom, odlukama nadležnih tijela i u skladu sa najboljim interesom hranjenika.

(6) Hranitelj osigurava zaštitu dostojanstva, lični integritet i tajnost podataka o hranjeniku.

(7) Hranitelj kao i njegov bračni, odnosno vanbračni partner najmanje jedanput godišnje, a na prijedlog centra po potrebi i češće učestvuje u edukacijama.

Član 37.

(Prava hranitelja)

Hranitelj ima pravo:

a) na lični dignitet i privatnost,

b) biti uključen kao ravnopravni član stručnog tima,

c) biti upoznat sa svim informacijama o hranjeniku i njegovom ranijem porodičnom životu.

d) učestvovati u izradi individualnog plana i imati saznanja o ciljevima plana za hranjenika,
e) na sigurnost članova vlastite porodice,
f) na stručnu pomoć u savladavanju poteškoća pri prijemu i odlasku hranjenika koji je bio smješten u njegovu porodicu,
g) biti upoznat sa svim postupcima vezanim uz njegovu ulogu hranitelja,
h) na pomoć u radu hranitelja putem redovnog praćenja,
i) na osposobljavanje i edukacije koje organizira centar ili drugi pružaoci usluga,
j) na pristup drugim oblicima podrške u staranju za hranjenika u njegovom domu, uključujući pravovremenu pomoć stručnih radnika centra ili drugih pružaoca usluga,
k) na evaluaciju i povratnu informaciju o njegovoj ulozi.

Član 38.

(Posebne odredbe o hraniteljstvu za djecu)

(1) Centar ili drugi pružalac socijalnih usluga priprema dijete za hraniteljstvo i njegovu porodicu za zaštitu izvan vlastite porodice, u skladu sa njegovim individualnim planom, osim u slučaju hitnog hraniteljstva kada utvrđuje plan najkasnije u roku osam dana od dana smještaja hranjenika.
(2) Dijete do treće godine smješta se u hraniteljsku porodicu.
(3) Dijete koje se izmješta iz biološke ili druge hraniteljske porodice smješta se u hraniteljsku porodicu.
(4) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog člana, uz postojanje opravdanih razloga i ako je to u najboljem interesu djeteta, dijete se može smjestiti u ustanovu socijalne zaštite.
(5) Djetetu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim ako to nije u njegovom najboljem interesu.
(6) Izbor hraniteljske porodice mora odgovarati djetetovim potrebama i karakteristikama.
(7) Centar u saradnji sa roditeljima, odnosno starateljima i djetetom prvenstveno bira hranitelja iz kruga srodnika ili drugih osoba bliskih djetetu, u njegovom mjestu prebivališta uvijek kada je to moguće, osim ako to nije u najboljem interesu djeteta.
(8) Djetetu ili mlađem punoljetnom licu na redovnom školovanju centar, po potrebi, osigurava neophodnu stručnu pomoć u skladu sa utvrđenim potrebama u individualnom planu.
(9) Djetetu sa poteškoćama u razvoju ili problemima u ponašanju hranitelj osigurava potrebnu zaštitu i omogućava pružanje specijalizovanih usluga kod drugih pružaoca usluga na osnovu rješenja centra o priznavanju prava na takve usluge.
(10) Stručni radnici centra i hranitelj zajedno planiraju i pripremaju odlazak djeteta iz hraniteljske porodice radi povratka u vlastitu porodicu radi usvojenja, za samostalan život, za smještaj u drugu hraniteljsku porodicu ili kod drugog pružaoca usluga smještaja radi postepenog prilagođavanja na nove uvjete života.

Član 39.

(Posebne obaveze hranitelja za djecu)

(1) Hranitelj djeteta obavezan je:
a) dijete pravilno njegovati, odgajati i pružati mu primjeren smještaj, osigurati mu primjerenu prehranu, odjeću i obuću, te se starati o djetetovom zdravlju,
b) djetetu osigurati školske i lične potrepštine, primjerene igračke, osnovnu sportsku i drugu opremu prosječne vrijednosti za različite aktivnosti,
c) starati se za pravilan odnos djeteta prema učenju i radu, poticati ga na rad i sticanje radnih navika te se starati da dijete stekne određeno stručno zvanje,
d) pomoći djetetu kod oblikovanja vlastitog identiteta, poticati razvoj njegovih sposobnosti i organizirati provođenje slobodnog vremena,
e) uključivati dijete u život lokalne zajednice u skladu sa njegovim potrebama i interesima,
f) omogućiti i poticati kontakte te susrete i druženja između djeteta i roditelja te drugih članova njegove vlastite porodice, u skladu sa odlukom nadležnog tijela i najboljim interesom djeteta.

(2) Sva važnija pitanja u vezi sa staranjem i odgojem djeteta hranitelj uređuje sporazumno sa njegovim roditeljima, starateljem ili zakonskim zastupnikom, centrom i pružaocem drugih usluga.

Član 40.

(Posebne obaveze hranitelja za odrasla lica)

(1) Hranitelj odraslog lica obavezan je:
a) osigurati odraslom licu zadovoljavanje svakodnevnih i posebnih potreba, te ga poticati na usvajanje određenih vještina, s obzirom na njegove preostale sposobnosti a radi njegovog samostalnog zbrinjavanja,
b) poticati radno-okupacione aktivnosti u skladu sa nivoom funkcioniranja i interesima odraslog lica, poticati rekreacijske aktivnosti te kulturno-zabavne aktivnosti,
c) uključivati odraslo lice u život lokalne zajednice u skladu sa njegovim potrebama i mogućnostima,
d) omogućiti i poticati kontakte, susrete i druženja između odraslog lica i članova njegove porodice, te drugih srodnika i prijatelja.

(2) Odraslom licu koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite nastoji se osigurati smještaj u hraniteljsku porodicu što je prije moguće, osim kad to nije u njegovom najboljem interesu.
(3) Sva važnija pitanja u vezi sa staranjem za smješteno lice hranitelj uređuje sporazumno sa centrom, drugim pružaocima usluga, te članovima vlastite porodice hranjenika.

Član 41.

(Stručna podrška hraniteljstvu)

(1) Hraniteljskoj porodici i hranjeniku usluge stručne pomoći pružaju: centar, ustanove socijalne zaštite, odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica koja pružaju usluge stručne pomoći porodici.
(2) Pružaoci usluga stručne podrške hraniteljskim porodicama i hranjenicima po potrebi pohađaju edukaciju propisanu ovim zakonom.

Odjeljak B. Obaveze i odgovornosti centra

Član 42.

(Podrška hraniteljima)

(1) Stručni radnici centra aktivno promovišu razvoj hraniteljstva u skladu sa utvrđenim potrebama na području svoje mjesne nadležnosti.
(2) U promovisanju hraniteljstva, u saradnji sa centrom, mogu učestvovati ustanove socijalne zaštite, odgojno-obrazovne i zdravstvene ustanove, organizacije civilnog društva, vjerske zajednice i druga pravna i fizička lica.
(3) Stručni radnici centra svim licima zainteresiranim za obavljanje hraniteljstva daju informacije o svrsi, uvjetima i načinu obavljanja hraniteljstva, te pravima i obavezama hranitelja.

(4) Centar informira sve hranitelje na području svoje mjesne nadležnosti o obavezi edukovanja, te o terminima održavanja bazičnih i dodatnih edukacija iz oblasti hraniteljstva.

(5) Centar procjenjuje potencijalne hranitelje, donosi odluku o njihovoj podobnosti, priprema i prati pružanje usluge i osposobljavanje hranitelja, te pruža stručnu podršku hraniteljima na području svoje mjesne nadležnosti.

(6) Centar potiče i organizira grupni rad za hranitelje, te pruža pomoć u njihovom udruživanju i zajedničkom djelovanju.

Član 43.

(Obaveze centra)

(1) Centar koji je uputio na smještaj hranjenika obavezan je:
a) u izradu individualnog plana uključiti izabranog hranitelja te hranjenika, roditelja, staratelja, a, po potrebi, i druge članove porodice hranjenika,
b) upoznati hraniteljsku porodicu tokom izrade individualnog plana sa osobinama hranjenika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati te sa ciljevima koji se žele postići individualnim planom,
c) pravovremeno osigurati hranitelju dokumente u vezi sa prijavom boravišta i ostvarivanja zdravstvene zaštite hranjenika,
d) podržavati kontakte hranjenika sa roditeljima i članovima biološke porodice,
e) pratiti ispunjavanje obaveza hranitelja utvrđenih individualnim planom i redovno obilaziti hraniteljsku porodicu i kontaktirati sa hranjenikom, uz obavezu izrade izvještaja o utvrđenom stanju na terenu koji se ulaže u spis predmeta hranjenika.

(2) Ako na području svoje mjesne nadležnosti centar ne može naći odgovarajućeg hranitelja ili ako smještaj hranjenika na tom području ne bi bio u njegovom interesu, centar će uputiti hranjenika na smještaj kod hranitelja na području najbližeg centra koji ima na raspolaganju odgovarajućeg hranitelja od kojeg će prethodno zatražiti pisano mišljenje o upućivanju hranjenika na smještaj.

(3) Mjesna nadležnost centra ne mijenja se smještajem lica u hraniteljsku porodicu čije je prebivalište na području druge općine. Za dijete čiji roditelji žive odvojeno mjesna nadležnost centra određuje se prema prebivalištu roditelja kojem je dijete povjereno odlukom suda ili organa starateljstva. Do donošenja odluke mjesno je nadležan centar prema prebivalištu roditelja kod kojeg dijete živi.

(4) Sve indicije ili dokaze zloupotrebe, nasilja, zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja, diskriminacije i drugih kršenja prava hranjenika centar je dužan prijaviti nadležnim organima.

Član 44.

(Individualni plan)

(1) Centar je obavezan postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje najbolji interes hranjenika i svrha hraniteljstva.

(2) Voditelj individualnog plana planira i predlaže odgovarajuće postupanje i stručnu pomoć hranjeniku te neposredno prati hranjenika u hraniteljskoj porodici, uz pomoć članova stručnog tima.

(3) Individualni plan sastavlja se u pisanom obliku i sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, rokove i nosioce izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje svrha smještaja u hraniteljsku porodicu, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana na osnovu čega se dopunjava i po potrebi mijenja najmanje jedanput godišnje.

(4) Nakon smještaja hranjenika u hraniteljsku porodicu voditelj individualnog plana koordinira provođenje plana u saradnji sa hranjenikom i njegovom porodicom, a po potrebi i sa drugim pravnim i fizičkim licima.

(5) Lica iz stava (4) ovog člana učestvuju u provođenju i praćenju individualnog plana i po potrebi se sastaju, preispituju plan i utvrđuju nove ciljeve i buduće aktivnosti za smještenog hranjenika.

(6) Stručni radnik centra prati prilike smještenog djeteta putem posjeta najmanje jedanput sedmično u prvom mjesecu smještaja, zatim jedanput mjesečno u naredna tri mjeseca smještaja, te nadalje najmanje jedanput u tri mjeseca tokom smještaja, putem razgovora u centru i domu hranitelja, posjeta školi i saradnjom sa drugim pravnim, odnosno fizičkim licima koja učestvuju u ostvarivanju njegovog individualnog plana.

(7) Stručni radnik centra prati prilike smještenog odraslog lica putem posjeta najmanje jedanput u prvom mjesecu smještaja, te nadalje jedanput u četiri mjeseca tokom smještaja, a po potrebi i češće.

(8) Ako centar ili druga lica iz stava (4) ovog člana utvrde da hranitelj postupa u suprotnosti sa interesima smještenog hranjenika, centar je obavezan po službenoj dužnosti pokrenuti postupak utvrđivanja činjeničnog stanja, te na osnovu utvrđenog eventualno donijeti odluku o raskidu ugovora o hraniteljstvu.

(9) Centar prati obavljanje hraniteljstva na području svoje mjesne nadležnosti u skladu sa članom 43. stav (3) ovog zakona.

Član 45.

(Podrška hranjeniku)

(1) Centar i hraniteljska porodica zajednički pripremaju hranjenika za povratak u vlastitu porodicu, za drugi oblik zaštite ili za samostalan život.

(2) U slučaju da centar utvrdi da je hranjenika potrebno uputiti na smještaj u drugu hraniteljsku porodicu, u skladu sa promjenama u individualnom planu hranjenika, zajedno sa hraniteljem priprema hranjenika na odlazak iz porodice i prihvat u novoj hraniteljskoj porodici.

(3) Ako je hranjeniku nakon navršene 18. godine, radi školovanja i najduže godinu dana nakon završetka školovanja ako se ne može zaposliti, potrebno osigurati ostanak na smještaju u hraniteljskoj porodici, centar zajedno sa hraniteljem i hranjenikom preispituje planirane ciljeve te da li je daljnji ostanak u hraniteljskoj porodici u njegovom najboljem interesu.

(4) Mlađim punoljetnim licima na smještaju u hraniteljskim porodicama centar je obavezan, zajedno sa hraniteljem, pružiti pomoć za osamostaljivanje i samostalan život.

(5) Nakon prestanka smještaja u hraniteljskoj porodici mlađim punoljetnim licima centar će u roku godinu dana od dana prestanka smještaja u hraniteljsku porodicu osigurati praćenje i pomoć, kao i kontakt sa hraniteljskom porodicom i pomoć za uključivanje u lokalnu zajednicu.

POGLAVLJE X. PRAVA I OBAVEZE HRANJENIKA

Član 46.

(Obaveze hranjenika)

(1) Hranjenik u skladu sa individualnim planom aktivno učestvuje u ostvarivanju planiranih i dogovorenih ciljeva, izvršava utvrđene obaveze i inicira preispitivanje svog individualnog plana u slučaju novih okolnosti koje utječu na njegovo provođenje.

(2) Hranjenik je obavezan poštovati pravila porodičnog života u hraniteljskoj porodici i pravila ponašanja prema hranitelju i drugim hranjenicima.

(3) Ako nastanu problemi u odnosima hranjenika sa hraniteljem u vezi sa svakodnevnim obavezama, načinom korištenja slobodnog vremena, u komunikaciji sa članovima vlastite porodice, brizi hranjenika o svom zdravlju, u kontaktima sa lokalnom zajednicom i slično, hranjenik je obavezan uspostaviti saradnju sa hraniteljem i sporazumno sa njim i voditeljem njegovog individualnog plana nastojati riješiti nastale probleme.

Član 47.

(Prava djeteta i odraslog lica)

(1) Dijete koje se nalazi kod hranitelja ima pravo:
a) u skladu sa svojom dobi biti informirano o svim fazama zbrinjavanja, te biti pripremljeno na smještaj u hraniteljsku porodicu,
b) učestvovati u donošenju odluka koje utječu na njegov život,
c) primati kontinuiranu emocionalnu podršku hranitelja usmjerenu na razumijevanje i prihvatanje razloga trenutne ili trajne nemogućnosti njegovih roditelja da se staraju o njemu,
d) na odgoj, obrazovanje, razvijanje vještina, te profesionalno usmjerenje koje će ga pripremiti za kvalitetan život,
e) na dostupnost usluga i programa podrške, uključujući dostupnost specijalizovanih edukacija za unapređenje znanja i vještina kako bi moglo ostvariti svoje pune potencijale,
f) na kontinuiranu brigu, pažnju, prihvaćanje i poštovanje kao jedinstvenog ljudskog bića, te pomoć u razvijanju vlastitog identiteta i povjerenja u vlastitu vrijednost,
g) živjeti i praktikovati običaje u skladu sa svojim porijeklom, kulturom, nacionalnom i vjerskom pripadnošću,
h) na privatnost i pristup službenim informacijama i dokumentaciji vezanoj uz njegovu porodicu,
i) na poštovanje dostojanstva i sigurnosti, te zaštitu od povreda, svih oblika nasilja i drugih oblika zlostavljanja i izrabljivanja,
j) na kontakte i održavanje trajne i redovne veze sa članovima vlastite porodice, ako to nije u suprotnosti sa njegovim najboljim interesom,
k) biti informirano i pripremljeno na prestanak smještaja, uključujući savjetovanje i podršku,
l) na prigovor voditelju njegovog individualnog plana ili centru.

(2) Odraslo lice koje se smješta u hraniteljsku porodicu ima pravo:
a) biti informirano o svim fazama zbrinjavanja i pripremljeno na smještaj u hraniteljsku porodicu,
b) na dostupnost usluga i programa podrške u lokalnoj zajednici,
c) na kontinuirano starenje, prihvatanje i poštovanje dostojanstva od hranitelja i članova hraniteljske porodice,
d) na sigurnost, te zaštitu od povreda, svih oblika nasilja i drugih oblika zlostavljanja i izrabljivanja,
e) živjeti i praktikovati običaje u skladu sa svojim porijeklom, kulturom, nacionalnom i vjerskom pripadnošću,
f) na privatnost i pristup ličnoj dokumentaciji te informacijama vezanim uz vlastitu porodicu,
g) na kontakte i održavanje trajne i redovne veze sa članovima vlastite porodice te drugim licima važnim u njegovom životu, ako to nije u suprotnosti sa njegovim najboljim interesom,
h) na prigovor voditelju njegovog individualnog plana ili centru.

POGLAVLJE XI. OSPOSOBLJAVANJE I EDUKACIJA

Član 48.

(Edukacija hranitelja)

(1) Osposobljavanje i edukacija hranitelja u Federaciji provodi se u skladu sa planom i programom osnovnih i dodatnih edukacija.
(2) Plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar nakon izvršenih konsultacija sa kantonalnim ministarstvima.
(3) Osnovne edukacije za osobe koje žele biti hranitelji organizirat će se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće.
(4) Dodatne edukacije hranitelja obavljat će se dva ili više puta godišnje u skladu sa potrebama.
(5) Federalno ministarstvo organizira i provodi obavezno osposobljavanje i propisane edukacije hranitelja.
(6) Sredstva potrebna za edukaciju hranitelja osiguravaju se u budžetu Federacije.
(7) Edukacija hranitelja vrši se na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ako se u nekom kantonu ne može formirati edukativna grupa.

Član 49.

(Edukatori u oblasti hraniteljstva)

(1) Ministarstvo organizira edukacije za stjecanje zvanja edukatora u oblasti hraniteljstva.
(2) Edukacija iz stava (1) ovog člana organizira se za službenike Ministarstva, kantonalnih ministarstava i zaposlenike centara koji se bave poslovima hraniteljstva.
(3) Na edukaciju iz stava (1) ovog člana mogu se prijaviti i druga pravna ili fizička lica sa područja Federacije koja se bave hraniteljstvom, s tim da ta pravna i fizička lica snose troškove edukacije.
(4) Po uspješno završenoj edukaciji iz st. (2) i (3) ovog člana uvjerenje o stjecanju zvanja edukatora izdaje Ministarstvo.

Član 50.

(Područja edukacije)

(1) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za djecu, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva obuhvata sljedeća područja:
a) pojam i značaj hraniteljstva,
b) uloga i odgovornost hranitelja,
c) odgojni postupci, načini odgoja i osnovne zadaće roditeljstva,
d) životne krize i načini funkcioniranja porodice,
e) razvojne potrebe djeteta, odvajanje djeteta iz primarne porodice i stvaranje bliskih veza,
f) prava, interesi i dobrobit djeteta,
g) emocionalna inteligencija kod djece,
h) zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
i) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog djeteta,
j) komunikacijske vještine u brizi za djecu i mlađa punoljetna lica i
k) samoprocjenu hranitelja.

(2) Osposobljavanje i edukacija za obavljanje hraniteljstva koje mora završiti hranitelj za odrasla lica, izuzev srodničkog hranitelja, prije izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva obuhvata sljedeća područja:
a) pojam i značaj hraniteljstva,
b) uloga i odgovornost hranitelja,

c) životne krize i načini funkcioniranja porodice,
d) metode poticanja i podrške, sposobnosti i vještine za samostalnu brigu o sebi odraslog lica,
e) zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja i prepoznavanje rizika,
f) zaštita od nasilja nad odraslim licima u stanju socijalne potrebe,
g) komunikacijske vještine u brizi za odraslo lice,
h) integracija odraslih smještenih lica u lokalnu sredinu,
i) prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja,
j) partnerski odnosi između pružaoca zaštite, pružaoca podrške hraniteljima i vlastite porodice i smještenog odraslog lica.

(3) Nakon izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva centar će srodničkom hranitelju odrediti rok u kojem mora izvršiti osposobljavanje i učestvovanje u edukaciji, odnosno obuci za obavljanje hraniteljstva u područjima iz st. (1) i (2) ovog člana.

(4) Osim područja iz st. (1) i (2) ovog člana, program za osposobljavanje hranitelja za djecu sa poteškoćama u razvoju i lica sa invaliditetom sadrži i dodatna područja.

(5) Hranitelj mora najmanje jedanput godišnje učestvovati u propisanim edukacijama, a u skladu sa procjenom stručnog tima nadležnog centra.

(6) Obaveza osposobljavanja i učestvovanja u edukacijama iz stava (4) ovog člana odnosi se i na srodničkog hranitelja.

POGLAVLJE XII. REGISTAR I EVIDENCIJA PODATAKA, NADZOR I PRAĆENJE PRIMJENE OVOG ZAKONA

Član 51.

(Registar hranitelja)

(1) Ministarstvo vodi centralni registar potencijalnih hranitelja i hranitelja u Federaciji, a koji sadrži i evidenciju o korisnicima hraniteljstva kojima je priznato pravo na smještaj u hraniteljsku porodicu.

(2) Registar iz stava (1) ovog člana Ministarstvo vodi na osnovu podataka koje dostavlja centar.

(3) Centar podatke o donošenju rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva, odnosno zaključivanju ugovora o hraniteljstvu za područje svoje mjesne nadležnosti dostavlja kantonalnom ministarstvu i Ministarstvu u roku osam dana od dana donošenja rješenja, odnosno zaključenja ugovora u skladu sa ovim zakonom.

(4) Sadržaj i način vođenja registra i evidencije iz stava (1) ovog člana propisuje federalni ministar.

(5) Podaci u registru i evidencijama iz ovog člana razvrstavaju se prema spolu.

Član 52.

(Stručni i inspekcijski nadzor)

(1) Stručni nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrše kantonalna ministarstva.

(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite u okviru svoje mjesne nadležnosti utvrđene zakonom i podzakonskim aktima.

(3) Nadzor iz stava (2) ovog člana vrši se u centru, a na osnovu uvida u dokumentaciju kojom raspolaže centar.

Član 53.

(Praćenje primjene)

(1) Za potrebe praćenja implementacije ovog zakona i provedbenih propisa donesenih u skladu sa ovim zakonom uspostavlja se radno tijelo u čiji sastav se imenuju predstavnici Ministarstva i kantonalnih ministarstava.

(2) Mandat, pitanje kvoruma za održavanje sastanaka, metode donošenja odluka i druga pitanja od značaja za rad radnog tijela iz stava (1) ovog člana definirat će se poslovnikom o radu radnog tijela, koji će se donijeti na konstituirajućem sastanku.

(3) Radno tijelo iz stava (1) ovog člana vrši objedinjavanje podataka i informacija prikupljenih putem pojedinačnih izvještaja resornih kantonalnih i općinskih organa, vrši njihovu analizu i sačinjava jedinstvene polugodišnje izvještaje o provedbi ovog zakona, koje dostavlja Ministarstvu i kantonalnim ministarstvima.

Član 54.

(Princip rodne ravnopravnosti)

Prilikom formiranja stručnih timova u centrima i radnog tijela iz člana 53. ovog zakona, vodit će se računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola.

POGLAVLJE XIII. KAZNENE ODREDBE

Član 55.

(Kaznene odredbe za prekršaj hranitelja)

Novčanom kaznom od 1.200,00 KM do 4.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj hranitelj ako:

a) obavlja hraniteljstvo mimo propisanih uvjeta za obavljanje hraniteljstva iz člana 17. ovog zakona ili suprotno odredbi člana 18. ovog zakona,
b) obavlja hraniteljstvo bez važećeg rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje hraniteljstva iz člana 25. ovog zakona,
c) ne prijavi promijenjene okolnosti iz člana 26. stav (2) ovog zakona,
d) odbije primiti hranjenika na smještaj bez valjanog razloga, iako je učestvovao u donošenju individualnog plana hranjenika i bio saglasan sa smještajem tog hranjenika,
e) izvrši samovoljan premještaj hranjenika iz stambenog prostora navedenog u ugovoru o hraniteljstvu u drugi stambeni prostor bez odobrenja mjesno nadležnog centra,
f) ne pruža sve vrste usluga hranjeniku ili usluge ne pruža u obimu propisanim zakonom ili podzakonskim aktom u skladu sa ugovorenim obavezama iz ugovora o hraniteljstvu,
g) u određenom roku ne poduzme mjere utvrđene promjenom individualnog plana hranjenika,
h) ne vodi na propisan način evidenciju i dokumentaciju o hranjeniku,
i) ne izvještava mjesno nadležni centar o svim važnim životnim okolnostima hranjenika,
j) onemogućava kontakte hranjenika sa vlastitom porodicom, drugim srodnicima te ostalim bliskim osobama,
k) postupa suprotno individualnom planu i odlukama nadležnih tijela,
l) ne osigura povjerljivost podataka i lični integritet i dostojanstvo hranjenika.

Član 56.

(Kaznene odredbe za prekršaj centra)

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj centar ako:

a) inspektoru onemogući rad, odnosno ne osigura uvjete za neometan rad ili znatno otežа inspekcijski nadzor, ili mu ne dostavi, ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale na njegov zahtjev u određenom roku, ili mu

ne dostavi ili pripremi netačne i nepotpune podake, obavijesti i materijale,

b) ne izvrši pravomoćno rješenje inspektora socijalne zaštite.

(2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM za prekršaj iz stava (1) ovog člana bit će kažnjeno i odgovorno lice u centru.

TREĆI DIO
POGLAVLJE XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57.

(Reguliranje statusa hranitelja koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja hraniteljstvo)

(1) Hranitelj koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja hraniteljstvo može i dalje obavljati hraniteljstvo i starati se o zatečenim hranjenicima dok ti korisnici ostvaruju pravo na smještaj u hraniteljsku porodice, a najduže godinu dana od dana početka primjene ovog zakona.

(2) Hranitelj iz stava (1) ovog člana koji i dalje želi obavljati hraniteljstvo podnijet će prijavu za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. ovog zakona u roku šest mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Član 58.

(Provedbeni akti)

(1) Federalni ministar će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis iz člana 17. stav (1) tačka i) ovog zakona.

(2) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac prijave za obavljanje hraniteljstva iz člana 23. stav (1) ovog zakona.

(3) Federalni ministar će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati obrazac za izvještavanje iz člana 36. stav (4) ovog zakona.

(4) Federalni ministar donijet će plan i program osnovnih i dodatnih edukacija hranitelja iz člana 48. stav (1) ovog zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a za svaku narednu godinu najkasnije do 1. marta tekuće godine.

(5) Federalni ministar u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijet će pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija iz člana 51. stav (4) ovog zakona.

Član 59.

(Prestanak primjene odredbi Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom)

Danom početka primjene ovog zakona prestaju se primjenjivati odredbe člana 19. stav (1) tačka 3. i čl. od 31. do 40. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Član 60.

(Usklađivanje kantonalnih propisa)

Do dana početka primjene ovog zakona kantoni su dužni uskladiti svoje propise sa ovim zakonom.

Član 61.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a počet će se primjenjivati nakon 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, osim čl. 48. i 49. ovog zakona.

Predsjedavajuća	Predsjedavajući
Doma naroda	Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH	Parlamenta Federacije BiH
Lidija Bradara, s. r.	**Edin Mušić**, s. r.

379

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI NAFTE I PLINA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 14.12.2016. godine i na sjednici Doma naroda od 9.2.2017. godine.

Broj 01-02-149-01/17
10. ožujka 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ISTRAŽIVANJU I EKSPLOATACIJI NAFTE I PLINA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Zakonu o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 77/13) u članku 10. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

"(3) Vlada Federacije svojim rješenjem imenuje stručni tim za vođenje pregovora i izradu ugovornog modaliteta, čiji članovi moraju biti stručne osobe iz oblasti geologije, rudarstva, energetike, ekologije, prava i ekonomije.".

Dosadašnji st. (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11) postaju st. (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11), (12).

U stavku (4) riječi: "angažirat će" zamjenjuju se riječima: "može angažirati".

Stavak (10) mijenja se i glasi:

"Stručnom timu iz stavka (3) ovoga članka i stručnom konzultantu iz stavka (4) ovoga članka pripada naknada za pružanje usluga, što se definira rješenjem o formiranju stručnog tima i ugovorom sklopljenim između stručnog konzultanta i Vlade Federacije.".

Stavak (11) mijenja se i glasi:

"Naknade za izvršene usluge iz stavka (10) ovoga članka isplaćuju se iz Proračuna Federacije.".

Članak 2.

Članak 70. mijenja se i glasi:

(1) "Novčanom kaznom od 20.000,00 KM do 200.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako:

a. ne osigura obuku domaćeg stručnog kadra iz članka 64. stavka (1).

(2) Novčanom kaznom od 50.000,00 KM do 200.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj pravna osoba ako:

a. u roku šest mjeseci od završetka faze istraživanja tijelu uprave ne dostavi elaborat o rezultatima izvršenih istraživanja iz članka 24. stavak (2);

b. u roku utvrđenom u ugovoru o koncesiji ne ukloni postrojenja koja je koristio tijekom razdoblja istraživanja, ukoliko nisu neophodna za daljnju fazu razvitka, i ne konzervira bušotine i dovede cjelokupan istražni prostor u stanje prije početka istražnih aktivnosti iz članka 46.;

c. ne vrši istraživanje sukladno dinamici utvrđenoj ugovorom o koncesiji iz neopravdanih razloga i ne